

Robert A. Heinlein

L

Rok Velké kulminace

Nejprve si Potiphar Breen té svlékající se dívky vůbec nevšiml.

Stála sice na zastávce autobusu pár metrů od něj a on přímo na ulici nebyl, ale to by mu bylo nijak nezabránilo, aby si jí všiml. Seděl za stolkem v bufetu vedle zastávky. Potiphara a mladou dívku od sebe dělilo pouze tabulové sklo a sem tam nějaký náhodný chodec.

Presto však nevzhledl, když se začala svlékat. Měl před sebou rozevřené losangeleské Timesy a vedle ještě nečtené Herald-Express a Daily News. Soustředěně projížděl jednotlivé stránky, ale články s palcovými titulky ho příliš nezajímaly.

Narazil na maximální a minimální teploty v texasském Brownsvillu a poznal šije do malého černého zápisníku. Přidal k nim uzavírací ceny tří absolutních favoritů a dvou propadáků na newyorské burze a zároveň celkový počet akcí.

Pak začal rychle pročítat menší novinové články a občas si o nich udělal do notýsku krátkou poznámku.

Údaje, které si zaznamenal, vypadaly, že mají jen sotva něco společného. Byla tam například zpráva, že Miss Celostátního týdne tvarohu oznámila, že se hodlá vdát a mít dvanáct dětí s kýmkoli, kdo je schopen dokázat, že byl po celý život vegetariánem. Nebo podrobná, ale naprosto nepravděpodobná zpráva o létajícím talíři a výzva k modlitbám za déšť pro jižní Kalifornii.

Právě když si Potiphar zapsal jména a adresy tří občanů kalifornského Wattsu, kteří byli zázračně uzdraveni osmiletým kazatelem, ctihodným Frantíkem Ptáčkem při stanovém shromáždění věřících Bratrstva První pravdy: Vesmír je Bůh, a chystal se vrhnout na Herald-Express, podíval se náhodou přes brýle na čtení a spatřil venku na rohu tu amatérskou striptérku.

Vstal, vložil brýle do pouzdra, složil noviny a opatrně je vsunul do pravé kapsy kabátu, podle účtenky si přesně spočítal útratu a přidal patnáct procent. Z věšáku sundal plášť do deště, přehodil si ho přes ruku a vyšel ven.

Tou dobou už byla dívka prakticky svlečená. Potiphar Breen si pomyslel, že čumilů by se sice kolem ní pár našlo, ale na výkon, který podávala, jich zase nebylo tak mnoho. Prodáváč novin na rohu přestal vyvolávat ty své katastrofy a vysílal k ní široký úsměv a smíšený párek transvestitů, kteří zjevně čekali na autobus, na ni upřeně hleděl. Žádný z kolemjdoucích se nezastavil. Pohlédli na ni a pak si šli každý po svém, se sebevědomou netečností pravých jižních Kalifornanů ke všemu neobvyklému. Transvestité na ni hleděli se zájmem. Muž měl na sobě nabíranou dámskou halenku a k ní si jako sukni oblékl konzervativní skotskou sukni. Jeho partnerka měla na sobě pánský oblek a plstěný klobouk se zvednutým olemovaným okrajem. Dívala se na dívku s opravdovým zájmem.

Když k dívce přistoupil Breen, odkládala právě jednu punčochu přes lavičku a pak se sklonila k botám. Upoceně a nešťastně vyhlížející policista přešel silnici na zelenou a došel až k nim.

"Tak helejte, slečno," řekl unaveně, "to stačí. Zase se hezky voblíkněte a mažte pryč."

Transvestitka vyndala z úst cigaretu. "Poslyšte, strážmistře, co je vám vlastně do toho?" zeptala se.

Policista se k ní otočil. "Nepleťte se do toho!" Zároveň si prohlédl, jak jsou ona i její přítel vyšňořeni. "Měl bych

vás oba zabásnoutaky."

Transvestitka jen zvedla obočí. "Tak nás byste zavřel kvůli oblečení a ji kvůli tomu, že žádné nemá. Myslím, že se mi to začíná líbit." Obrátila se na dívku, která stála bez jediného slova, jako by jí nedocházelo, co se to tu vlastně děje. "Já jsem právnická, milánku." Z kapsy u vestičky vytáhla navštívenku. "Jestli tě tenhle uniformovaný Neandrtálec bude i nadále otravovat, s největší radostí ho zažaluju."

Muž ve skotském kiltu řekl: "Přestaň, Grace!"

"Bud' zticha, Normane," zasyčela na něj. "Do toho přece máme co mluvit." A pak už pokračovala k policistovi. "Tak co bude? Klidně si zavolejte antona. Od této chvíle nebude moje klientka odpovídat na žádné otázky."

Strážmistr vypadal nešťastně, jen se rozplakat, a tvář se mu začala nebezpečně barvit do ruda. Breen potichu přistoupil k dívce a přehodil jí přes ramena svůj plášť do deště.

Vypadala překvapeně a poprvé promluvila. "Dí...díky." Přitáhla si plášť blíž k tělu, jako by to byl nějaký šátek.

Obhájkyně se podívala na Breena a znovu na policistu. "Tak co, strážmistře? Jste připraven nás zatknout?"

Pohlédl jí zblízka do tváře. "Tu radost vám neudělám!" Vzdychl si a dodal: "Díky, pane Breen. Vy tuhle slečnu znáte?"

"Dám na ni pozor. Můžete to pustit z hlavy, Kawonski."

"O to nemám strach. Když je s váma, prostě na to zapomenu. Ale prosím vás, pane Breen, odveďte šiji odsud."

Právnícká ho přerušila. "Tak moment. Nechtě mou klientku na pokoji."

Kawonski řekl: "Koukejte být zticha! Slyšela jste, doufám, pana Breena - ta slečna je tady s ním. Nemám pravdu, pane Breen?"

"No.... jistě. Jsem tak trochu přítel. Postarám se o ni."

Transvestitka řekla podezřívavě: "Neslyšela jsem, že by něco takového řekla."

Její partner se ozval: "Grace, už nám to jede."

"A já jsem ji zase neslyšel říct, že by byla vaší klientkou," odsekl policista. "Vypadáte jako-" jeho další slova zanikla ve skřípění brzd autobusu, "a krom toho, jestli si do toho autobusu nevlezete a nevypadnete z mýho okrsku, tak... tak..."

"Tak co?"

"Grace, ujede nám to."

"Ještě moment, Normane. Poslyš, milánku, je tenhle pán tady opravdu tvůj přítel? Jsí tady s ním?"

Dívka na Breena nejistě pohlédla a pak potichu řekla: "No...jo. Je. Jsem."

"Tak tedy dobrá..." Společník už ji tahal za ruku. Vložila Breenovi do ruky navštívenku, nastoupila a autobus odjel.

Breen strčil navštívenku do kapsy.

Kawonski si otřel čelo. "Pročpak jste to, slečno, dělala, co?" zeptal se nevrle.

Dívka vypadala zmateně. "Já... já nevím."

"Slyšíte, pane Breen? Tohle říkají všechny. A když je strčíte do chládku, druhý den jich načapete šest. Náčelník říkal-" Povzdechl si.

"Náčelník říkal - víte, kdybych jí byl zavřel, jak to po mně chtěla ta břidilka... ten právnícký nedouk, zítra ráno už bych se tak akorát plahočil někde na 196. ulici a přemýšlel o důchodu. Takže si ji odsud, prosím vás, odvezte."

Dívka řekla: "Ale-"

"Žádný 'ale', slečinko. Buďte rada, že vám je takový džentlmen jako je tady pan Breen ochoten pomoci" Posbíral její šaty a podal jí je. Když se pro ně natáhla, znovu odhalila nemalou část těla. Kawonski radši bleskurychle předal šaty Breenovi, který si jimi napěchoval kapsy kabátu.

Dívka se pak nechala Breenem odvést k zaparkovanému autu, nastoupila a zachumlala se do pláště, takže vypadala poněkud víc oblečená, než takové slečny obvykle bývají. Pohlédla na něj.

Viděla nenápadného muže střední postavy, kterému bylo něco přes pětatřicet a vypadal ještě starší. V očích měl takový mírný a lehce bezbranný pohled člověka, který je zvyklý nosit brýle, ale právě je nemá na nose. Vlasy na skráních měl šedé a na temeni prořídlé. Oblek se vzorem rybí kosti, černé boty, bílá košile a elegantní vázanka zaváněly spíš New Yorkem než Kalifornií.

On viděl tvář, kterou ohodnotil spíš jako "pěknou" a "zdravě vypadající" než jako "krásnou" a "přitažlivou". Na hlavě měla hustou kštici zdravých světlehnědých vlasů. Odhadoval jí tak pětadvacet let, plus minus nějakých osmnáct měsíců.

Lehce se usmál, bez řečí nastoupil a nastartoval auto.

Zahnul na bulvár Doheny a pak se dal východně směrem k Sunsetu. Blízko u La Cienega zpomalil. "Už je vám líp?"

"Hm, myslím, zeje, pane... Breene?"

"Můžete mi říkat Potiphare. Jak se jmenujete vy? Ale nemusíte mi to říkat, jestli nechcete."

"Já? Já jsem... jsem Meade Barstowová."

"Díky, Meade. Kam vás mám *zavézt* Domů?"

"Asi jo. Ale ne, vlastně ne. Takhle přece nemůžu přijít domů." Přitáhla si plášť těsněji k sobě.

"Kvůli rodičům?"

"Ne, kvůli mé domácí. Byla by z toho na mrtvici."

"Tak kam?"

Zamyslela se. "Třeba bychom mohli zajet k benzince a já bych proklouzla na toaletu."

"Třeba. Podívejte, Meade... šest bloků odsud mám dům s vchodem garáží. Můžete vejít dovnitř, aniž by vás někdo viděl."

Zůstala jako opařená. "Vždyť vy ale vůbec nevypadáte jako grázl!"

"Ale jsem! A zrovinka jeden z těch nejhorších." Zakoulel očima a děsivě se zašklebil. "Vidíte? Ale jako na potvoru živnost ve středu neprovozuju."

Pohlédla na něho a mile se usmála. "No tak dobře. Radši se pustím do křížku s vámi než s paní Megeathovou. Jedem!"

Zahnul směrem k horám. Jeho staromládenecké doupě se skrývalo v jednom z mnoha malých hrázdných domů, příkrče-

ných jako houby na hnědých svazích hor Santa Monica. Garáž byla vykousnuta do hory, domek seděl na ní.

Zajel dovnitř, vypnul motor a vedl ji po vratkém vnitřním schodišti do obývacího pokoje.

"Třeba tamhle," ukázal. "Jako doma." Vytáhl z kapes kabátu její šaty a podal jí je.

Začervenala se, vzala si je a zmizela v jeho ložnici. Zaslechl, jak otočila v zámku klíčem. Uvelebil se do svého pohodlného křesla, vytáhl si notýsek a začal s Herald-Expressem.

Právě když dočítal Daily News, ze kterých do své sbírky přidal několik poznámek, vyšla ven. Vlasy měla hezky upravené, trochu se nalíčila a zahladila téměř všechny záhyby na pomačkané sukni. Svetr jí nebyl ani příliš těsný, ani moc krátký, ale zato byl sympaticky vyplněný. Připomněla mu vodu ze studny a snídaně na farmě.

Vzal si od ní plášť, pověsil ho a řekl: "Posaďte se, Meade."

"Radši bych měla jít," řekla nejistě.

"No, když musíte, tak musíte, ale doufal jsem, že si s vámi popovídám."

"Prosím..." Usadila se na krajíček pohovky a rozhledla se. Pokoj byl malý, ale stejně elegantní jako jeho vázanka a stejně čistý jako jeho límeček. Krb byl umetený, podlaha ničím nepokrytá a naleštěná. Knihy vyplňovaly v přecpaných policích každé volné místo. V jednom rohu stál postarší stůl s matným

povrchem, papíry na stole byly v dokonalém pořádku. Poblíž ležel na vlastním stojanu malý elektrický kalkulátor. Po její pravici byla francouzská okna vedoucí na malý balkónek nad garáží. V dálce spatřila rozrůstající se město, kde už pomalu začínalo blikat pár neonových nápisů.

Poposedla si o kousek dál. "Tenhle pokoj je moc hezký... Potiphare. Vy padá jako vy."

"Beru to jako kompliment. Díky." Neodpověděla, takže se zeptal: "Dáte si něco k pití?"

"Že váháte!" Zachvěla se. "Jsem hrozně nervózní."

Vstal. "Ani bych se nedivil. Co to bude?"

Dala si whisky se sodou, jen tak, bez ledu. On byl vyznavačem Bourbonu a zázvorového piva. Bez řečí do sebe obrátila půlku sklenice, odložila ji, trochu se nahnula a zeptala se: "Potiphare?"

"Ano, Meade?"

"Podívejte, jestli jste mě sem dovezl, abyste mi dělal nemravné návrhy, ráda bych, abyste šel na věc. Sice se nesetkáte s úspěchem, ale to čekání mě hrozně znervózňuje."

Neřekl na to nic, ani se nijak nezavrtal.

Pokračovala celá nesvá: "Ne že bych vám za to dávala nějakou vinu... za všech těch okolností. Opravdu jsem vám vděčná, ale... no, zkrátka, právě tohle..."

Přistoupil k ní a vzal její ruce do svých. "Nemám ani v nejmenším v úmyslu dělat vám nějaké milostné návrhy. Ani se nemusíte cítit vděčná. Vložil jsem se do toho, protože mě zajímá váš případ."

"Můj případ? Jste snad lékař? Nebo psychiatr?"

Zavrtěl hlavou. "Jsem matematik. Nebo přesněji řečeno statistik."

"Co? To nechápu."

"Z toho si nic nedělejte. Ale rád bych vám položil pár otázek. Smím?"

"Ale jistě. Jen se ptejte. Jsem přece vaší dlužnicí, a pak... řekl jste pár."

"Nedlužíte mi nic. Nechcete ještě drink?"

Obrátila do sebe zbytek, podala mu sklenici a šla za ním do kuchyně. Namíchal další drink a vrátil jí sklenici.

"A teď mi řekněte, proč jste se svlékla," řekl.

Zamračeně na něho pohlédla. "Nevím. Fakt nevím. Prostě nevím. Mám takový pocit, že mi prostě najednou přeskočilo." A s vykulenýma očima dodala: "Ale nemám dojem, že bych byla blázen. Copak můžu být cvok a nevědět o tom?"

"Vy nejste blázen... určitě ne víc než my ostatní," poopravil se honem. "Řekněte mi, kde jste už někoho viděla něco takového dělat?"

"Já? Nikde."

"Tak kde jste o tom četla?"

"Taky nikde. Vlastně počkejte... nějakí lidé kdesi v Kanadě. Jak se jenom- Dueño a ještě něco."

"Duchoborci. Nic víc? *Žádné* večírky, kde je na programu plavání bez plavek? *Žádné* hraní o fanty?"

Zavrtěla hlavou. "Ne. Třeba tomu nebudete věřit, ale patřila jsem k holčičkám, co pod noční košílkou už nic nenosí." Začervenala se a dodala: "Spím tak pořád... až na to, že se pamatuju, jak jsem si říkala, zeje to hloupé."

"Věřím. Co v novinách?"

"Nic. Vlastně ano! Asi tak před dvěma týdny, nějaká dívka v divadle... myslím v hledišti. Ale měla jsem za to, zeje to jen kvůli zvýšení návštěvnosti. Vždyť znáte ty jejich triky."

Zavrtěl hlavou. "Tak to jste vedle. Třetího února, Velké divadlo, paní AI vina Copleyová. Ob vinění zamítnuta."

"Jak jste se o tom dozvěděl zrovna vy?"

"Omluvte mne na okamžik." Zašel ke stolu a vytočil číslo Městské zpravodajské agentury. "Alfě? Tady Pot Breen. Pořád ještě na tom článku pracuji? ... Ano, ten případ cikánky Rose. Je dneska něco nového?" Chvilí čekal. Meade měla pocit, že tenhle člověk vypadá celkem důvěryhodně. "Ber to s nadhledem, Alfě..."

tyhle vedra přece nemůžou trvat věčně. Cože, devět? No, tak si přidej ještě jeden, bulvár Santa Monica, dneska pozdě odpoledne. Do vazby vzata nebyla." A dodal: "Ne, nikdo její jméno neznal." Zavěsil.

"Tak vidíte. Zdá se, Meade, že jsme ve vašem případě kápli na zdroj nákazy - paní Copleyová. To, co bych dále velice rád věděl, je, jak jste se cítila, na co jste při tom myslela."

Usilovně se mračila. "Nechtě mě chvíli přemýšlet, Potiphare. Rozumím tomu správně, že to, co já, provedlo dalších devět dívek?"

"To ne. Dalších devět jen dnešní den. Vy jste už..." krátce se odmlčel, "třicet devatenáctý případ v okrese Los Angeles počínaje prvním dnem roku. Nemám údaje z ostatních částí země, ale utajit tyto případy navrhly východní zpravodajské služby, právě když zdejší noviny přišly se svou první troškou do mlýna. To jen dokazuje, že stejný problém mají i jinde."

"To jako že se po celé zemi ženy na veřejnosti svlékají? No, to je teda bomba!"

Nic na to neřekl. Znovu se začervenala, ale trvala na svém:

"Opravdu to bomba je, i když jsem to tentokrát byla ji"

"O to nejde, Meade. Bomba by to byla, kdyby šlo o jediný případ. Více než tři sta případů už je z vědeckého hlediska spíše zajímavost. Proto jsem chtěl znát vaše pocity. Popište mi je."

"Ale... no, tak já to zkusím. Už jsem vám říkala, že nevím, proč jsem to udělala. To nevím ani teď. Vstala jsem..."

"Vy se na to pamatujete?"

"Ale jistě. Vzpomínám se, že jsem vstala z lavičky a stáhla si svetr. Vzpomínám si, jak jsem si rozepla sukni. Vzpomínám si, jak jsem si v duchu říkala, že si budu muset pospíšet, protože jsem spatřila, jak autobus zastavuje dva bloky před zastávkou. Vzpomínám si, jak mi bylo fajn, když jsem nakonec-" Odmlčela se a vypadala zmateně. "Ale stejně pořád nevím proč."

"Na co jste myslela, než jste se zvedla z lavičky?"

"Nevzpomínám si."

"Představte si ulici. Co jelo kolem? Kde jste měla ruce? Měla jste nohu přes nohu, nebo jste seděla rovně? Stál u vás někdo? Na co jste myslela?"

"Na lavičce kromě mě nikdo neseděl. Ruce jsem měla v klíně. Poblíž stáli jen ty dva typci, co si vyměnili oblečení, ale nevíš-mala jsem si jich. Nemyslela jsem na nic jiného, než že mě bolí nohy, chtělo se mi domů a taky bylo šílené horko a dusno. A pak... její oči se zahleděly do dálky, "najednou jsem věděla, co musím udělat, ten pocit byl stále silnější. Vstala jsem, a pak jsem... a pak jsem-" Začala ječet.

"Uklidněte se!" řekl ostře. "Znovu to už nedělejte."

"Cože? Co si myslíte, pane Breene? Nic takového bych už neudělala."

"No dobrá. Co se tedy stalo poté, co jste se svlékla?"

"Přehodil jste mi přes ramena svůj pršiplášť a zbytek už znáte." Podívala se mu do tváře. "Poslyšte, Potiphare, na co jste měl vlastně plášť do deště? Vždyť už celé týdny nepršelo. Tohle je to nejsušší a nejteplejší období dešťů, takové jsme tu už neměli kolik let."

"Přesně řečeno šedesát osm let."

"Šedesát-"

"Nosím ten plášť pro strýčka Příhodu. Je to jen takový můj soukromý pocit, ale mám dojem, že až se spustí liják, nebude to žádný májový deštěk." A dodal: "Třeba potrvá čtyřicet dní a nocí."

Došlo jí, že to zřejmě měl být vtip, a zasmála se.

"Vzpomínáte si, jak vás napadlo, že se svléknete?" ptal se dál.

Kroužila skleničkou a přemýšlela. "Prostě nemám ponětí."

Přikývl. "To se dalo čekat."

"Nechápu vás... ledaže byste si myslel, že jsem blázen. Myslíte šito, vidíte."

"Vůbec ne. Myslím si, že jste to udělat musela a nijak jste tomu nemohla zabránit, a nevíte proč, a ani to vědět nemůžete."

"Ale vy to víte," řekla vyčítavě.

"Možná. Přinejmenším mám pár údajů. Zajímala jste se, Meade, někdy o statistiku?"

Zavrtěla hlavou. "Čísla mě děsí. Statistika je mi fuk. Já chci hlavně vědět, proč jsem udělala, co jsem udělala!!!"

Velmi vážně se na ni podíval. "Myslím si, Meade, že jsme jako lumíci."

Nejprve vypadala zmateně, potom vyděšeně. "To myslíte ty chlupaté tvorečky podobné myším? Ty, co-"

"Ano, ty. Ty, co se pravidelně při přemnožení masově vydávají na pochod smrti, dokud se jich na stovky a stovky tisíc neutopí v moři. Zeptejte se lumíků, proč to dělají. Kdybyste je dokázala přinutit zpomalit v tom jejich úprku za smrtí, neboť peníze světem vládnou, třeba by se své jednání pokusili rozumně zdůvodnit, jako by to udělal každý promovaný vysokoškolák. Ale oni to dělají, protože musí... a my jsme na tom stejně."

"To je hrozné vysvětlení, Potiphare."

"Možná. Pojd'te sem, Meade. Ukážu vám fakta, která děsí i mě." Šel ke stolu, otevřel zásuvku a vytáhl svazek kartiček. "Třeba tady. Před dvěma týdny podal jeden muž žalobu na stát, že mu zcizil manželčinu lásku, a soudce nechal spor vyšetřit. Nebo tenhle: žádost o schválení patentu na zařízení, které natočí zeměkouli na bok a zateplí polární oblasti. A tady: prominentní biskup nabízí aplikované kurzy na středních školách o takzvané Detailní sexualitě."

Spěšně odložil kartičku stranou. "Tohle je perlička - jakýsi návrh zákona, který předložila dolní sněmovna v Alabamě - na zrušení zákonů o jaderné energii. Nejde o žádné současné zákony, nýbrž o přírodní zákony týkající se jaderné fyziky. Tato formulace mluví sama za sebe." Pokrčil rameny. "Nakolik se člověk může zbláznit?"

"Oni jsou[^] šílení."

"Ne, Meade. Jeden takový možná ano, ale ten počet z nich udělal lumíci pochod smrti. Ne, neříkejte nic... Zanesl jsem šije do grafu. Naposledy jsme tu měli něco podobného za takzvané Éry báječných nesmyslů. Ale tohle je mnohem horší". Ponořil se do spodní zásuvky a vytáhl odtamtud graf. "Amplituda je víc než dvojnásobná a to jsme ještě nedosáhli vrcholu. Co bude tím vrcholem se ani neodvažuju pomyslet. Máme tu tři odlišné silící rytmy."

Pohlédla na křivky. "To myslíte, že ten s tou položenou zeměkoulí je někde tady na té čáře?"

"Souvisí s tím. A tadyhle na tom posledním, nejvyšším bodu jsou slézací vlajkových stožárů a polykači zlatých rybek a mistři kanadských žertíků a fandové do tanečních maratónů a ten muž, co strkal nosem burský oříšek až na horu Pikes Peak. Vy jste na nově maximální hodnotě - nebo budete, až vás tam zakreslím."

Ušklíbala se. "To se mi nelíbí."

"Ani mně ne. Ale je to jasné jako výpis z bankovního účtu. Tento rok si lidská rasa oholí hlavy, bude si cvrkat prstama do rtů a dělat 'brm, brm, brm'."

Otrásla se. "Nemohla bych si dát ještě jeden drink? Pak už půjdu."

"Mám lepší nápad. Za to své dotazování vám dlužím večeri. Vyberte si, kam chcete jít, a před jídlem si ještě dáme něco k pití."

Na chvíli se zamyslela. "Nedlužíte mi vůbec nic. Krom toho se na ty lidi v restauraci vůbec necítím. Třeba bych... třeba bych..."

"To pusfte z hlavy," řekl přísně. "Podruhé už to na vás nepůjde."

"Jste si tím tak jistý? Stejně ale nemám na lidi náladu." Podívala se na kuchyňské dveře. "Nemáte tam něco k jídlu? Vaření ovládám."

"No... jen něco k snídani. Ale v mrazničce je půl kila kýty a nějaké housky. Někdy si dělám hamburgery, když se mi nechce jít venku."

Vyrazila do kuchyně. "Namol nebo střízlivá, oblečená nebo... nebo nahá, vařit umím. Však uvidíte."

A taky že viděl. Obložené sendviče, v nichž kralovalo maso na opečeném toastu, kterému rozetřená bermudská cibule s drobně nakrájeným koprem dodávala velmi příjemné aroma, dále salát z potravin, které vyšťárala v jeho lednici, a k tomu křupavé hranolky, žádné popáleniny. Jedli na balkónku a zapíjeli to pivem.

Odfoukl si a otřel si ústa. "Vařit tedy umíš, Meade, to se ti musí nechat."

"Někdy si přivezu ty správné suroviny a vyrovnám se s tebou. Pak ti to s tím vařením teprve dokážu."

"Už jsi to dokázala. Ale přijímám. Říkám ti ale už potřetí, což jen dokazuje pravdivost mých slov, že mi nedlužíš nic."

"Že ne? Nebýt tvého skautského činu, byla bych teď za mřížemi."

Breen zavrtěl hlavou. "Policie má nakázáno držet to za každou cenu pod pokličkou - aby se to nerozrostlo. Sama jsi to viděla. A krom toho jsi tou dobou ještě nebyla žádná moje známá. Tvoji tvář jsem nikdy předtím neviděl."

"Zato jsi viděl spoustu jiného."

"Abych řekl pravdu, nedíval jsem se. Byla jsi pro mě pouhá statistická položka."

Pohrávala si s nožem a pomalu říkala: "Nejsem si tak úplně jistá, ale mám dojem, že mě tady právě někdo urazil. Po celých svých pětadvacet let, co jsem se snažila víceméně úspěšně odháňet muže, jsem už dostala spoustu jmen - ale 'statistická položka'? Za to bych tě měla ubít tvým vlastním logaritmičným pravitkem."

"Moje milá zlatá-"

"Nejsem žádná zlatá, na to můžeš vzít jed. A už vůbec ne nějaká statistická položka."

"Tak tedy, milá Meade. Chtěl jsem ti říct, ještě než se do mě pustíš, že jsem byl na fakultě v univerzitním mužstvu zápasník ve střední váze."

Udělala na něj obličej a pak se usmála. "Tohle už se mnohem víc podobá tomu, co ženy rády slyší. Už jsem se začínala bát, že tě dali dohromady v nějaké továrně na počítačky. Potíku, jsi hrozně milý."

"Pokud to má být zdobnělina mého jména, nic proti. Jestli je to ovšem narážka na to, že jsem tlustý a potím se, pak ji teda se vši rozhodností odmítám."

Natáhla se a poklepala mu na břicho. "Tvůj pupík se mi líbí. Se štíhlým a hladovým chlapem je to těžké. Dala bych nevim co, kdybys ti mohla pravidelně vařit."

"To má být nabídka?"

"Nevšímej si toho. Nech to být. Potíku, opravdu si myslíš, že je celá naše země na nejlepší cestě přijít o všech pět pohromadě?"

Rychle zvážněl. "Je to mnohem horší."

"Jak to myslíš?"

"Pojď dovnitř. Něco ti ukážu."

Skliželi nádobí a vršili ho do dřezu. Breen při tom celou dobu vykládal.

"Už jako dítě mě fascinovala čísla. Čísla jsou moc fajn věci a dají se velmi zajímavě kombinovat. Samozřejmě, že jsem si z matematiky udělal doktorát a potom jsem začal pracovat u Midwestern Mutual, což je parta pojišťováků, kterým jsem dělal pomocného pojistného matematika. Byla to legrace. Nikdo ti přesně neřekne, kdy určitý člověk zemře, ale s naprostou jistotou můžeš tvrdit, že lidé v určité věkové skupině zemřou před určitým datem. Grafy - to bylo moje - a nikdy se nemýlili. Nikdy. Nemusela jsi znát žádné proč, s naprostou jistotou jsi mohla dělat předpovědi a nikdy ses nemusela ptát proč. Rovnice vycházely, grafy byly[^] správné."

Zajímal jsem se i o astronomii. Byla to jediná věda, kde jednotlivé hodnoty naprosto spolehlivě a přesně klesaly až na poslední desetinnou čárku, kterou ještě přístroje braly v úvahu. Ve srovnání s astronomií jsou ostatní vědy jen pouhá tesařina a kuchyňská alchymie."

Zjistil jsem, že tam, kde v astronomii jednotlivá čísla nestačí, tam, kde to musíš vzít přes statistiku, jsou další oblasti, a začalo mě to mnohem více zajímat. Stal jsem se členem Asociace proměnných hvězd a nechybělo málo a zabýval jsem se astronomií profesionálně, místo abych se vrtal v obchodním poradenství jako teď. Kdyby mě ovšem nebylo chytlo něco jiného."

"Obchodní poradenství?" opakovala Meade. "Práce s příjmy a daněmi?"

"Ne, to ne. To je příliš elementární. Děláním matematiky u jedné firmy průmyslových inženýrů. Farmářům dokážu přesně určit, kolik telat herefordského plemene bude sterilních. Nebo filmovým producentům, s jakou pojistnou částkou mohou počítat, pokud jde o dešťové srážky v exteriéru, kde budou točit. A třeba taky jak velká musí být v určitém směru společnost, aby unesla riziko v průmyslových nehodách. A mám pravdu. Mám vždycky pravdu."

"Ale počkej... každá velká společnost by přece pojištěná měla být"

"Zcela naopak. Skutečně velká společnost se začíná podobat statistické oblasti."

"Cože?"

"To je jedno. Začalo mě totiž zajímat něco jiného. Periody. Periody jsou všechno, Meade. A všude. Příliv a odliv. Roční období. Války. Láska. Každý ví, že na jaře se fantazie mladého muže zaobírá tím, na co dívky nikdy nepřestaly myslet, ale věděla jsi, že se to zároveň vrací v periodě něco přes osmnáct let? A že dívka, která se narodí na špatném sklonu křivky, bude mít jen stěží takové vyhlídky jako její starší nebo mladší sestra?"

"Tak proto je ze mě pořád stará panna?"

"Tobě je dvacet pět?" Na chvíli se zamyslel. "Dost možná, ale tvé šance opět rostou, křivka jde nahoru a dolů. A nezapomeň, ty jsi jen jedna statistická položka, křivka se týká celé skupiny. Některé dívky se vdávají každý rok."

"Neříkej mi pořád statistická položka," zlobila se.

"Promiň. Sňatky dokonce odpovídají ploše osévané pšenice, ale pšenice dosáhne vrcholu dříve. Téměř bys mohla říct, že setí pšenice nutí lidi se brát."

"To zní nějak hloupě."

"Je to hloupé. Celá ta teorie, že každá příčina má své následky, je pravděpodobně pověra. Ale tatáž perioda vykazuje vrchol ve stavění domů hned po vrcholu ve sňatcích."

"Teď mi to konečně dává smysl."

"Opravdu? Kolik znáš novomanželů, kteří by si hned po svatbě mohli dovolit koupit dům? Stejně tak bys to mohla svalit na plochu osetou pšenici. Nevíme proč, prostě to tak je."

"Co takhle skvrny na slunci?"

"Sluneční skvrny můžeš vztahovat na ceny akcií nebo lososy v řece Columbia nebo na dámské sukně. Ale stejně tak dobře můžeš vinit krátké sukně za skvrny na slunci, jako viníš sluneční skvrny za lososy. Nevíme. Ale grafy jsou shodné."

"Ale nějaký důvod to přece musí mít."

"Musí? To je pouhá domněnka. Fakt žádné 'proč' nemá. Prostě si existuje sám o sobě. Proč ses dneska svlékala?"

Zamračila se. "To není fér."

"Třeba ne. Ale chci ti jen ukázat, proč mě to tak znepokojuje."

Zašel do ložnice a vrátil se s velkou rolí průsvitného papíru.

"Roztáhneme to na podlahu. Tak tady je všechny máme. Perioda padesáti čtyř let - vidíš tuhle občanskou válku? Vidíš, jak to do sebe krásně zapadá? Perioda osmnácti a jedné třetiny roku, perioda něco přes devět let, tady ten mrňousek má periodu čtyřicet jeden měsíc, tři rytmy slunečních skvrn - to všechno tu je spojené do jediného velkého schématu. Záplavy na Mississippi, lovci kožešin v Kanadě, ceny akcií na burze, sňatky, epidemie, režie nákladních aut, bankovní clearingové účty, ničivé nájezdy sarančat, rozvody, lesní porosty, války, dešťové srážky, zemský magnetismus, konstrukce budov, žádosti o patenty, vraždy - řekni si co chceš, je tu všechno."

Chvilí pozorně sledovala nepřehledné šiky vlnovitých čar. "Ale jaký to má význam, Porty?"

"Znamená to, že se všechny tyhle věci stávají, pravidelně se opakují, ať chceme nebo ne. Znamená to, že když má jít délka sukní nahoru, žádný módní návrhář v Paříži ji nepřinutí jít dolů. Znamená to, že když klesají ceny, všechny ty kontroly a podpory a státní plánování je nepřinutí jít zase nahoru." Ukázal na graf. "Tady jsou reklamy na potraviny. Teď si v novinách nalistuj stranu věnovanou finančnictví a přečti si, jak se z toho naši intelektuálové pokoušejí planým žvaněním vymluvit. Znamená to, že když má nastat epidemie, tak taky přes všechny snahy zdravotnické osvěty nastane. Znamená to, že jsme lumíci."

Moc se jí to nezamlouvalo. "To se mi nelíbí. Každý je svého štěstí strůjcem" a znáš určitě další. Já mám svobodnou vůli, Potíku. Já to vím.... Já to cítím."

"Dokážu si představit, že se každý malinký neutron v atomové bombě cítí stejně. Může si hopsat jak chce nebo klidně sedět. Ale statistická mechanika funguje všude stejně a bomba nakonec vybuchne, což je to, k čemu mířím. Vidíš v tom něco divného, Meade?"

Prohlížela si schéma a měla co dělat, aby se v těch vlnitých čarách neztratila.

"Tady vpravo jako by tak trošku všechny mířily k sobě."

"To si piš, že míří!! Vidíš tu tečkovanou vertikální čáru? Tak to je právě teď - a nevidím tu nic pěkného. Ale podívej se i na tu nepřerušovanou vertikálu: přesně taková bude asi za šest měsíců. Podívej se na periody - na ty dlouhé i na ty krátké, prostě na všechny. Úplně všechny dosáhnou buď sedla nebo vrcholu své dráhy na té vertikále."

"A to je špatné?"

"Co myslíš? V roce 1929 se do sedla dostaly tři velké křivky a krize nás téměř zruinovala... i přes to, že padesátitýřletá perioda dělala, co mohla. Nyní se do sedla dostává tahle velká křivka a těch pár vrcholů tady toho mnoho nezmůže. Tím chci říct, že pásová vozidla a chřípka jsou pro nás bezvýznamné. Meade, jestliže statistika něco znamená, tak tahle stará planeta nemířila podobným směrem od doby, co se Eva namočila do té záležitosti s jablkem. Mám z toho hrůzu."

Zapátrala v jeho tváři. "Potíku, nedělaš si ze mě jen pustou legraci, vid'? Víš přece, že nejsem tak chytrá jako ty."

"Dal bych nevím co za to, abych si z tebe tu legraci mohl dělat. Ne, Meade, čísla se nedají ošidit. Ani bych nevěděl, jak na to. Tohle je totiž - to je Rok Velké kulminace."

Meade seděla jako myška, když ji vezl domů. Jak se blížili k západnímu Los Angeles, zeptala se: "Potíčku?"

"Copak je, Meade?"

"Co s tím budeme dělat?"

"Co děláš, když přijde hurikán? Strčíš si prsty do uší. Co naděláš s atomovou bombou? Pokusíš se jí odmyslit, nebýt u toho, když vybuchne. Co jiného můžeš dělat?"

"No, páni." Na chvíli se odmlčela, a pak dodala: "Potty, a řekneš mi, až bude za pět minut dvanáct?"

"Já? No ovšem! Jestli to dokážu vypočítat."

Doprovodil ji ke dveřím a měl se k odchodu.

"Potíku!"

Otočil se k ní. "Ano, Meade?"

Popadla jeho hlavu, zatřásla s ní a pak ho pevně políbila na ústa. "Řekni, byla tohle statistická položka?"

"No... nebyla."

"Ani bych jí to neradila," řekla varovně. "Potty, mám takový dojem, že se pustím do přeměny tvého grafu."

II.

RUSOVÉ ODMÍTÁJÍ NOTU OSN
NIČIVÉ ZÁPLAVY NA MISSOURI DOSÁHLY REKORDNÍCH ROZMĚRŮ

MISSISSIPPSKÝ MESIÁŠ SE SOUDU NEBOJÍ
NUDISTICKÁ ÚMLUVA
DORAZILANAPLÁŽEVBAILEY BRITSKO-IRÁNSKÉ
ROZHOVORY STÁLE NA MRTVÉM BODĚ
VÝVOJ ZBRANĚ RYCHLEJŠÍ NEŽ SVĚTLO POKRAČUJE
TAJFUN UŽ PODRUHÉ SMĚŘUJE K MANILE SŇATEK
NA PALUBĚ HUDSONU

New York, 13. července. Ve speciálně vyrobeném potápěčském obleku pro dva byli biskupem Daltonem při dnešní bohoslužbě oddáni Meredith Smitheová, populární osobnost Společnosti přátel kávy, a princ Augie Schleswieg z New Yorku a Riviéry. Celou událost přenášela televize za pomoci námořnické supermoderní

Jak pokračoval Rok Velké kulminace, posedlo Breena melancholické potěšení vyhledávat si údaje, které dokazovaly, že křivka klesá, přesně jak předvídal. V krvavé, nesmyslné cestě po trýzněné zeměkouli pokračovala na půl tuctu místech nevyhlášená světová válka. Breen už ji ani nezakresloval do grafu. Bylo to v novinách palcovými titulky a mohl si to přečíst každý. Začal si všímat podivných faktů na jiných stránkách novin, fakt, která brána jednotlivě neznamenal nic, ale dohromady vykazovala všechny katastrofické znaky. Zapisoval si ceny akcií na burze, dešťové srážky, spekulace se pšenicí, ale to, co jej doopravdy fascinovalo, byly zprávičky typu "okurková sezóna". Někteří lidé vždycky dělali bláznivé věci, to je jisté - ale kdy začal být vrchol pitomosti úplně normální? Kdy se například vychrtlé profesionální modelky staly uznávaným ideálem amerických žen? Kde leží přechod mezi Celostátním týdnem rakoviny a Celostátním týdnem dermatomykózy? Kterého dne dali nakonec Američané vale zdravému selskému rozumu?

Vezměme si transvestitismus. Zvyklosti v oblékání pro muže a ženy sice závisely na okamžitém nápadu, ale zdály se již být pevně zakořeněny v kultuře. Kdy úpadek začal? Se šaty Marlene Dietrichové šitými přesně na míru? Koncem čtyřicátých let už neexistoval jediný prvek pánského šatníku, který by si na sebe žena nemohla vzít ven - ale kdy s tím začali muži? Byly to jen "výstřely do prázdna" a do grafu nepatřily? Začalo to snad někde na maškarním plese, kde si nějaký neznámý normální muž uvědomil, že jsou vlastně sukně mnohem pohodlnější a praktičtější než kalhoty? Nebo to má počátek v obrodě skotského nacionalismu, která způsobila, že mnoho skotských Američanů nosilo skotské suknice?

Požádejte lumíka, ať vám řekne, co ho k tomu vede! Výsledek toho všeho ležel před ním - novinová zpráva. Transvestitismus mladíků vyhýbajících se vojenské službě nakonec vyústil v masové zatýkání v Chicagu, jež mělo být završeno obrovským společným soudním přelícením - a to pouze za účelem ukázat zástupce prokurátora v přepínacích šatech a vyzvat soudce, aby se podrobil vyšetření, které mělo určit jeho skutečné pohlaví. Soudce ranila mrtvice a zemřel. Soudní přelícení bylo odročeno, podle Greena, odročeno navždy. Pochyboval, že by tento speciální "zákon" mohl být ještě někdy prosazován.

A nebo to svlékání se na veřejnosti, když už jsme u toho. Pokus omezit syndrom případu cikánky Rose jeho ignorováním jen přilil olej do ohně. Nyní tu byla zpráva o springfieldském kostele Společnost všech duší. Farář znovu obnovil obřadní nahotu. Pravděpodobně poprvé v tomto tisíciletí, pomyslel si Breen, vynecháme-li těch pár praštěných náboženských sekt v Los Angeles. Důstojný otec prohlásil, že obřad je shodný s "tancem nejvyšší kněžky" ve starobylém chrámu v Karnaku.

Vlastně proč ne, nebýt Breenovy soukromé informace, že údajná "kněžka" pracovala před tímto angažmá v řadě striptýzových a nočních podniků. Ať tak či onak, svatý otec vodil své ovečky za nos a nikdo ho za to nezavřel.

O dva týdny později již sto devět kostelů ve třiatřiceti státech poskytovalo naprosto shodné atrakce. Breen šije zanesl do svých grafů.

Zdalo se mu, že tato choulostivá zvláštnost nemá s nebývalým nárůstem disidentských evangelických sekt po celé zemi žádnou souvislost. Tyto církve byly opravdové, seriózní a chudé, ale už od války jich přibývalo. Teď se rozrůstaly jako houby po dešti.

To, že se nad Spojenými státy znovu schyluje k Božímu hněvu, vypadalo už pomalu jako statistická tutovka. Dal si to do souvislosti s transcendentalismem a cestou Svatých soudného dne. Hmmm, tak to bychom měli. A křivka nám klesá na nejnižší bod.

Miliardy ve válečných cenných papírech byly teď splatné. Válečné sňatky se odrazily v naběhlém vrcholu představujícím počet jedinců školního věku v Los Angeles. Hladina vody v řece Colorado klesla na rekordní úroveň a věže v jezeře Mead trčely vysoko z vody. Jenže ti chytráci z Los Angeles páchali společnou sebevraždu a vesele zalévali trávníky dál. Komisaři z oblastní správy vod se je pokusili zastavit, ale policejní složky padesáti "nezávislých" měst smetly celou záležitost ze stolu. Kohoutky zůstaly otevřené a krev života použít se hnala pryč.

Čtyři zákonné stranické spolky - Dixiekrati, Věrní republikáni, Extra věrní republikáni a Demokraté - stály stranou pozornosti, neboť Kevneyové se ještě nesešli. Přestože členové "Amerického mítinku", jak si Kevneyové nechávali říkat, tvrdili, že nejsou žádnou politickou stranou, ale pouze výchovnou společností, nijak jim to neubíralo na síle. Ale v čem ta síla tkvěla? Jejich počátky byly tak mlhavé, že se Breen musel ponořit do archivů. Přesto na něho právě tento týden již dvakrát uhodili, aby se k nim přidal, napadli ho přímo v jeho vlastní kanceláři, nejprve to byl šéf a nakonec vrátný.

Nebyl schopen zanést si Kevneye do grafi. Naháněli mu husí kůže. Schovával si o nich novinové výstřižky a zjišťoval, že zatímco se jejich popularita scvrkává, jejich počet očividně roste.

Na ostrově Krakatoa vybuchla 18. července opět sopka. Dřív než koncem roku však nebude její vliv na západy slunce, solární konstantu, průměrnou teplotu a dešťové srážky patrný.

Sanandreasský zlom, jehož tlak v zemské kůře nepřestal polevovat od zemetřesení v Long Beach v roce 1933, vyvolával neustále nerovnováhu. Působil jako nezhojená rána táhnoucí se podél celého západního pobřeží.

Pelée a Etna začaly sopit. Mauna Loa byla zatím stále v klidu.

Zdalo se, jako by se to denně ve všech státech hemžilo létajícími talíři. Nikdo však veřejně ani jediný exemplář neukázal - že by to ministerstvo obrany tutlalo? Breen nebyl nijak nadšen neoficiálními zprávami, které se mu podařilo sehnat. Z některých táhla kořalka víc než bylo zdrávo. Ale mořský had na pláži u města Ventura byl skutečný. Sám ho viděl. Pokud šlo o toho troglodyta v Tennessee, nebyl s to si tu zprávu ověřit.

Jedenatřicet letadel se na domácích linkách zřítilo během posledního týdne v červenci... byla to sabotáž nebo klesající křivka grafu? A co ta epidemie nové dětské obrny, která se přenesla ze Seattlu do New Yorku? To už je čas na velkou epidemii? Breenovy grafy říkaly, že je. A co bakteriologické války? Cožpak může graf vědět, že jeden slovanský biochemik zdokonalil účinnou zbraň Virus-bacilonosič přesně v pravý čas?

Nesmysl!

Ale v grafech, pokud vůbec něco znamenaly, se počítalo i se "svobodnou vůlí". Byly průměrem "vůle" všech jedinců v dané statistické oblasti a tvořily pravidelnou funkci. Každé ráno produkovaly tři miliony "svobodných vůlí" směrem do centra New Yorku, toho obrovitého velkoměsta, a každý večer zase proudily ven. To všechno díky "svobodné vůli" a hlavně pěkně po pravidelné a předvídatelné čáře grafu.

Zeptejte se lumíka! Zeptejte se všech lumíků, mrtvých i živých. Nechtě je o tom hlasovat!

Breen odložil zápisník stranou a zatelefonoval Meade. "Haló, je to má oblíbená statistická položka?"

"Potíku, právě jsem na tebe myslela."
"Přirozeně. Máš přece dneska večer volno."
"To ano, ale je v tom ještě něco jiného. Potiphare, už jsi se někdy díval na Velkou pyramidu?"
"Ještě jsem nebyl ani u Niagarských vodopádů. Hledám nějakou bohatou partii, abych mohl cestovat."
"Dám ti vědět, jen co budu mít svůj první milion, ale-"
"To je tento týden poprvé, co mi děláš návrhy."
"Nech toho. Už jsi někdy zkoumal proroctví, která našli uvnitř pyramid?"
"Hele, Meade, to je stejná sorta jako astrologie - babský povídačky. S tím na mě nechod'."
"Ale jistě. Jenže, Potíku, myslela jsem, že tě zajímá všechno zvláštní. A tohle zvláštní je."
"Tak dobře. Promiň. Pokud se to týká 'okurkové sezóny', jsem pro."
"Bezva. Vařím dneska u tebe?"
"Je středa, nebo se mýlím?"
"Jak brzy tu budeš?"
Pohlédl na hodinky. "Vyzvednu tě za jedenáct minut." Chvilí uvažoval. "Ne, za dvanáct a půl."
"Budu čekat. Paní Megeathová říká, že tyhle pravidelné schůzky znamenají, že si mě hodláš vzít."
"Nic na ni nedej. Je to jen statistická položka a já jsem čistě náhodný údaj."
"No, já jen že už mám počinek k tomu milionu - dvě stě čtyřicet sedm dolarů. Tak čau."
To, co mu Meade chtěla za odměnu ukázat, byla obvyklá, pečlivě vytištěná rozikrucianská vějička. Obsahovala fotografii (retušovanou, jak hned uhodl) již tolikrát zkoumaných nápisů na zdi chodby, které měly být údajně, odhadováno podle častých nesouvislostí, proroctvím celé budoucnosti. Tohle proroctví bylo nezvykle časově uspořádáno, ale zahrnovalo všechny hlavní události - pád Říma, invazi Normanů, objevení Ameriky, Napoleona, světové války.
Opravdu zajímavé na tom bylo, že proroctví náhle končilo - právě v této době.
"Co si o tom myslíš, Potty?"
"Zřejmě už toho měl kameník dost. Nebo ho zastřelili. Nebo si najali nového kněze s novými myšlenkami." Vložil si materiály do desek. "Díky. Popřemýšlím, jak to zanést do seznamu."
Ale nedalo mu to, vytáhl si papíry znovu a začal je zkoumat pdpichovacím kružítkem a lupou.
"Říká se tady," hlásil, "že konec přijde ke konci srpna - pokud ovšem tohle tady není mušinec."
"Ráno nebo odpoledne? Musím vědět, jak se na to obléknout."
"Budou se nosit boty. Všechny děti dostaly od Boha boty." Odložil papíry.
Chvilí mlčela, a pak řekla: "Potíku, není už náhodou za pět minut dvanáct?"
"Cože? Holčičko, nenech se tím zneklidnit. To je všechno á la 'okurková sezóna'."
"Věřím, ale jen se podívej na ty své grafy!"
Následující den odpoledne si vybral volno, strávil ho v referenčním oddělení hlavní knihovny a utvrzoval se ve svém názoru na jasnovidce. Nostradamus byl domysli ve hloupý a ostatní věštcí a jasnovidci na tom byli ještě hůř. U všech se dalo nalézt, cokoliv jste si přáli.
V Nostradamovi našel jednu pasáž, která se mu líbila: Orientálec pak z trůnu svého sestoupí... projde nebesy, vodstvem a sněhem a udeří každého zbraní svou...
Znělo to přesně jako to, co ministerstvo obrany očekávalo, že se komunisti pokusí provést západním Spojencům.
Ale zároveň to byl popis všech invazí, které kdy, kam až paměť lidstva sahá, vyšly ze srdce Asie.

Blbost!

Když přišel domů, přistihl se, že si vytáhl otcovu Bibli a pustil se do Apokalypsy. Nenašel nic, čemu by rozuměl, ale fascinovalo ho znovu a znovu se vyskytující užívání přesných čísel. V poslední době si zřídkakdy listoval Biblí. Náhle mu zrak padl na tato slova: 'Nezaobírej se zítřkem, když nevíš, co ti může přinést dnešek.' Odložil Bibli a cítil se pokořen, ani v nejmenším však povzbuzen.

Deště začaly následujícího rána.

Miss Star Morning byla označena pracovníky pohřební služby za "nejnádhernější tělo, které bych chtěl připravit" týž den, co ji instalatérští mistři zvolili za Miss instalatérů, ale možnost výběru jí společnost Milá tvář odepřela.

Kongres odsouhlasil 1 dolar a 37 centů pro Stoupence Thomase Jeffersona jako odškodné za ztráty, k nimž došlo během vánočního shonu v roce 1936, kdy výpomocný poštovní doručovatel formálně potvrdil schůzku pěti generálporučíků s jedním velvyslancem a přerušil ji za necelých osm minut.

V jednom sirotčinci na středozápadě se zjistilo, že hasicí přístroje jsou naplněny pouze vzduchem.

Předseda nejvyššího fotbalového klubu založil fond na zasílání mírových zpráv a vitamínů Politbyru.

Burza prudce poklesla o devatenáct bodů a burzovní telegrafy se rozběhly až o dvě hodiny později.

Město Vichita v Kansasu zůstávalo i nadále pod vodou, zatímco v arizonském Phoenixu byly pro oblasti mimo město přerušeny dodávky pitné vody.

A Potiphar Breen zjistil, že si v podnájmu u Meade Barstowo- vé zapomněl plášť do deště.

Zavolal její domácí, ale paní Megeathová ho přepojila k Meade.

"Jak to, že jsi v pátek doma?" vyzvídal.

"Ředitel divadla mě vyhodil. Teď si mě budeš muset vzít."

"Já bych to být tebou neriskoval. Meade, holčičko, mluv vážně, co se stalo?"

"Stejně jsem s tím chtěla seknout. Posledních šest týdnů to tam můj stroj na praženou kukuřici držel nad vodou. Dneska jsem už dvakrát přečetla příběh Lany Turnérové. Nemám do čeho píchnout."

"Už k tobě jedu."

"Jedenáct minut?"

"Pří. Dejme tomu - dvacet."

Nakonec bylo z dvaceti téměř šedesát. Po bulváru Santa Monica to svištělo jako po másle. Zato na bulváru Sunset byla zácpa a musel se brodit proudy dešťové vody valící se ulicí.

"Potíčku!" vykřikla, sotva se dočvachtal dovnitř. "Vypadáš j ako utopená krysa!"

Náhle zjistil, že je zachumlán do županu patřícího bývalému panu Megeathovi a že upíjí horké kakao a jeho svršky zatím paní Megeathová suší v kuchyni.

"Meade, já už jsem taky volný jako pták."

"Tys dal výpověď?"

"Ne tak docela. Starej Wiley a já jsme se už celé měsíce rozcházeli v názorech na mé závěry - prý je v údajích, které jsem mu dal pro klienty, příliš mnoho 'kulminačního faktoru'. Vycítil, že jsem propadl pesimismu."

"Ale vždyť jsi měl pravdu!"

"Odkdypak si člověk získá svého šéfa pravdou? Ale kvůli tomu mě nevyhodil, byla to jen výmluva. Chce někoho, kdo by byl ochotný zastat se programu Kcaveyů vědeckými řečičkami, a já na takový věci nejsem." Přešel k oknu. "Leje čím dál víc."

"Ale Kcaveyové přece žádný program nemají."

"To vím."

"Potty, měl jsi do toho jít. Nic to neznamená. Já se k nim přidala před třemi měsíci."

"To snad nemyslíš vážně!"

Pokrčila rameny. "Zaplatíš dolar, objevíš se na dvou schůzích a nechají tě být. Jen díky tomu jsem se udržela v práci další tři měsíce. No a?"

"Jen je mi líto, že jsi to udělala, to je vše. Vždyť je to fuk. Meade, podívej, tamhle už voda sahá až nad obrubník."

"Raději bys tu měl zůstat přes noc."

"Mmm... nerad bych nechal Entropii po celou noc zaparkovanou v tom nečase. Meade?"

"Co je, Potty?"

"Jsme oba bez práce. Jak by se ti zamlouvalo zmizet na sever do Mojave a najít si tam suché místočko?"

"To zní báječně. A to myslíš, Potíku, jako návrh k sňatku, nebo jen zcela obyčejný návrh?"

"Nech si to své 'nebo', je to prostě jen návrh, jak strávit prázdniny. Chceš si snad brát gardedámu?"

"To ne."

"Tak si koukej sbalit."

"Už jdu. Ale co si mám sbalit? Pokoušíš se mi tady naznačit, že je za pět minut dvanáct?"

Pohlédl na ni a pak zpět k oknu.

"Nevím," řekl váhavě, "ale tenhle déšť může nějaký čas trvat. Neber si nic zbytečného, ale ani tu nenech nic, bez čeho se neobejdeš."

Zatímco Meade nahoře balila, převzal od paní Megeathové své svršky. Když se vrátila, měla na sobě dlouhé kalhoty, v rukou dvě velké tašky a pod paží ošuntělého, opelichaného medvídka.

"Toje Winnie," řekla.

"Medvídek Pu?"

"Ne, Winnie Churchill. Když mi není zrovna do tance, slíbí mi krev, pot a slzy, a hned je mi líp. Říkal jsi přece, že si mám vzít všechno, bez čeho se neobejdu, nebo ne?" Úzkostlivě na něho pohlédla.

"No dobrá. Tak jdem."

Vzal jí tašky. Paní Megfcathovou zjevně uspokojovalo jeho vysvětlení, že jedou na návštěvu k jeho (údajně) tetičce do Bakersfieldu, než se porozhlédnou po nějaké jiné práci. Uvedla ho do rozpaků, neboť ho na rozloučenou políbila a připomněla mu, že se má "postarat o moji holčičku".

Bulvárem Santa Monica se nedalo projet. Když uvízli v Beverly Hills v dopravní zácpě, zapnul autorádio a až po chvíli neustálého hvízdání a chrchlání konečně naladil nějakou místní stanicí: "-v podstatě nám Kreml navrhl," říkal jakýsi nepříjemně drsný, staccatový hlas, "opustit do slunce západu město. Hlásí se vám váš newyorský zpravodaj, který si myslí, že ve dnech, jako jsou tyto, si musí každý jednotlivý Američan zachovat chladnou hlavu. A teď tu máme-"

Breen vypnul rádio a pohlédl jí do tváře. "Nic se neboj," chlácholil ji. "Takhle už vykládají kolik let."

"To myslíš, že blufujou?"

"To jsem neřekl. Řekl jsem 'nic se neboj'."

To, co s její pomocí zabalil, silně připomínalo plnou polní - potravinové konzervy, všechno teplé prádlo, loveckou pušku, z níž si víc jak dva roky nevystřelil, výbavu pro první pomoc a obsah domácí lékárničky. Naskládal to ze stolu do krabice, kterou hodil na zadní sedadlo spolu s konzervami a knihami a kabáty a přikryl to nadělení všemi přikrývkami, co doma měl. Vyšli po vratkých schodech a naposledy vše zkontrolovali.

"Potty, kam jsi dal své grafy?"

"Leží srolované na policice za zadním sedadlem. Tak, snad je to všechno - vlastně momentík!" Přikročil k polici nad psacím stolem a začal z ní sundávat malé, nenápadně vyhlížející časopisy. "Málem jsem tu, sakra, nechal své ročníky časopisu The Western Astronomer a Bulletin Společnosti proměnných hvězd!!"

"Co s nimi budeme dělat?"

"Určitě už jsem s jejich čtením alespoň o rok pozadu. Třeba na to teď bude víc času."

"Hmmm... víš, Potty, sledovat tě, jak si čteš odborné časopisy, to není zrovinka to, jak bych si představovala prázdniny."

"Tak hele! Vzala sis Winnieho, já si беру časopisy."

Přestala se hádat a pomohla mu je sbalit. Vrhla toužebný pohled na elektrický kalkulátor, ale uvědomil si, že by si na sebe akorát upletl bič. Docela dobře si vystačí s logaritmickým pravítkem.

Sotva auto vyčvachtalo na vozovku, zeptala se: "Jak jsi na tom s hotovostí, Potíku?"

"S hotovostí? Jo, myslím, že dobře."

"Ale vždyť víš, odjíždíme, banky jsou zavřené a tak." Vytáhla peněženku. "Tady je teď moje banka. Není to mnoho, ale můžeme to použít."

Usmál se a poklepal jí na koleno. "Šikulka! Já teď na své bance sedím. Už od začátku roku jsem všechno začal měnit na hotovost."

"Báječné. Já jsem zase zrušila účet v bance hned poté, co jsme se potkali."

"Skutečně? To jsi mě tedy musela brát opravdu vážně."

"Já tě vždycky brala vážně, Potty."

Průjezd kaňonem Mint rychlostí osm kilometrů za hodinu byl přímo příšerný. Viditelnost se omezovala na koncová světla nákladního auta jedoucího před nimi. Když se v Halfway zastavili na kávu, potvrdilo se, co čekali: Cajonský průsmyk byl uzavřen a dálková doprava byla z dálnice číslo 66 vedena po okresní silnici.

Po velmi, velmi dlouhé době dojeli k odbočce k Victorvillu a zbavili se části aut, což bylo docela milé, neboť stěrač předního skla na jeho straně přestal fungovat a oni jeli stylem 'kdo vidí, tenradf.

Kousek před Lancasterem se Mead náhle ozvala: "Potíku, už je tu téměř nedýchatelně. Má tahle kára ve výbavě dýchací trubici?"

"To nemá."

"Tak bychom radši měli zastavit. Vidím u cesty nějaké světlo."

Světlo patřilo motorestu. Meade vyřídila celou záležitost peněz versus pohodlí tak, že se do knihy podepsala sama a dostali společný pokoj. Zjistil, že je v pokoji manželská postel, ale nechal tomu volný průběh. Meade se odebrala na kutě s medvíděkem a bez pusy na dobrou noc. To už tak šedě, mokře svítalo.

Vstali pozdě odpoledne a rozhodli se zůstat ještě jednu noc, a pak se vydat na sever k Bakersfieldu. Oblast vysokého tlaku vzduchu se údajně přesunovala k jihu a hnala před sebou celou zásobu teplých mokrych mračen, která se částečně vyřadila nad jižní Kalifornií. Chtěli se do ní dostat. Breen si dal opravit stěrač a koupil si místo těch ojetých dvě nové pneumatiky, přidal k nákladu pár kempingových věcí a pro Meade vybral automatickou pistoli ráže 0.32 určenou speciálně pro dámy.

"K čemu to?" divila se.

"Vezeš s sebou přece docela dost peněz."

"Myslela jsem, že mi ji dáváš, abych se tě zbavila."

"Poslyš, Meade-"

"To nic. Díky, Potty."

Dojedli večer, a právě když nakládali odpolední nákup do auta, začala se trást země. Sto třicet milimetrů srážek, které napadaly za posledních čtyřiašest hodin a představovaly tři miliardy tun hmot, náhle nalezlo na beztoho už tak dost namáhavý geologický zlom a chovalo se jako by je někdo pustil ze řetězu. Meade seděla v tu ránu na mokré zemi. Breen sice zůstal stát, ale poskakoval jako splašená koza. Když se o třicet vteřin později země poněkud uklidnila, pomohl jí vstát.

"Jsi v pořádku?"

"Mám mokré kalhoty." A uraženě dodala: "Ale Potty, za vlhka přece nikdy k zemitřesení nedochází. Nikdy. Sám jsi to říkal."

"Mohla by sis to schovat na jindy?" Otevřel dveře od auta, zapnul rádio a nedočkavě čekal, až se zahřeje.

"-ze stanice Sunshine v kalifornském Riversidu. Buďte stále na příjmu, neboť vás seznamujeme s nejčerstvějšími zprávami. Právě v tomto okamžiku je velmi obtížné určit rozsah katastrofy. Akvadukt přes řeku Colorado se zřítíl, o rozsahu škod ani o délce trvání oprav není nic známo. Co se týče akvaduktu v údolí řeky Owens, zřejmě zůstal nedotčený, ale občanům v okolí Los Angeles se doporučuje, aby šetřili vodou. Pokud vám mohu osobně radit, vyneste vany na déšť."

Přečtu vám nyní několik řádek ze Směrnic pro případ ohrožení, cituji: Tře vařte všechnu vodu. Zůstaňte v klidu ve svých domovech a nepanikařte. Nejezděte po dálnicích. Spolupracujte s policií a poskytněte- Joe! Zvedni ten telefon! '-poskytněte pomoc všem, kdo ji potřebují. Telefon nepoužívejte vyjma- Depеше! Máme tu nepotvrzenou zprávu z Long Beach, že Wilmingtonovo nábreží a nábreží Saň Pedro jsou již metr a půl pod vodou. Opakuji, tato zpráva je nepotvrzená. Pak tu máme vzkaz od vrchního vojenského velitele Marka Fielda: 'Služební zpráva - všechny vojenské osoby budou podávat zprávy-'"

Breen vypnul rádio. "Nastup si."

Ve městě zastavil a podařilo se mu sehnat šest dvacetilitrových kanystrů a velký kanystr k džípu. Naplnil je benzinem, nacpal je na zadní sedadlo, utěšnil příkrývkami a na celou tu spoušť navršil tučt plechovek oleje. Pak vyrazili na cestu.

"Kam jedeme, Potiphare?"

"Chci se dostat západně od dálnice."

"Někam konkrétně na západ?"

"Asi ano. Uvidíme. Snaž se vyladit rádio, ale nespouštěj oči z vozovky. Ten benzin vzadu mi dělá těžkou hlavu."

Projeli městem Mojave a vzali to na severozápad po 466. silnici vedoucí do hor Tehachapi.

V průsmyku to nevypadalo dvakrát nejlíp a to, čeho si Meade stačila všimnout, jen potvrzovalo její první dojem - horší než zemětřesení tenkrát v roce 1906 v San Francisku a vlastně horší než San Francisko, Managua a Long Beach dohromady.

Když sjeli z hor, oblačnost se místy protrhávala, objevilo se několik hvězd. Breen odbočil z hlavní silnice a dal se po okresní silnici doleva, směrem na jih od Bakersfieldu a před Greenfieldem uhnul na 99. dálnici. Ta už byla, jak předvídal, přeplněna utečenci. Nedalo se nic dělat, musel se zařadit do proudu aut a ujet s nimi několik kilometrů, než mohl v Greenfieldu konečně zahnout k Taftu. Zastavili na západním předměstí a najedli se v nějaké putyce.

Právě když se znovu chystali nasednout do auta, přímo na jihu jako by náhle vyšlo slunce. Hned vzápětí zalilo oblohu růžové světlo a pohaslo. Na jeho místě začalo narůstat hříbovitě mračno zbarvené do tmavoruda.

Breen to nevěřícně pozoroval, pak se podíval na hodinky a nesmlouvavě řekl: "Nastupuj."

"Potty! To bylo!"

"To bývalo Los Angeles. Dělej, nastup!"

Několik minut řídil v naprostém tichu. Meade vypadala jako by utrpěla šok, nebyla s to ani promluvit. Když k nim dorazil zvuk, znovu pohlédl na hodinky.

"Šest minut, devatenáct sekund. To zhruba odpovídá."

"Potíku, co jsme to udělali? Neměli jsme tam paní Megeathovou nechávat!"

"Jak jsem to měl tušit?" zlobil se. "Krom toho, starý strom nepřesadíš. Jestli to dostala z první ruky, ani o tom nevěděla."

"Kéž by!"

"Budeme mít dost co dělat sami se sebou. Vem si baterku, mapu a naváděj mě. U Taftu chci zahnout k severu, a pak dál směrem k pobřeží."

"Dobře, Potiphare."

Utišila se a dělala, co jí řekl. Rádio bylo hluché, zmizela i stanice Riverside a po celém vysílacím pásmu bylo slyšet podivné atmosférické poruchy, které připomínaly dešť bubnující na sklo.

Jak se blížili k Taftu, zpomalil a nechal ji, aby našla odbočku na sever na státní silnici. Z ničeho nic před ně skočila do vozovky nějaká postava mávající zuřivě rukama. Breen dupl na brzdy.

Člověk přešel k levé straně vozidla a zaklepal na okénko. Breen je pootevřel a zůstal hloupě zírat na zbraň v mužově levé ruce.

"Vystupte si z vozu," nařídil jim ten cizinec. "Teď je můj."

Meade se naklonila přes Breena, strčila muži před obličej svou malou dámskou zbraň a vypálila. Breen výstřel ani nepostřehl, zato na obličej ucítil, jak ho to ošlehlo. Muž se zatvářil udiveně a s čistým, ještě nezakrváceným průstřelem čela se pozvolna složil vedle auta.

"Dělej! Jed'!" zaječela Meade.

Breen zalapal po dechu. "Ale tys-"

"Tak jed' už! Hni sebou!"

Pokračovali dál po státní silnici přes národní park Los Padres a zastavili pouze jednou, aby doplnili z kanystrů nádrží. Pak odbočili na neudržovanou silnici. Meade se neustále pokoušela naladit rádio, jednou dokonce chytila SanFrancisco, ale atmosférické poruchy způsobily, že se nedalo poslouchat. Nakonec našla sice slabě, ale čistě vysílající Salt Lake City.

"-protože nemáme zprávy, že by radar něco zachytil, musíme věřit, že bomba v Kansas City byla spíš tajně nastražena, než odněkud vystřelena. Je to sice jen hypotéza, ale-"

Dál už neslyšeli nic, protože se spojení přerušilo a pak už jen divoce praskaly poruchy.

Když se z té pochybné bedýnky začaly opět linout zvuky, byl to již zcela jiný hlas: "Velitelství protivzdušné obrany k vám hovoří prostřednictvím sdružených sítí. Zvěsti o tom, že na Los Angeles byla svržena atomová bomba, jsou naprosto nepodložené. Je pravdou, že tato západní metropole byla postižena silným zemětřesením, ale to je vše. Vláda a Červený kříž jsou již na svých místech a pomáhají obětem, ale - znovu opakuji - k žádnému jadernému útoku nedošlo. Buďte proto klidní a zůstaňte ve svých domovech. Podobné zcestné zvěsti mohou uškodit Spojeným státům stejně jako nepřátelské bomby. Nevycházejte na hlavní silnice a poslouchejte-"

Breen práskl do vypínače. "Někdo," prohlásil trpce, "si už zase myslí, že sežral všechnu moudrost světa. Žádné špatné zprávy nám nefeknou."

"Potiphare," vyrazila ze sebe Meade, "to byla atomová bomba, vid'?"

"Byla. Krom toho teď nevíme, zdali to bylo jen Los Angeles a Kansas City nebo všechna velká města v zemi. S naprostou jistotou však víme, že nám lžou."

Soustředil se na řízení. Cesta byla velice špatná.

Když začalo svítat, ozvala se: "Potty, ty víš, kam jedeme? Nebo se jen držíme dál od měst?"

"Myslím, že vím. Pokud tam trefím." Rozhlédl se okolo. "Ne, je to v pořádku. Vidíš ten kopec před námi, co má z profilu trojitě ostny?"

"Jaké ostny?"

"Ty velké skalní hroty. Podle nich to poznám. Musím teď najít soukromou cestu. Vede k lovecké chatě, která patří dvěma mým přátelům - vlastně je to takový starý ranč, ale nikdy jako ranč nesloužil."

"Nebude jim vadit, že tam zůstaneme?"

Pokrčil rameny. "Jestli se ukáží, poprosíme je. Pokud se ovšem ukáží. Žili totiž v Los Angeles."

Soukromá cesta kdysi bývala nevalnou lesní stezkou pro dočádku, nyní byla téměř neprůjezdná. Nakonec se však s autem vydrápali na hřeben kopce, z něhož dohlédli téměř až k Pacifiku, a sjeli do skrytého údolí, kde stála chata.

"Tak jsme tady, děvče."

"Vypadá to senzačně," vydechla Meade.

"Myslíš, že bys zvládla uvařit snídani, než vyložím? V kůlně snad bude nějaké dřevo. Umíš vůbec zatopit v kamnech?"

"Nech to na mně."

O dvě hodiny později stál Breen na vrcholu kopce, kouřil cigaretu a shlížel k západu. Dupal, zdali to, co vidí ve směru San Franciska, je hříbovitě mračno. Snad mě jen klame zrak, usoudil vzhledem k té dálce. Alespoň na jihu nic podobného vidět nebylo.

Meade vyšla z chatky. "Potty!"

"Tady, nahoře."

Došla k němu, vzala ho za ruku a usmála se, pak se vrhla po jeho cigaretě a zhluboka potáhla. Vyfoukla kouř a řekla: "Vím, že mám hříšné řeči, ale už dlouhé měsíce jsem se necítila tak bezpečně."

"Já vím."

"Všiml sis, jaká je ve špižímě zásoba konzerv? Klidně bychom tu mohli přečkat tuhou zimu."

"To bychom mohli."

"Taky si myslím. Bylo by fajn, kdybychom měli krávu."

"Co bys, prosím tě, dělala s krávou?"

"Každé ráno, než jsem šla na školní autobus, jsem vždycky čtyři podojila. Umím i porazit prase."

"Zkusím ti nějaké najít."

"Udělej to a uvidíš, jak ti ho vyudím." Zívla. "Jsem strašně ospalá."

"Já taky. A jsem tak nějak nespív."

"Pojďme si lehnout."

"Hm, jistě. Meade?"

"Ano?"

"Možná že si tu nějaký čas pobudeme. Chápeš, co myslím?"

"Ano, Potty."

"Vlastně by bylo nejchytřejší počkat, než všechny ty křivky začnou zase stoupat. Měly by, vždyť vis"

"Jo. To jsem pochopila."

Zaváhal a pak pokračoval. "Meade, vezmeš si mě?"

"Ano." Přistoupila k němu.

Po chvíli ji něžně odstrčil a řekl: "Poslyš, miláčku, mohli bychom sjet dolů a najít v nějakém městečku faráře."¹¹

Pohlédla na něho. "To by ale nebylo zrovna moc moudré, že? Nikdo přece neví, že jsme tady. Přesně tak jsme to chtěli. Krom toho, tvé auto by už podruhé tu cestu nahoru nemuselo vydržet."

"Máš pravdu, to by opravdu nebylo moudré. Ale chtěl bych udělat to, co se v takových situacích dělá."

"Nedělej si s tím těžkou hlavu, Potíčku. To je v pořádku."

"Pojď, Meade... klekní si sem vedle mě. Odříkáme to společně."

"Ano, Potiphare." Klekla si a on ji vzal za ruku. Zavřel oči a nehlasně se modlil.

Když je znovu otevřel, zeptal se: "Co je s tebou?"

"Bolí mě kolena od toho kamení."

"Tak si stoupneme."

"Ne. Poslyš, Potty, co kdybychom zašli dovnitř a odříkali to tam?"

"Ženská zatracená, to bychom si to mohli rovnou odpustit. Takže: Já, Potiphar Breen, беру si tě, Meade,..."

III.

OFICIÁLNÍ ZPRÁVA: NA STANICÍCH V PÁSMU MŮŽETE SLYŠET ZPRÁVY DVAKRÁT DENNĚ. PŘEHLED NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH ZPRÁV ČÍSLO DEVĚT - JIŽ DŘÍVE VYDANÁ NAŘÍZENÍ O PROVOZU NA SILNICÍCH BYLA V MNOHA SMĚRECH PŘEKROČENA. HLÍDKY DOSTALY ROZKAZ STRÍLET BEZ VÝSTRAHY A NÁČELNÍCI VOJENSKÉ POLICIE MAJÍ NAŘÍZENO UDĚLIT TREST SMRTI ZA NEOPRÁVNĚNÉ DRŽENÍ BENZINU. JIŽ VYDANÉ SMĚRNICE TÝKAJÍCÍ SE BIOLOGICKÉ VÁLKY A RADIAČNÍ KARANTÉNY BUDOU NEKOMPROMISNĚ PROSAZOVÁNY. AŤ ŽIJÍ SPOJENÉ STÁTY! HARLEY J. NEAL, GENERÁLPORUČÍK, VÝKONNÝ ŠÉF VLÁDY. VŠECHNY STANICE VYSÍLAJÍ ZPRÁVY DVAKRÁT DENNĚ.

HLÁŠÍME SE VÁM NA VLNĚ SVOBODNÉ RÁDIO AMERIKA. POŠLETE TO DÁL, VÁŽENÍ! GUVERNÉR BRANDLEY DNES SLOŽIL PREZIDENTSKOU PŘÍSAHU A PŘIPRAVIL TAK PŘEDSEDU SOUDNÍHO SENÁTU ROBERTSE O ÚŘAD PREZIDENTA, KTERÝ MU PODLE NÁSTUPNICKÉHO PRÁVA PATŘIL. ZA DALŠÍ ZBAVIL ZRÁDCE NEALA HODNOSTI A NAŘÍDIL JEHO ZATČENÍ, AŤ OBČANY NEBO KÝMKOLI ZMOCNĚNÝM. DALŠÍ ZPRÁVY SE DOZVÍTE POZDĚJI. POŠLETE TO DÁL.

HALÓ, CQ, CQ, CQ. TADY JE W5KMR, SVOBODNÉ PŘÍSTAVNÍ PÁSMO. HEJ, QRR, QRR, QRR! SLYŠÍTE ME NĚKDO? SLYŠÍTE? CHCÍPÁME TADY JAK MOUCHY. CHCETE VĚDĚT JAK? ZAČÍNÁ TO HOREČKOU A PEKELNOU ŽÍZNÍ, ALE NEMŮŽETE POLKNOUT. POTŘEBUJEME POMOC. SLYŠÍTE ME NĚKDO? HALÓ, CQ75, CQ75, TADY W5 KJNG MIKE ROGER. VOLÁM QRR A CQ75. MĚJTE SE TAM VY VŠICHNI!

HLÁSÍ SE VÁM BOŽÍ ČAS, STANICE SPONZPROVANÁ SPOLKEM LABUTÍ ELIXÍR, POSILUJÍCÍ VYSÍLÁNÍ, JEŽ

DÁVÁ ČEKÁNÍ NA BOŽÍ KRÁLOVSTVÍ SMYSL. VY-SLECHNĚTE SI RADOSTNÉ POSELSTVÍ SOUDCE BROOMFIELDA, POMAZANÉHO FARÁŘE KRÁLOVSTVÍ NA ZEMI. ALE NEJPRVE PŘEHLED ZPRÁV: ZAŠLETE SVÉ FINANČNÍ PŘÍSPĚVKY MESIAŠI DO CLINTU V TEXASU. NESVĚŘUJTE JE POŠTĚ, POŠLETE JE PO KRÁLOVSKÉM POSLÍČKOVÍ NEBO PO POUTNÍKOVÍ, KTERÝ SE UBÍRÁ TOUTO CESTOU. A NYNÍ CHRÁMOVÝ SBOR NÁSLEDOVANÝ HLASEM FARÁŘE POZEMSK-

-PRVNÍM PŘÍZNAKEM JSOU SVĚDÍCÍ, JASNĚ ČERVENÉ SKVRNKY V PODPAŽÍ. IHNEDE ULOŽTE PACIENTA DO POSTELE A ZABALTE HO DO PŘÍKRÝVEK. PAK SE SAMI POŘÁDNĚ VYDRHNĚTE A NOSTE MASKU. JEŠTĚ NEVÍME, JAK SE TO PŘENÁŠÍ. PŘEDEJTE TO DÁL, ED.

- NEMÁME ZPRÁVY O ŽÁDNÝCH DALŠÍCH PŘÍSTÁNÍCH NA TOMTO KONTINENTU. DOMNÍVÁME SE, ŽE TĚCH NĚKOLIK PARAŠUTISTŮ, KTERÍ UNIKLI POČÁTEČNÍMU MASAČKOVÍ, SE SKRÝVÁ V HORÁCH POCOTON. STRÍLEJTE - ALE BUĎTE OPATRNÍ. MOHLA BY TO TOTIŽ BÝT TETIČKA TESSIE. DO JEDNOHO A DO KONCE. AŽ DO ZÍTŘEJŠÍHO POLEDNE -

Statistické křivky se znovu vydaly směrem vzhůru. Breen už o tom déle nepochyboval. Možná ani nebude nutné zůstat zde v Sierra Madres přes zimu, i když to spíš vypadalo, že to tak nakonec dopadne. Bylo by hloupé nechat se zkosit ocasem do-
dělávající epidemie, nebo se nechat zastřelit nějakým nervózním členem civilní stráže, když mohlo vše vyřešit pár měsíců čekání.

Zamířil na vrchol kopce, aby počkal na západ slunce a ještě si mohl chvíli číst. Jak procházel kolem auta, dostal chuť poslechnout si rádio. Musel si ji však nechat zajít. Dvě třetiny zásob benzínu už zmizely jen kvůli tomu, že chtěl-li si poslechnout rádio, musel auto nastartovat a mít baterii nabitou. A to byl teprve prosinec. Musel se s rádiem omezit na dvakrát týdně. Znamenalo to pro něj hodně, chytit polední zprávy Svobodné Ameriky a pak si několik minut otáčet knoflíkem a zjišťovat, co se dá ještě naladit.

Ale Svobodná Amerika už po tři dny nevysílala - zřejmě sluneční poruchy, nebo jim došla energie. Ale zprávu o tom, že byl prezident Brandley ukládnut zavražděn, rádio ani nepotvrdilo, ani nepopřelo. To bylo dobré znamení.

Přesto se necítil klidný.

Potom taky ta zvěst, že se během zemětřesení vy nořila ztracená Atlantida a z Azorských ostrovů se stal malý kontinent, bezpečně vypadala jako kocovina 'okurkové sezóny', ale nebylo by špatné poslechnout si, co následovalo.

Došel zamýšleně k autu. Nebylo fér poslouchat bez Meade. Počkal, až se rádio zahřeje, a pomalu otáčel knoflíkem, jednou tam a zase zpátky. Opět ani pípnutí, vůbec nic, jen hrozivé praskání atmosférických poruch.

Vylezl na kopec a posadil se na lavičku, kterou tam vyvekl - jejich 'památeční lavičku' věnovanou památce na dobu, kdy měla Meade kolena plná modřin od kamení - posadil se a vzdychl. Žaludek měl dosyta napěchovaný zvětinou a lívanečky. Jediné, co mu chybělo k opravdovému štěstí, byl tabák.

Večerní mraky se zbarvily podivuhodně krásnými barvami a počasí bylo na prosinec až moc mírné. Obojí zavinil, podle jeho názoru, sopečný prach - a snad k tomu přispěly i jaderné bomby.

Je až s podivem, jak rychle se všechno hroutilo, když se to dostalo na šikmou plochu. A ještě podivnější je, jak rychle se to, podle všech známk, zase dávalo do kupy. Křivka dosáhne sedla a hned se zase obrátí vzhůru.

Třetí světová válka byla nejkratší zaznamenanou válkou světa. Zmizelo čtyřicet měst, včetně Moskvy a jejích satelitních měst,

ale i těch amerických - a pak prásk! A nebylo nikoho, kdo by bojoval.

Domníval se, že to způsobily obě strany tím, že vystřelily rakety prvního úderu přes to nejmrazivější místo, jež objevil Peary, přes Severní pól.

Bylo úžasné, že se sem těch pár ruských výsadkových jednotek vůbec dostalo.

Breen si povzdychl a vytáhl z kapsy časopis The Western Astronomer. Kde přestal? Aha, tady - 'Poznámky o stabilitě hvězd typu G se zvláštním zřetelem ke Slunci', napsal A. G. M. Koumakov z Leninova institutu, přeložil Heinrich Ley z Federální astronomické společnosti.

Báječný člověk a výborný matematik. Vymyslel a přesně zdůvodnil velmi chytrou aplikaci harmonické řady.

Breen začal hledat, kde přestal číst, když si všiml poznámky pod čarou, kterou předtím přehlédl. Obsahovala dodatek o Koumakovovi. "Tato monografie byla označena krátce po svém zveřejnění v deníku Pravda jako 'romantické reakcionářství'. Od -té doby je profesor Koumakov neznámý a s největší pravděpodobností byl odstraněn."

Chudák kapacita! Vlastně už by teď byl stejně rozložený na atomy jako ti, co ho dali zavraždit. Přemýšlel, zdali armáda všechny ty ruské parašutisty dostala. On si už svůj díl odpracoval. Kdyby nebyl tu smu dostal do půl kilometru od chaty a nevrátil se hned zpátky, byla by Meade zažila horké chvíle. Střelil je do zad a zakopal za hromadou dříví.

Zahloubal se do článku. Koumakovův článek byl lahůdka. Bylo samozřejmě dávno jasné, že hvězdy typu G, jako naše Slunce, jsou teoreticky nestabilní. Hvězda G-0 může vybuchnout, tím vypadnout z Russellova diagramu a skončit jako bílý trpaslík. Ale ještě nikdo před Koumakovem nedefinoval pro takovou katastrofu podmínky, ani nikdo další nenavrl žádné matematické řešení, jak určit nestabilitu a popsat její růst.

Vzhlédl, aby si oči odpočaly od čtení, a spatřil, že je slunce zahaleno slabým, nízkým mrakem, což je jedna z těch speciálních podmínek, za kterých je člověk díky filtračnímu efektu schopen dívat se do něj pouhým okem. Přemýšlel, že to má pravděpodobně na svědomí sopečný prach, který se chová jako kouřové sklo.

Znovu se podíval do slunce. Buďto měl před očima mžít, anebo to byla pěkně velká sluneční skvrna. Slyšel, že je možné spatřit je pouhým okem, ale ještě nikdy se mu to nepodařilo.

Zatoužil po dalekohledu.

Podíval se na skvrnu přimhouřenýma očima. Páni, byla tam stále, asi na třech hodinách. Obrovská skvrna. *Žádný* div, že rádio znělo jako Hitlerův projev.

Vrátil se k časopisu a četl dál. Chtěl ten článek dočíst, než se začne stmívat.

Nejprve jeho mysl zaplavilo čisté intelektuální nadšení nad přesnými matematickými dedukcemi toho člověka. Tříprocentní nerovnováha v solární konstantě - to nebylo, samozřejmě, nic zvláštního, Slunce by se za takových podmínek stalo novou. Ale Koumakov šel dál. Za pomoci zcela nového matematického operátoru, který nazval 'jařmo', vymezil v historii hvězd období, kdy takový jev mohl nastat, aplikoval na něj sekundární, terciální a kvartální jařma a přesně zjistil období největší pravděpodobnosti výskytu jevu.

Úžasné! Koumakov dokonce stanovil data pro krajní mez svého primárního jařma, jak by to udělal každý správný statistik.

Ale když si chtěl Breen překontrolovat rovnice, jeho intelektuální nadšení ochablo. Koumakov nemluvil jen

tak o nějaké hvězdě typu G-0. Ve druhé části článku měl na mysli naše staré dobré Slunce, Breenovo slunce - toho kámoše tam nahoře s přerostlou pihou na tváři.

A že to byla pořádně obrovská piha! Byla to díra, do které byste mohli hodit Jupitera, a ani by to nešplouchlo. Ted' už mu to bylo naprosto jasné.

Každý pořad jenom říká "až hvězdy zestárnou a Slunce zchladne", ale zní to tak neosobně jako řeči o vlastní smrti.

Breen si to začal brát velmi osobně. Kolik ještě zbývá času od okamžiku, kdy nerovnováha nastala, než si její rozpínající se vlna přitáhne Zemi? Takové výpočty se nedají dělat bez kalkulačky, přestože z rovnic, které měl před sebou, se daly vyvodit.

Odhadoval to na půl hodiny od počátku jevu do chvíle, kdy Země udělá csssstttt!

Bylo mu z toho všeho tak nějak smutno. Už nikdy? Nikdy víc? Colorado v chladném ránu..., bostonská Post Road na podzim, kdy se ve vzduchu vznáší vůně páleného listí..., Bucks County hýřící jarními barvami. Mokrý pachy fultonského rybího trhu - ne, to už bylo pryč. Káva v kavárně Morning Call. Už žádné divoké jahody na stráni v Jersey, horké a sladké jako rty. Svítání nad Pacifikem, kdy ti mírný vánek fouká za košili, nikde žádný zvuk, jen voda šplouchá o boky staré zrezivělé šalupy -jak se jen jmenovala? To už je tak dávno - S. S. Harry Brewster.

Bez Země nebude žádný Měsíc. Hvězdy ano, ale nikdo, kdo by je obdivoval.

Pohlédl na termín stanovený pomocí Koumakovova jařma pravděpodobnosti.

Náhle pocítil, že potřebuje Meade, a vstal.

Právě mu šla naproti. "Ahoj, Potíku! Tak už jsem tady. Právě jsem domyla nádobí."

"Měl jsem ti pomoci."

"Ty děláš mužskou práci, já zase ženskou. Tak je to spravedlivé." Zastínila si oči. "To je ale nádherný západ slunce! Sopky by si měly takhle zařadit každý rok."

"Posaď se, budeme se dívat."

Usedla vedle něho.

"Vidíš tu sluneční skvrnu? Je vidět pouhým okem."

Dívala se. "Tohle že je skvrna? Vypadá to spíš, jako by si někdo kousek slunce ukousl."

Znovu se na skvrnu přimhouřenýma očima zadíval. Ztraceně, jestli už zase není o kousek větší!

Meade se zachvěla. "Je mi zima. Vezmi mě kolem ramen."

Volnou rukou ji objal a tou druhou ji držel za ruce.

Opravdu byla větší. Ta skvrna rostla.

Co je vlastně lidská rasa zač? Opice, pomyslel si, opice se smyslem pro poezii, které zaneřádily a zplenily jednu druhou planetu poblíž jedné nedůležité hvězdy. Ale jednou na ně taky dojde.

Přitiskla se k němu. "Zahřej mě."

"Už brzo bude mnohem tepleji - tedy, chci říct, to víš, že tě zahřeju."

"Miláčku Potty." Pohlédla nahoru. "Potíku, něco divného se děje se západem slunce."

"Ne, miláčku, se sluncem samotným."

Podíval se na časopis, který stále ležel otevřený vedle něj. Nemusel už přidávat ta dvě data a dělit dvěma, aby znal odpověď. Místo toho ji pevně chytil za ruku, protože s neočekávaným a mocným návalem smutku poznal, že tohle je

KONEC

přeložila Blanka Vykoukalová

Richard Matheson

Vocel

Z nádražní budovy vyšli dva muži, kteří před sebou tlačili zabalený předmět. Dotlačili ho po nástupišti až do půli vlaku a s mocným supěním a pocením ho vytáhli po schůdcích do vagónu. Pn tom jim upadlo jedno kolečko a seskákalo po kovových stupních zpátky dolů. Tam ho sebral muž, který šel za nimi, a podal ho tomu, co byl oblečený v pomačkaném hnědém obleku.

"Díky," řekl ten muž v hnědém a strčil si kolečko do kapsy u saka.

Ve voze dvojice tlačila předmět dál uličkou. Na třech kolečkách byl velice vratký, takže ho muž v hnědém - jmenoval se Kelly - musel podpírat ramenem, aby se nepřekotil. Ztěžka oddychoval a olizoval krůpěje potu, které mu stékaly po horním rtu.

Když dospěli doprostřed vagónu, otočil hubený muž v modrém obleku dvě sedadla proti směru jízdy, takže si mohli čtyři lidé sednout proti sobě. Dvojice dotlačila přikrytý předmět mezi ně a Kelly chvíli šmátral pod obalem, dokud nenašel ten správný knoflík.

Zabalená věc se ztěžka posadila na sedadlo u okénka.

"Panebože, slyšíš, jak skřípe," řekl Kelly.

Druhý muž, Pole, pokrčil rameny a s povzdechem se posadil naproti.

"A cos čekal?"

Kelly se pracně dostal ze saka, hodil ho na volné sedadlo a posadil se vedle přikrytého předmětu.

"Nakoupíme mu ten sajrajt hned, jak nám zaplatěj," řekl ustaraně.

"Jestli ho seženeme," opáčil Pole. Seděl nahrbený na rozpáleném sedadle a sledoval Kellyho, jak si otírá zpocený obličej.

"A proč by smě neměli?" zeptal se Kelly a začal se promočným kapesníkem otírat pod límcem od košile.

"Protože už ho nedělají," odpověděl Pole s hranou trpělivostí člověka, který musí stále opakovat totéž.

"To je blbost," nedal se Kelly. Sundal si klobouk a podrbl se na místě, kde mu zrzavými vlasy prosvítala pleš. "Bé dvojek je přece pořád fůra."

"Skoro žádný," namítl Pole a opřel si nohu o přikrytou věc.

"Nech toho," řekl Kelly.

Pole nechal nohu spadnout na zem a potichu zaklel. Kelly otřel klobouk zevnitř kapesníkem. Začal si ho znovu nasazovat, ale pak si to rozmyslel a hodil ho na sako.

"Panebože, to je vedro."

"Bude hůř," poznamenal Pole.

Naproti přes uličku položil jakýsi muž kufr do sítě nad sedadly, svlékl si sako a s funěním se posadil. Kelly na něj letmo pohlédl a otočil se zpátky k Poleovi.

"Říkáš, že bude v Maynardu ještě větší vedro, jo?"

Pole přikývl. Kelly nasucho polknul.

"Kdybysme měli nějaký pivo," posteskl si.

Pole okénkem sledoval, jak se nad betonovým nástupišťem vlní vzduch.

"Měl sem tři piva," poznamenal Kelly, "a sem tak vyschlej jako předtím."

"Jo," řekl Pole.

"Kdybys si vod Filadelfie žádný nedal, vyšlo by to nastejno."

Pole řekl: "Jo."

Kelly seděl a chvíli si Polea prohlížel. Pole měl tmavé vlasy, bílou kůži a ruce člověka, který by měl být daleko větší. Byly ovšem stejně šikovné jako velké. Poleje nejlepší třída, pomyslel si Kelly, nejlepší.

"Myslíš, že to zvládne?" zeptal se ho.

Pole zabručel a smutně se usmál.

"Když nechytne ránu."

"Ne, ne, myslím to vážně," řekl Kelly.

Pole odpoutal pohled od nádraží a chladnými tmavými očima spočinul na Kellym.

"Já taky."

"Ale no tak."

"Voceli," řekl Pole, "víš to stejně dobře jako já. Je k ničemu."

"To není pravda," ohradil se Kelly a poposedl si. "Stačí mu trochu péče. Pár voprav, a bude jako no věj."

"Jo, pár generálek. A díly se už nedělají." Otočil se zpátky k nádraží.

"Ale... nejni to tak strašný," řekl Kelly. "K čertu, když tě člověk poslouchá, řek by, že je zralej do šrotu."

"A ne snad?" zeptal se Pole.

"Ne," naštvál se Kelly, "nejni."

Pole pokrčil rameny, zvedl bílé ruce z klína a zase je tam složil.

"Jenom proto, zeje trochu starší," řekl Kelly.

"Starší," zašklebil se Pole. "Je to vykopávka."

"Hmm..." Kelly se zhluboka nadechl rozpáleného vzduchu a vyfoukl širokým nosem. Podíval se na zabalenou věc jako otec, který se zlobí na syna za jeho chyby, ale daleko víc na ty, kteří o nich mluví.

"Je to bojovník," prohlásil.

Pole pozoroval, jak lidé přecházejí po nástupišti. Sledoval nosiče s vozíkem plným navršených kufrů.

"No... je v pořádku?" zeptal se nakonec Kelly, jako by se mu vůbec nechtělo.

Pole si ho přeměřil pohledem.

"Nevím, Voceli. Musí se na něm udělat fůra práce. To víš sám. Spouštěcí péro v levý ruce sem už natahoval tolikrát, že každou chvíli rupne. Z ty strany je vodkrytej. Levá půlka vobličeje je vmáčknuta dovnitř, čočka prasklá. Dráty v nohách má starý a volný. Gyroskop je v tahu."

Pole se s opovrhlivým zasyčením obrátil zpátky k okénku.

"A to ani nemluvim vo vazelině, která mu došla."

"Nějakou mu koupíme," řekl Kelly.

"Jo, po zápase, po zápase!" vyštěkl Pole. "Co takhle před zápasem? Bude vrzat a zvonit jako nějaký parní válec. Bude zázrak, když vydrží aspoň dvě kola. Poženou nás viským krokem."

Kelly polkl. "Určitě to nejni tak zlý."

"To si piš, že nejni," řekl Pole. "Je to horší. Počkej, až lidi uviděj 'Rváče Maxa' z Filadelfie. Sednou si na zadek. Budeme rádi, když z toho vyrazíme pět set babek."

"No, smlouvaje podepsaná," opáčil Kelly pevně. "Teďka už couvnout nemůžou. Tady v kapse mám kopii." Natáhl se pro sako a začal ho prohledávat.

"Smlouva zní na 'Rváče Maxa', ne na tenhleten parní válec," řekl Pole.

"Maxo to zmákně," řekl Kelly, jako by chtěl přesvědčit i sám sebe. "Nejní to s ním tak mizerný."

"Proti bé sedmičce?" zeptal se Pole.

"Je to bé sedmička z první série," řekl Kelly. "Má ještě své mouchy."

Pole se odvrátil.

"Rvác Maxo. Maxo na jedno kolo. Rvavej parní válec."

"Drž už konečně hubu!" vyštěkl najednou Kelly a zrudnul. "Furt ho jenom ponižuješ. Dvanáct let už běhá a bude běhat dál. Chce to jenom trochu kolomazi. A něco údržby. *No a co?* Za petikilo mu nakoupíme tolik kolomaze, kolik se do něj vejde. A nový perko do ruky - a nový dráty na nohy! Všecko. Prokrista-pána."

Opřel se, začal si tváře otírat propoceným kapesníkem a hrudník se mu rychle zvedal a klesal. Otočil se vedle sebe na Maxa. Znenadání nešikovně poklepal balík po koleni, až ocel zazvonila.

"Ses dobrej," oslovil Kelly svého boxera.

Vlak projížděl vysušenou prérií. Všechna okénka byla do-kořán, ale vzduch, který proudil dovnitř, žhnul jako z pece.

Kelly si četl noviny a košili měl přilepenou na širokém hrudníku. Pole si sundal sako a našťavaně sledoval nezměrné travnaté pláň. Maxo seděl pod svojí plachtou, těžké ocelové tělo se zlehka pohupovalo spolu s vagónem.

Kelly odložil noviny.

"Ani slovo."

"A cos Čekal?" zeptal se Pole. "Vo Maynardu nepíšu."

"Maxo nejní žádná maynardská kraksna. Byl slavněj. Člověk by řek,," Kelly pokrčil rameny, "že si ho budou pamatovat."

"Proč? Kvůli pár předzápasům v Gardenu před tréma rokama?"

"To nejsou tři roky, kámo," pravil Kelly rozhodně.

"Bylo to v sedmasedmdesátém, a teď máme osmdesátej. Mně to vychází na tři roky."

"Bylo to koncem sedmasedmdesátého. Těsně před Vánoce-ma. To si nepamatuješ? Těsně než smě se s Marge..."

Kelly větu nedopověděl. Zadíval se do novin, jako by v nich byl obrázek Marge - ze dne, kdy ho opustila.

"No a co?" otázal se Pole. "Už si je nikdo nepamatuje. Je jich pár tisíc. Co do nich komu je? Píše se tak leda vo šampionech a nových modelech."

Pole se podíval na Maxa. "Slyšel sem, že Mawling letos začne dělat bé devítky."

Kelly se podíval skrz Polea a s nezájmem pravil: "Jo?"

"Hyperspínače ve vobou pažích - i v nohách. Vocolohliníko-vej kompozit. Trojitý gyro. Tříkrát motaný dráty. Panebože, to bude nádhera."

Kelly odložil noviny a zabručel:

"Řek bych, že si na něj vzpomenu, nejní to přece tak dávno."

Jak se mu vrátily vzpomínky, usmál se.

"Jo, na tu noc asi nikdy nezapomenu. Neštěk po nás ani pes. Furt jenom Kameňák Dimsy, Kameňák Dimsy. *Tři* ku jedny na Kameňáka Dimsyho. Kameňák Dimsy - čtyřka v polotěžký váze. A pořád stoupal."

Zasmál se. "A jak smě mu to nandali. *Ohó.*" Spokojeně zabručel. "Jako dneska vidim ten levej hák. *Prásk!* Přesně na kotletu. A Kameňák Dimsy se složil na žíněnku jako - jako šutr, jo, úplně jako šutr!"

Štěstím se rozesmál. "Panečku, to byl večer, to byl večer. Moh bych na něj vůbec někdy zapomenout?"

Pole si Kellyho mění chladným pohledem. Pak se otočil a dál sledoval ubíhající vyprahlou prérii.

"To nevím," zamumlal ještě.

Kelly si všiml, jak se muž naproti znovu dívá na Maxa. Zachytil jeho pohled, usmál se a pak na Maxa ukázal bradou.

"To je můj boxer," řekl nahlas.

Muž se zdvořile usmál a na jedno ucho přiložil ruku jako mušličku.

"Můj boxer," zopakoval Kelly. "Rvác Maxo. Neslyšel sté vo něm?"

Muž se na Kellyho chvíli díval, potom zavrtěl hlavou.

Kelly se usmál. "Jo, jednou byl málem šampion v polotěžký váze." Muž zdvořile přikývl.

Nato Kelly vstal a přešel uličku. Otočil sedadlo před mužem a posadil se čelem k němu.

"Strašný vedro."

Muž se usmál. "Ano, opravdu."

"A nejezdě tu žádný nový vlaky, co?"

"Ne," potvrdil muž, "ještě ne."

"Všecky nové vagóny sou ve Filadelfii," řekl Kelly. "Tamvod-saď," ukázal hlavou protisměru jízdy, "s kámošem jedeme. A s Maxem."

Kelly napřáhl ruku.

"Já sem nákej Kelly, Tim Kelly."

Muže to překvapilo. Měl nepevný stisk.

Když Kelly pustil jeho ruku, nenápadně šiji otřel o nohavici.

"Říkali mi Vocolovej Kelly, Vocol. Sám sem kdysi boxoval. Před válkou, to je jasný. Byl sem polotěžká váha."

"Aha?"

"Jo, jasně. Říkali mi Vocol, protože mě za celej život nikdo nesrazil na zem. Nikdy. Byl sem dokonce devátej v tabulce. Jo."

"Ach tak." Muž trpělivě čekal.

"Můj boxer," začal Kelly a znovu kývl hlavou k Maxovi, "je taky polotěžká. Večer máme zápas v Maynardu. Jedete až tam?"

"Ehm - ne," odpověděl muž. "Ne, já - vystupuji v Hayesu."

"Aha," přikývl Kelly. "To je špatný. Bude to slušnej. zápas." Hlasitě vydechl. "Jo, jo, byl čtyřka v tabulce, jednou. A zase bude. Dokonce - no - v sedmasedmdesátém složil Kameňáka Dimsyho K. O. Možná sté vo tom čet."

"Nemám ten dojem."

"Aha. Ehm." Kelly pokýval hlavou. "No, bylo to ve všech novinách na východním pobřeží. Znáte to. New York, Boston, Filadelfie. Jo, ten zápas měl tu, publicitu. Největší vobjev roku."

Poškrábal se na pleši.

"Je bé dvojka, ale - to znamená, že je druhéj model, kteréj Mawling dělal," přerušil se, když zachytil nechápavý pohled svého společníka. "To bylo v roce - počkejte - v sedmasedmdesátém, řek bych. Jo, šedesátej sedmej."

Zamlaskal a pokračoval: "Jo, to byl dobrej model. Nejlepší. Maxo má pořád páru." Pokrčil rameny. "Ty nový mě moc nesedej. Chápete. Ty, co je dělaj z kompozitu se všema těma hejblatama."

Muž si Kellyho bez výrazu prohlížel.

"Sou takový... naleštěný a fórový." Kelly se uhodil velkou pěstí do prsou a zašklebil se. "Nic poctivýho. Ne ne, Mawling už nedělá takový, jako je Maxo."

"Ach tak," zareagoval muž.

Kelly se usmál.

"Jasně. Sám sem v tom kdysi dělal. Teda, když ještě bylo dost lidí. Než to zakázali." Potrásl hlavou a krátce se zasmál. "Tu bé sedmičku vyřídíme. Ani nebude vědět, jak se menuje."

Přestal se smát a polkl.

"Vyřídíme ho."

O něco později, když jeho společník vystoupil, vrátil se Kelly na svoje sedadlo. Nohy si položil naproti, hlavu opřel dozadu a na obličej si položil noviny.

"Dám si dvacet," řekl nahlas.

Pole něco zabručel.

Kelly schlíplé seděl vedle Maxa a zíral do novin těsně před očima. Cítil, jak se o něj boxer opírá a slyšel vrzání jeho kloubů. "To bude dobrý," zamumlal.

"Co?" zeptal se Pole.

Kelly ztěžka polkl. "Nic sem neřikal."

V šest hodin večer vystoupili z vlaku a dotlačili Maxa až na chodník před nádražím. Přes ulici na ně zavolal muž sedící v taxíku.

"Na drožku nemáme," oznámil mu Pole.

"Nemůžeme ho prostě tlačít po ulici," namítl Kelly. "Navíc nevíme, kde je ten Krugerův stadión."

"A za co se asi najíme?"

"Po zápase budem v balíku," řekl Kelly. "Koupim ti trípalcovej biftek."

Pole si povzdychl a pomohl Kellymu dostat Maxa přes ulici, která byla tak rozpálená, že to cítili i přes podrážky. Kelly se okamžitě začal potit a olizovat si horní ret.

"Panebože, jak tu můžou žít?"

Když skládali Maxa do auta, z podvozku zase upadlo kolečko a Pole ho s gustem odkopl.

"Co to k čertu děláš?" zeptal se Kelly.

"Ale... je to-" Pole si vlezl do vozu a rozvalil se v rozpáleném koženém sedadle, zatímco Kelly po změkklém asfaltovaném chodníku honil kolečko.

"Prokristapána," zamumlal Kelly, když se posadil do auta. "Co sekč-?"

"Kam to bude, šéfe," zeptal se ho řidič.

"Krugerův stadión," odpověděl Kelly.

"Hned smě tam." Řidič zamáčkl spouštěč rotoru a vůz se odlepil od chodníku.

"Co se s tebou k čertu děje?" zeptal se Kelly Polea polohlasem. "Půl roku smě čekali na nějaký zápas a ty si vod začátku fiirt jenom vymejšíš."

"Jo, zápas," opáčil Pole. "Maynard v Kansasu - hotový boxer-ský srdce Ameriky."

"Rozjždíme to, ne? Nějakou dobu se udržíme nad vodou. Maxa dáme do richtyky. A když se to povede, dostaneme se-"

Pole se znechuceně odvrátil.

"Nechápu tě," řekl Kelly potichu. "Je to náš boxer. Jak ho můžeš takhle vodepsat předem? Nechceš snad, aby vyhrál?"

"Voceli, sem mechanik třídy A," pravil Pole rádoby trpělivě. "Ne fantasta. Máme tu kus mrtvého železa, žádnou bé sedmičku. Je to vobyčejná mechanika, Voceli, nic víc. Maxo bude mít kliku, když mu ten druhej neurazí hlavu."

Kelly se vztekle otočil.

"Je to bé sedmička z rozjžděcí série," zamumlal. "Má svý mouchy. Fůru."

"Jo, jasně," řekl Pole.

Chvilí tiše seděli a dívali se ven, Maxo seděl mezi nimi a jak se kýval, vrážel do nich širokými ocelovými rameny. Kelly si prohlížel budovy, které míjeli, a v klíně zatínal pěsti, jako by se připravoval na patnáctikolový zápas.

"Viděl sté toho Maynardskýho Bleška?" zeptal se Pole řidiče.

"Bleška? To si píšete. Panečku, to je nějaký boxer. Vyhrál sedumkrát za sebou. Vsadim krk, že bude brzo úplná špička. Dneska má snad taky nějaký zápas. Se starožitnou bé dvojkou někde z východu."

Řidič se zasmál. "Blesk ho rozseká na hadry."

Kelly se zezadu díval na řidičův zátylek a zatínal zuby.

"Fakticky?" zeptal se prázdně.

"Propána, ten mu-"

Řidič se najednou zarazil a otočil se na Kellyho. "Hele, nejste náhodou-" začal, ale rychle se otočil zpátky. "Koukněte pane, já to nevěděl. Jenom jsem tak plácal."

"Nechtě toho," řekl Pole. "Máte pravdu."

Kelly se prudce otočil a probodl bledého Polea pohledem.

"Drž hubu," zasyčel potichu.

Vnořil se do měkkého opěradla a s kamennou tváří se začal dívat ven.

"Seženu mu nějakou kolomaz," prohlásil, když minuli další blok.

"Skvělý," řekl Pole. "A jíst budeme náradí."

"Vlez mi na hrb."

Auto zastavilo před cihlovou branou stadionu. Pole Maxa naklonil, Kelly zasadil kolečko na místo a pak ho vytáhl na chodník. Za jízdu zaplatil Kelly přesně, opřel se do Maxa a začali ho tlačít ke vchodu.

"Koukni," řekl Kelly a hlavou ukázal na plakátovací plochu před halou. Třetí zápas na pořadu byl

MAYNARDSKÝ BLESK

(B-7, polotěž.)

vs.

RVÁČ MAXO

(B-2, polotěž.)

"Úžasný," poznamenal Pole.

Kellymu zmizel úsměv z tváře. Začal něco říkat, ale pak stiskl rty. Rozčileně zakroutil hlavou a na chodník dopadlo několik kapek potu.

Když ho tlačili ke stadionu a táhli po schodech ke vchodu, Maxo skřípal. Kolečko zase upadlo a skákalo dolů po betonovém schodišti. Nic neřekli.

Uvnitř bylo ještě větší vedro. Vzduch se ani nepohnul.

"Dojdi pro kolečko," řekl Kelly a vyrazil chodbou dál. Pole zůstal sám s Maxem, opřel ho o zeď a zamířil k východu.

Kelly došel k proskleným dveřím do kanceláře a zaťukal.

"Co je," ozvalo se zevnitř. Kelly vešel a smekl klobouk.

Zpoza stolu k němu zvedl oči tlustý plešatý muž. Lebka se mu leskla potem.

"Jsem majitel Rváče Maxa," oznámil Kelly s úsměvem. Natáhl k muži svalnatou ruku, ale ten šijí nevšímal.

"Říkal jsem si, že už nedorazíte," řekl pan Waddow, jak se muž jmenoval. "Je ten boxer aspoň v dobrém stavu?"

"V tom nejlepším," řekl Kelly bodře. "V nejlepším. Můj mechanik - je to třída A - ho úplně rozebral a zase složil, než smě sem vyrazili."

Na muže to neudělalo valný dojem.

"Je v dobrém stavu," řekl Kelly.

"Máte štěstí, že jste se sem s bé dvojkou vůbec dostali," řekl pan Waddow. "Dva roky už tu nebylo nic horšího než bé čtyřka. Boxer, co tu měl bejt původně, se ale rozbil při dopravní nehodě."

Kelly přikývl. "Podívejte, nemusíte mít strach. Můj boxer má perfektní formu. Knokautoval i Kameňáka Dimsyho v Madison Square, před rokem nebo tak nějak."

"Chci pěkný zápas," pravil tlouštík.

"Budete ho mít," řekl Kelly a cítil, jak se mu stahuje žaludek. "Maxo je ve formě. Uvidíte. V nejlepším formě."

"Chci jenonrpěkný zápas."

Kelly na tlustýocha chvilí civěl. Potom řekl: "Máte pro nás nějakou šatnu? Dali bysme si s mechanikem taky něco k jídlu."

"Třetí dveře vpravo dál po chodbě," řekl pan Waddow. "Do ringu nastoupíte kolem půl devátý."

Kelly přikývl. "OK."

"Bud'te tam včas," poznamenal ještě pan Waddow a vrátil se ke své práci.

"Ehm... a co-?" začal Kelly.

"Peníze dostanete, až uvidíme ten zápas," přerušil ho tloušťk.

Kellymu zmizel úsměv z tváře.

"OK.Tak nashle."

Když pan Waddow neodpovídal, zamířil Kelly ke dveřím.

"Nebouchat," řekl pan Waddow. Kelly potichu zavřel.

"Jdeme," houkl na Polea, když došel zpátky do vstupní haly.

Dotlačili Maxa k šatně a prostrčili ho dveřmi.

"Co takhle ho zkouknout?" řekl Kelly.

"Co takhle něco sníst?" odsekl Pole. "Nejed sem šest hodin."

Kelly si povzdechl. "Fajn, tak teda jdeme."

Maxa nechali v rohu místnosti.

"Měli by smět ho nějak zamknout," řekl Kelly.

"Na co? Myslíš, že by ho jako někdo ukrad?"

"Má svou cenu."

"Jasně, je to jedinečná starožitnost nedozírný hodnoty."

Západka ve dveřích se chytila až na třetí pokus. Kelly se otočil a starostlivě potřásl hlavou. Když vyrazili chodbou ven, podíval se na zápěstí a po padesáté uviděl bílý proužek na kůži, kde míval nyní zastavené hodinky.

"Kolik je?" zeptal se.

"Šest dvacet pět," odpověděl Pole.

"Musíme sebou hodit. Chci, abys ho před zápasem pořádně prohlíd."

"Na co?"

"Slyšíš, co ti říkám?" vyletěl Kelly.

"Jasně, jasně."

"Tu svinskou bé sedmičku prostě dostane," procedil Kelly skrz zuby.

"Jo, jasně," řekl Pole. "Leda že by ho pokousal."

"To je teda město," poznamenal znechuceně Kelly, když se vraceli zadním vchodem na stadion.

"Říkal sem ti, že tady žádnou vazelínu mít nebudou," řekl Pole. "Proč taky? Bé dvojky skončily. Maxo je nejspíš jedinej na tisíc mil kolem."

Kelly rychle prošel chodbou, otevřel dveře do šatny, vstoupil a stáhl z Maxa potah.

"Puť se do toho, nemáme moc času."

Pole si dlouze, unaveně povzdychl, svlékl zmačkané modré sako a hodil je na lavičku u zdi. Postavil k Maxovi nízký stolec, pak si vyhrnul rukávy. Kelly si sundal klobouk i sako a díval se, jak Pole zápolí se zámkem na dutině s nářadím. Založil ruce v bok a čekal, až Pole z Maxa po jednom vytáhá všechny nástroje a rozloží si je na stolek.

"Rez," utrousil Pole. Přejel prstem vnitřek prostoru, z něhož vytahal nářadí, a podržel jej na světle. Špičku pokrýval rez.

"Přestaň," řekl Kelly našťvaně. Posadil se na lavičku a díval se, jak Pole odděluje pláty z Maxova hrudníku. Přejel pohledem k boxerově vlasaté hlavě. Kdybych neviděl ty dráty, pomyslel si, jako ostatně často, přísahal bych, že je živěj. Jedině mechanické součástky v béčkách prokazovaly, že nezápasí živí boxeři. Lidi to někdy tak zmátlo, že posílali stížnosti pro zneužívání pravých lidí. Kůže vypadala opravdově i z první řady. Mawling na to měl zvláštní patent.

Kelly se uvolnil a okouzleně se na Maxa usmál.

"Hodnej," zamumlal. Pole ho neslyšel. Sondou v jisté ruce právě proměřoval napětí v klíčovém místě obvodu.

"Bude dobrej?" zeptal se Kelly mimovolně.

"Samo, skvělej," odvětil Pole. Vytáhl malou ocelovou trubičku. "Když tohle nevyhoří."

"Proč by mělo?"

"Má slabší parametry," oznámil Pole jedovatě. "Řek sem ti to po posledním zápase *před osmi měsíci*."

Kelly polkl. "Po tomhle mu pořídíme novou."

"Pětasedmdesát babek," poznamenal Pole, jako by už peníze viděl odlétat na zelených křídýlkách.

"Vydří," řekl Kelly, spis sám sobě než Poleovi.

Pole pokrčil rameny. Zastrčil trubičku zpátky a stiskl několik knoflíků na hlavním ovládacím panelu. Maxo se probral.

"Na levačku vopatrně," řekl Kelly, "šetři jí."

"Když nebude fungovat tady, tam taky ne."

Pole nahnátl spínač a Maxo začal levou rukou pomalu kroužit. Spustil bezpečnostní blokování, aby Maxo nevracel úder, a poodstoupil. Naznačil pra vačkou úder na bradu a robotova ruka vystřelila vzhůru, aby chránila obličej. Levé oko se mu zalesklo jako rubín ve slunečním světle.

"Jestli ta čočka vojde..." začal Pole.

"Nevoďte," odsekl Kelly. Díval se, jak Pole vede další úder na levou polovinu Maxovy hlavy. Flexová tvář se nepatrně prohnula a ruka vzápětí znovu vylétla. Hlasitě v ní skřípalo.

"To stačí," prohlásil. "Funguje to. Teď zkus zbytek."

"Na hlavu schytá víc než jenom dvě rány."

"*Ta ruka je v pohodě*" vyjel Kelly. "Řek sem, ať zkusíš něco jinýho."

Pole zašátral v Maxovi a spustil táhla v nohou. Maxo se začal otáčet. Zvedl levou nohu a automaticky z ní setřásl podvozkové kolečko. Pak zlehka péroval na chodidlech v černých teniskách a zkoušel podlahu jako vyléčený mrzák, který se pokouší stát.

Pole se k němu natáhl, stiskl spínač plné funkce a rychle uskočil, neboť se na něj upřely Maxovy rudé oči a robot začal postupovat proti němu, ruce měl v obranné pozici před obličejem a širokými rameny zlehka kýval.

"K čertu," zamumlal Pole, "uslyšej ho vrzat až do poslední rady."

Kelly zaťal zuby. Sledoval, jak Pole znovu znovu vyráží pravačkou, které se robotova paže staví do cesty jen trhaně a nerozhodně. Hrdlo měl křečovitě stažené, jako by se mu v těžkém vzduchu špatně dýchalo.

Pole rychle měnil postavení a útočil z různých stran. Maxo ho těžkopádně sledoval, neboť pohybovat se mu dělalo zjevné problémy.

"Je nádherné," řekl Pole, když přestal. "Prostě nádherné."

Maxo k němu došel se stále zdviženými rukama, Pole ho rychle dloubl pod žebra mezi nimi a vypnul ho.

"Koukni, Voceli, budeme ho muset nastavit na vobranu," řekl Pole. "Nic jinýho nám nezbejvá. Když ho necháme útočit, rozmlátěj ho na kousky."

Kelly si odkašlal. "Ne."

"Zatraceně - kdy začneš myslet hlavou?" štkl Pole. "Je to bé dvojka, prokrista. Stejně dostane vejprask. Takhle bysme si vodnesli aspoň součástky."

"Chtějí, aby útočil. Je to ve smlouvě."

Pole zasyčel a odvrátil se.

"No a co?" zabručel.

"Vyzkoušej ho eště."

"Na co? Lepší už to nebude."

"Tak uděláš, co ti říkám!" zarval Kelly a uvolnilo se v něm všechno nastřádané napětí.

Pole se otočil zpátky a stiskl spínač. Maxova levačka vystřelila. Uvnitř cosi prasklo a paže se s tupým zannčením bezvládně vrátila k robotovu boku.

Kelly zděšeně vyskočil. "Bože! *Cos to provedl!*" Skočil k Poleovi, který stále mačkal knoflík. Ruka se ani nepohla.

"Říkal sem ti snad, ať tu ruku necháš na pkoji!" zarval Kelly.

"Co to s tebou k čertu je?" V půli věty se mu zlomil hlas.

Pole neodpověděl. Vzal páčidlo a začal stahovat plát z levého ramene.

"Chraň tě Bůh, jestli si mu tu ruku zlomil..." zasyčel Kelly varovně.

"Já že jí zlomil!" odsekl Pole. "Tak poslyš, ty vylízanej primitive. Tahle hromada šrotu už tři roky mele z posledního. Vo poruchách mi nic nevykládej!"

Kelly zaťal zuby a do malých oček se mu vloudil vražedný pohled.

"Votevřito."

"Zkurvy-" zamumlal Pole a začal stahovat ramenní plát. "Ukaž mi nějakýho mechanika, kterej by se ti ty léta staral vo takovej parní válec. Ukaž mi ho."

Kelly neodpověděl. Strnule stál a sledoval, jak Pole snímá tvarovaný kus umělé kůže a dívá se dovnitř.

Jakmile se ho mechanik dotknul, spouštěcí pero prasklo a jeden kousek vyskočil na podlahu.

Pole začal něco říkat, ale brzy přestal. Očima sklouzl na Kelly ho popelavý obličej.

Kelly se na něj otočil.

"Sprav to," nařídil chraptivým hlasem.

Pole polkl. "Voceli, to-"

"Sprav to!"

"To nejde! To péro bylo na prasknutí už-"

"Polámals ho! Teď ho sprav!" Kelly sevřel Poleovu ruku. Mechanik ucukl.

"Ruce pryč!"

"Co je to s tebou?" křičel Kelly. "Zbláznil ses? Musíš ho spravit. Musíš!"

"Voceli, potřebuje nový pero."
"Tak dem pro něj!"
"Ale, Voceli, tady ho nemaj," řekl Pole. "Frkal sem ti to. A i kdyby ho měli, nemáme šestnáct padesát, který za něj chtěj."
"Proboha, ne," řekl Kelly. Pustil Poleovu ruku a dopotácel se do opačného rohu místnosti. Složil se na lavičku a bez mrknutí oka civěl na velkého nehybného Maxa.
Dlouho jen seděl a zíral na robota, Pole se díval na něj a nepouštěl z ruky páčidlo. Kelly přerývaně dýchal. Jeho tvář byla bez výrazu.
"Kdyby se nedíval," zamumlal nakonec.
"Co?"
Kelly zvedl hlavu a rty měl pevně sevřené. "Kdyby se nedíval, mohlo by to vyjít."
"Vo čem to mluvíš?"
Kelly se postavil a začal si rozpínat košili.
"Co to-"
Pole náhle ztuhl a čelist mu spadla. "Zcvoknul ses?"
Kelly si dál rozpínal knoflíčky na košili. Svlékl ji a odhodil na lavici.
"Voceli, nech toho!" řekl Pole. "To přece nemůžeš!"
Kelly neodpověděl.
"Ale, ty - Voceli, ty si zesz7el!"
"Postavíme boxera, nebo nedostáném zapláceno," řekl Kelly.
"Ale - ty to nepřeziješ!"
Kelly si stáhl tlíko. Svalnatá prsa měl porostlá zrzavými chlupy. "To se musí voholit," prohlásil.
"Voceli, no tak," řekl Pole. "Ty-"
Kelly se posadil a začal si rozvazovat tkaničky u bot. Pole na něj vytřeštil oči.
"Nikdy tě tam nepustěj. Nebudou přece věřit, že ses-" Zarazil se a nejistě vykročil ke Kellymu. "Voceli, prokristapána!"
Kelly vzhledl k Poleovi smrtelně vážným pohledem.
"Pomůžes mi," řekl mu.
"Ale voni-"
"Nikdo neví, jak Maxo vypadá. A mě viděl jenom Waddow. Když se nebude dívat na zápasy, smě v pohodě."
"Ale-"
"Nepoznaj to," řekl Kelly. "Béčkům taky teče krev."
"Voceli, prosím tě," řekl Pole roztřeseným hlasem. Zhluboka se nadechl a snažil se uklidnit. Rychle se posadil vedle plecího Ira.
"Koukni," zkusil to odjinud. "Mam na východě sestru - v Marylandu. Zatelegrafuju jí, ať nám pošle na cestu zpátky."
Kelly vstal a rozepnul si pásek.
"Voceli, znám ve Filadelfii chlápka, co má bé pětku a levněji prodá," zoufale se snažil Pole. "Ty prachy nějak sezeném a - Voceli, prokrista, deš na smrt! Je to bé sedmička! Copak to nechápeš? Bé sedmička! Rozseká tě na kusy!"
Kelly Maxovi stahoval černé trenýrky.
"Já ti to nedovolím," pokračoval Pole. "Zajdu za-"
Vtom se Kelly otočil, skočil k němu, chytil ho a postavil na nohy. Měl prázdné oči a stisk jako železa na medvěda.
"Pomůžes mi," řekl tichým rozechvělým hlasem. "Pomůžes mi, nebo ti vyrazím mozek támhle na tu zed'."
"Chcípneš tam," zamumlal Pole.
"Tak chcípnu," řekl Kelly.

Když Pole vedl zakrytého Kellyho do ringu, z kanceláře vyhlédl pan Waddow.
"Hejbněte sebou," houkl na ně. "Čeká se na vás."
Pole křečovitě přikývl a vedl Kellyho do sálu.
"Kde je majitel?" zavolal za nimi Waddow.
Pole rychle polkl. "Někde na tribuně."
Pan Waddow zabručel a zabouchl za sebou dveře od kanceláře. Pole se zhluboka nadechl.

"Měl sem mu to říct," zamumlal.
"Zabil bych tě," ozval se zpod přehozy Kelly.
Za zákrutem chodby řev diváků značně zesílil. Kelly pod plachtou cítil, jak mu po spánku stéká kapka potu.
"Poslyš," řekl Poleovi, "mezi kolárna mě budeš muset votírat ručníkem."
"Mezi jakejma kolárna?" zeptal se Pole upjatě. "Nepřeziješ ani jedno."
"Drž hubu."
"Myslíš si, že proti sobě máš nějakýho tvrdýho boxera? Ne, máš proti sobě stroj! Copak ne-"
"Řek sem, ať držíš hubu."
"Ty jeden tupej-" Pole se včas zarazil. "Když tě budu utírat, bude jim to jasrý."
"Bé dvojku léta neviděli," přerušil ho Kelly. "Když se budou ptát, řekni, že prosakuje volej."
"Jasně," řekl Pole znechuceně. Kousl se do rtu. "Voceli, z toho se nedostaneš."
Druhou polovinu věty pohltil řev davu, jímž procházeli do ringu. Kelly neohýbal kolena a snažil sejít prkenně. Naplnil plíce a pomalu vydechoval.
Vedro na něj padlo jako závaží. Připadalo mu, že sestupuje po dně oceánu horka a hluku do stále větší hloubky. Kolem sebe slyšel hlasy, které se postupně ztrácely vzadu za ním.
"Domu ho povezeš v krabici!"
"Jestli to není Sráč Maxo!"
A nakonec nevyhnutelné: "Šrot, šrot."
Kelly nasucho polkl a v slabínách ucítil podivné napětí. Žízeň, pomyslel si. Vzpomněl si na bar přes ulici proti nádraží v Kansas City. Potemnělá kóje, vzadu na loku chladný vánek z ventilátoru, orosená láhev v rozpálené dlani. Za poslední hodinu se ani jednou nenapil. Věděl, že čím méně toho vypije, tím méně se bude potit.
"Bacha."
Cítil, jak k němu mechanik pod plachtu strká ruku, chytá ho za loket a směřuje ho.
"Schůdky do ringu," řekl Pole koutkem úst.
Kelly natáhl nohu před sebe, dokud špičkou boty neucítil první schod. Postavil se na něj a začal stoupat.
Nahoře se mu Poleovy prsty zase sevřely kolem lokte.
"Lana," oznámil Pole opatrně.
Bylo těžké se skrz ně dostat z přehozem. Kelly málem upadl, což vyvolalo další krupobití posměchu a nadávek. Pod nohama ucítil měkkou zíněnku a za sebou stoličku, kterou mu přistrčil Pole, a na kterou se posadil možná příliš trhaně.
"Hej, děkuju se s tím jeřábem!" zavolal muž v druhé řadě. Všeobecné veselí.
Vtom Pole stáhl plachtu a položil ji na pravou rampu.
Kelly seděl v rohu a díval se přímo na Maynardského Bleška.
Bé sedmička byla nehybná a ruce v rukavicích měla svěšené podél těla. Z pórů na lebce vyrůstala dokonalá napodobenina krátkých blond vlasů. Tvář připomínala bezcitného Adonise. Nápodoba svalů na trupu i končetinách byla téměř perfektní. Kelly dokonce na chvíli málem podlehl zdání, že se vrátila všechna ta léta, on je zase boxerem a čelí mladému vyzyvateli. Opatrně polkl. Pole se k němu přikradl a předstíral, že něco dělá na ramenním plátu.
"Voceli, *nedělej* to," zamumlal ještě jednou.
Kelly neodpověděl. Dál pozoroval Maynardského Bleška a přemýšlel o soustavě okamžitě reagujících obvodů pod ladnou křivkou hrudníku. Začal se mu svírat žaludek. Jako by mu za svaly a vazivo popotahovala ledová ruka.
Do ringu vlezl brunátný muž v bílém obleku a natáhl se po mikrofonu, který se houpal od stropu.
"Dámy a pánové," oznámil zvučně, "první zápas večera. Polotěžká váha na deset kol. Z Filadelfie bé dva, *Rváč Maxo*."

Dav zahučel. Do ringu vletělo několik papírových vlaštovek a ozvalo se mnohanásobné "Šrot!"

"Proti němu stojí naše bé sedmička, *Maynardský Blesk*!"

Ovace a zuřivý potlesk. Bleskův mechanik zmáčkl spínač v levé podpažní jamce, bé sedmička vyskočila na nohy a rukama zdviženými ve vítězném gestu vítala diváky. Dav se šťastně rozesmál.

"Proboha," zabručel Pole, "tohle sem ještě neviděl. To musí bejt něj akej no věj trik."

Kely zamrkal, aby uvolnil těžknoucí víčka.

"Následovat budou ještě tři zápasy," ohlásil brunatný muž, odešel z ringu a mikrofon vystoupal ke stropu. Rozhodčí nepřišel. Běčka neuměla nepovolené údery - jejich konstrukce to nedovolovala. Na zem sražené běčko už zůstalo ležet..Nová bé devítka, jak alespoň rozhlašovalo Mawlingovo reklamní oddělení, se ale dokáže sama vzpamatovat a vstát, což umožní zajímavější a delší zápasy.

Pole předstíral, že Kellyho naposledy kontroluje.

"Voceli, tohle je tvoje poslední šance," zaškemral.

"Zmiz," řekl Kelly, aniž by pohnul rty.

Pole se chvíli díval do Kellyho nehybných očí, zhluboka se nadechl a narovnal.

"Drž se vod něj zpátky," stačil ještě Kellyho varovat, než se protáhl mezi provazy.

V protějším rohu ringu stál Blesk a bouchal pěstí jedné ruky do dlaně druhé, jako opravdový mladý boxer, který se nemůže dočkat začátku boje. Kelly vstal a Pole zpod něj vytáhl židličku. Pozoroval, jak se na něj zaostřují robotova zraková centra. Strachem se mu sevřel žaludek.

Vtom se ozval zvon.

Bé sedmička plynule vykročila ze svého rohu, rukama v tradičním obranném postavení zlehka kroužila před obličejem. Rychle se blížila ke Kelly mu, který automaticky opustil svůj roh, jako by přestal myslet. Cítil, že i on zvedá ruce, jako by mu je zvedal někdo jiný, a nohy mu připadaly ze dřeva. Dál se díval do jasných nehybných očí Maynardského Bleska.

Srazili se. Robotova levačka vylétla a Kelly ji odrazil; i přes rukavici však cítil ocelově tvrdou mechanickou pěst. Ta znovu vyrazila. Kelly uhnul hlavou a na rtech ucítil horký závan. Zaútočil vlastní levačkou a zasáhl Bleska do nosu. Bylo to, jako by praštil do kliky u dveří. Rukou mu prolétla ostrá bolest a měl co dělat, aby udržel nehybnou tvář.

Bé sedmička naznačila úder levačkou a Kelly ji odrazil. Nezastavil ale pravici, která vylétla vzápětí a škrtila mu o levý spánek. Ucukl hlavou, ale robot mu levačkou zasadil úder za ucho. Kelly na okamžik ztratil rovnováhu, ucukl dozadu a vypálil levačkou, kterou bé sedmička snadno odrazila stranou. Kelly chytil balanc a zasáhl robota na čelist pořádným pravým zvedákem. Rukou mu proběhla vlna bolesti. Blesková hlava se ani nehnula. Vyrázil levačkou a zasáhl Kellyho do ramene.

Kelly odcouval, jako by pozadu šlapal na kole. Slyšel, jak někdo ječí: "Dejte mu bicykl!" a vzpomněl si, co říkal pan Waddow. Vyrázil proti Bleskovi.

Vzápětí chytil ránu levačkou pod srdce a cítil, jak úder otřásá celým tělem. Srdce měl v jednom ohm. Křečovitě vypálil levou pěstí a znovu zasáhl bé sedmičku do nosu. Jen si způsobil další bolest. Po ráně pravačkou do prsou zavrával. Začal se stahovat. Bé sedmička ho znovu udeřila do prsou. Kelly ztratil rovnováhu a znovu jí nabyl až po několika spěšných krocích vzad. Diváci

začali pískat. Protivník k němu došel bez jediného mechanického zvuku.

Kelly se zastavil. Prudce vypálil pravačkou a minul. Setrvačnost úderu ho rozkolísala a Blesková levačka ho tvrdě zasáhla do pravého nadloktí. Ruka bolestí znehybněla. Kelly, polkl bolestný výkřik, ale to už se mu robotova pravačka zabořila do houbovitého břicha a vyrazila mu dech. Nesmyslně uhodil bé sedmičku do levé tváře. V očích jí blýskalo.

Když proti němu Blesk znovu vyrazil, Kelly ukročil stranou a radiální oční centra ho na chvíli ztratila. Kelly se rychle dostal z dosahu a zhluboka dýchal nosem.

"Pryč s tím šrotem!" zařval někdo.

Kellymu se v krku třásl dech. Rychle polkl a vyrazil proti Bleskovi, který ho zrovna našel. Zaútočil rychle, aby zmátl elektrické obvody, a tvrdě vyrazil pravačkou proti robotovu trupu.

Mechanická levačka vylétla vzhůru a železné zápěstí ho zlehka odrazilo. Totéž se opakovalo s Kellyho levačkou, načež uhodil Blesk a podruhé vyrazil Kellymu dech. Boxerova levačka stěží zasáhla robotův kamenný hrudník. Kelly se zapotácel, soupeř vyrazil za ním. Dál a dál útočil a Blesk jeho útoky odrážel strojově přesnými kryty a protiútoky. Kelly musel neustále ucukávat hlavou. Ještě více se zaklonil a spatřil pravou pěst, které se už nemohl vyhnout.

Rukavice ho zasáhla jako ocelové beranidlo. Za očima Kellymu do hlavy vystřelila palčivá bolest. Ring se ztratil v černém mraku. Bolestný výkřik zanikl v řevu davu, když málem upadl na záda a z nosu a úst mu vytryskla jasně červená krev, která si v ničem nezačala s barvou používanou v bécčkách.

Zastavil se až o hrubé a tvrdé provazy. Chvilí se o ně opíral, pravá ruka mu bezvládně visela podél těla, levou se chránil. Instinktivně zamrkal a snažil se zaostřit. Jsem robot, pomyslel si, robot.

Vtom k němu postoupil Blesk, pravačkou ho udeřil do prsou a levačkou do břicha. Kelly se zlomil v pase a snažil se popadnout dech. Pravačkou dostal úder do hlavy, který ho poslal zpátky na provazy. Diváci řvali.

Kelly zahlédl rozmazaný obrys Maynardského Bleška. Na žebrech cítil další ránu, tvrdou jako obuškem. Zoufalý bezmocí vystřelil proti robotovi levačkou, ale ten ji snadno odrazil. Na rameni ucítil další prudký úder. Zvedl pravačku a snažil se alespoň zpomalit levý hák, který mu miní na čelist. Robotova pravá pěst mu znovu promáčkla žaludek. Zlomil se v pase. Tvrdá pravačka ho jako kladivo vrátila na provazy. V ústech cítil horkou slanou krev; připadal si, jako by ho řev davu polykal. Vydrž stát! - zakřičel na sebe. Stůj, proklatě! Ring se před ním vlnil jako kalná voda.

V zoufalém vypětí vyrazil proti krásné vysoké postavě před sebou pravačkou nejsilněji, jak dokázal. V pěsti i v zápěstí něco prasklo a rukou mu proběhla spalující bolest. Zdušený výkřik nikdo nezaslechl. Pravačka mu klesla, levou už také neudržel, a dav volal na Bleška, ať ho dorazí.

Ted' už je dělilo jen pár palců. Od bé sedmičky přšely rány, z nichž každá našla cíl. Kelly pod nimi ztrácel kontrolu nad tělem. Hlava mu létala ze strany na stranu. V šarlatových stuhách mu po obličejí stékala krev. Podél těla mu visela ruka jako uschlá větev. Údery ho vrhaly na provazy, které ho odrážely vstříc dalším ránám. Už neviděl. Jen slyšel hučení davu a svištění robotových rukavic, vždy zakončené tupou ranou. Stůj, pomyslel si, hlavně zůstat na nohou. *Zatáhl* hlavu mezi ramena, aby se alespoň trochu chránil.

Stál ještě sedm sekund před koncem kola, když vtom ho ocelová pravačka srazila na zíněnku.

Chvilí ležel a popadal dech. Pak se začal rychle sbírat, ale stejně rychle mu došlo, že vstát nesmí. Znovu se položil břichem na teplou zíněnku a hlava mu třeštila bolestí. Slyšel pískání a dupot nespokojeného davu.

Když se k němu Pole konečně dostal a přetáhl mu přes hlavu plachtu, diváci tak řvali, že Kelly ani neslyšel jeho hlas. Cítil pod

potahem mechanikovu velkou ruku, která ho vedla, ale přesto upadl, když prolézal mezi lany, a málem ještě jednou, když sestupovali ze schodů. Nohy měl jako z gumy. Hlavně zůstat na nohou. Mozek stále omílal tu jednu větu. V šatně se složil. Pole se ho snažil vytáhnout na lavici, ale nedokázal to. Nakonec Kellymu pod hlavu složil své modré sako a začal kapesníkem otírat čůrky krve.

"Ty pitomče," opakoval stále tenkým roztřeseným hlasem. "Ty pitomče."

Kelly zvedl levou ruku a odstrčil ho. "Di pro - ty - prachy," zašeptal chrčivě.

"Co?"

"Prachy!" vydechl Kelly přes zařáté zuby.

"Ale-"

"*Hnědl!*" Kellyho hlasu bylo stěží rozumět.

Pole vstal a chvíli se díval dolů na Kellyho. Pak se otočil a odešel.

Kelly ležel na podlaze, ztěžka se nadechoval a pak pomalu a pískavě vypouštěl vzduch. Nedokázal pohnout pravou rukou a věděl, že je zlomená. Cítil, jak mu z nosu a z úst vytéká krev. V těle mu škubalo bolestí.

Po chvíli úsilí se opřel o levý loket a s nesmírnou bolestí v krčních svalech pootočil hlavu. Když viděl, že Maxo je v pořádku, zase si lehl. Koutky úst mu zaškubaly v úsměvu.

Když se Pole vrátil, Kelly s vypětím všech sil zvedl hlavu. Pole přistoupil a klekl si k němu. Začal mu zase otírat krev.

"Máš je?" zeptal se Kelly ochraptělým šeptem.

Pole ztěžka vydechl.

"No co?"

Pole polkl. "Půlku."

Kellyha něj chvíli nechápavě civěl s otevřenými ústy. Jeho oči tomu nevěřily.

"Říkal, že ne vy solí pětikilo zajedno kolo."

"Co tím chceš říct?" Kellymu se zlomil hlas. Zkusil se postavit a opřel se při tom o pravou ruku. Zbělel, přidušeně zařval a spadl zpátky. Hlavou dopadl na složené sako a zavřel oči.

"To nemůže - to nejde," zašeptal.

Pole si olízl suché rty.

"Voceli, koukni - s tím nic nenaděláme. Má v kanclu bandu goril. Nemůžu..." Sklonil hlavu. "A kdybys tam šel ty, věděl by, cos proved. A - moh by vzít zpátky i těch dvěstě padesát."

Kelly dál ležel na zádech a díval se bez mrknutí do světla holé žárovky. Hrudník se mu trhaně zvedal a klesal.

"Ne," zamumlal. "Ne."

Dlouho tak ležel bez jediného slova. Pole donesl trochu vody, umyl mu tvář a dal mu napít. Otevřel svůj kufřík a zašil Kellymu rány. Na ruku mu zhotovil závěs z šátku.

O čtvrt hodiny později Kelly promluvil:

"Zpátky pojedeme autobusem."

"Co?" zeptal se Pole.

"Vrátíme se autobusem," opakoval Kelly pomalu. "To bude jenom šestapadesát babek." Polkl a znovu se položil na záda. "Zbydou nám skoro dvě stovky. Koupíme mu nový - nový spouštěcí péro a tu - čočku do voka a-" Zavřel oči a chvíli je neotvíral, protože se mu místnost zase začala rozplývat.

"A vazelínu," řekl po chvíli. "Fůru vazelíny. Bude zase jako no věj."

Vzhlédl k Poleovi. "Pak už budeme všichni za vodou. Maxo bude zase ve formě. Seženeme nějaký slušný zápasy." Polkl a pracně se nadechl. "Potřebuje jenom trochu práce. Nový pero, novou čočku. To ho dá dohromady. Ukážeme těm parchantům, co dovede bé dvojka. Starej Maxo jim to ukáže. *JasnýT*"

Pole shlédl na velkého Ira a vzdychl.

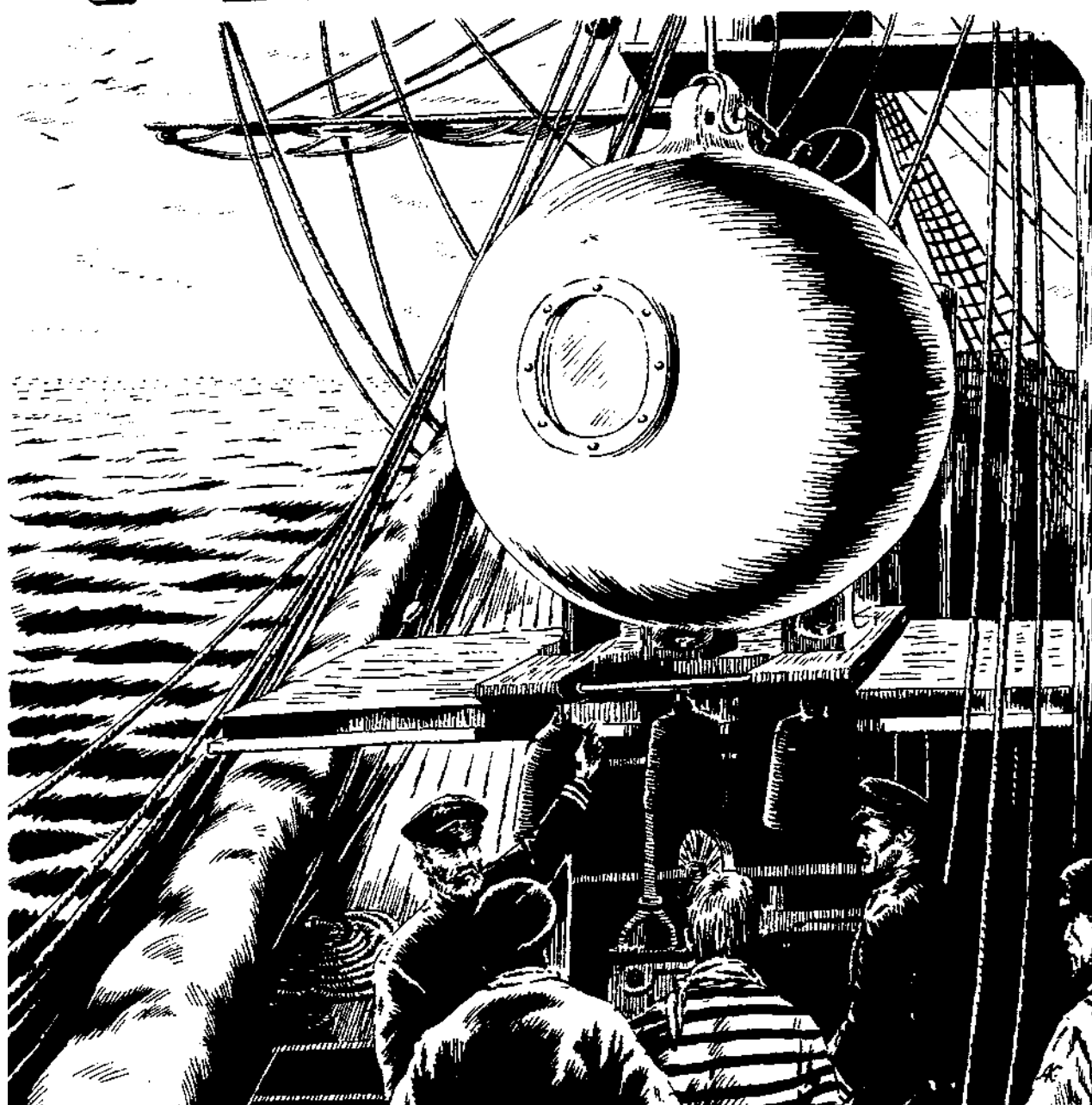
"Jasně, Voceli."

přeložil Robert Tschorn

H.G.WELLS

v hlubině

V HLUBINĚ

Poručík stal před kulatou ocelovou kabinou a žvýkal borovicovou třísku. "Co si o tom myslíš, Steevens?" zeptal se.

"Zajímavý nápad," usoudil novotám vždy nakloněný Steevens.

"Já myslím, že ji to rozmačká," reagoval poručík.

"Vypadá to, že to má spočítané," oponoval mu stále ještě nestranný Steevens.

"Uvědom si ten tlak," přesvědčoval ho poručík. "Na úrovni hladiny je to čtrnáct liber na palec, třicet stop pod vodou dvojnásobek, v devadesáti čtyřnásobek, v devíti stech stopách už to dělá čtyřicetkrát tolik, v pěti tisících stopách - to je jedna míle - to znamená tlak tuny a půl na čtvereční palec.. Tady je hloubka pět mil - tedy sedm a půl tuny na čtvereční palec, když se tu potopí."

"To je dost," souhlasil Steevens. "Ale ta ocel je taky pěkně silná."

Poručík mu neodpověděl, jenom shrnul borovicové třísky. Vnější průměr kabiny byl devět stop. Vypadala jako obrovská dělová koule a byla pech" ve zasazena do mohutného lešení spočívajícího na palubě lodi. Masivní zařízení, které mělo sloužit k jejímu spuštění, potahovalo pozornost snad každého opravdového námořníka od Londýna až po obratník Kozoroha. Jedno ze dvou malých, nad sebou umístěných okének z tlustého skla bylo napůl vyšroubované a oběma mužům se tak dnes ráno poprvé naskytl pohled dovnitř. Všechno bylo pečlivě chráněno vzduchovými polštáři, mezi nimiž pouze tu a tam vykukovaly ovládací knoflíky a páčky. Vycpávky byly i kolem Myersova přístroje uvolňujícího kyslík a absorbujícího kysličník uhličitý. Polstrování bylo tak dokonalé, že pasažér mohl být v kouli vystřelen třeba z děla, aniž by se mu cokoli stalo. Také už to nemělo dlouho trvat a někdo měl být do kabiny uzavřen a spuštěn přes palubu, aby klesal míle a míle dolů, až ke dnu oceánu.

"Myslím si, že takový tlak sklo prostě nemůže vydržet. Daubrée psal o tom, že při velkých tlacích v hlubinách země i kámen mění skupenství a - posloucháš, co ti říkám..."

"A co se stane, když nevydrží?" zeptal se Steevens.

"Voda pronikne dovnitř jako železný bodec, pod takovýmto tlakem má stejný účinek jako kulka. Člověka sedícího uvnitř by prostě rozdrtila. Rozmačkala by mu plíce, stáhla hrdlo, prorazila ušní bubínky..."

"Máš moc velkou představivost," vytýkal mu Steevens.

"Stručně shrnuti nevyhnutelného," opáčil poručík.

"A co koule?"

¹¹ Vypustí několik bublin a pak se pohodlně usadí na mořském dně, kde setrvá až do soudného dne i s nebohým Elsteadem, rozmáznutým po polstrování jako máslo po chlebu."

Poslední větu si zálibně opakoval: "Jako máslo po chlebu."

"Prohlížíte si mé zařízení?" Elstead stál za nimi s cigaretou v ústech - vysoký chlapík v bílém oděvu a s úsměvem na rtech. "A co to máte s máslem a chlebem, Weybridgi? Reptáte jako obvykle na malé platy námořních důstojníků? Popruhy musíme připravit už dnes. Zítra vyrazím. Nemyslíte, že takhle klidné moře a čistá obloha přímou vybízejí ke svržení dvanácti tun železa a oceli do hlubin?"

"Na počasí nezáleží," mínil Weybridge.

"To ještě ne, v sedmdesáti nebo osmdesáti stopách pod hladinou už by se moře skoro nehýbalo, i kdyby nahore zůstal vítr a vlny sahaly třeba k oblakům." Elstead, následován oběma společníky, přešel k boku lodi. Všichni tři se opřeli o zábradlí a upřeli pohled do žlutozelené vody.

"Jsi si jistý, že hodinový stroj bude fungovat?" zajímal se Weybridge.

Á Elstead mu odpověděl: "Už třicetpětkrát mě nezklamal. Takže by fungovat měl."

"A co když nebude?"

"Proč by neměl?"

"Ani za dvacet tisíc liber bych se v tomhle prokletém zařízení nenechal nikam spustit," prohlásil Weybridge.

"No tak, trochu optimismu!" povzbuzoval ho Elstead.

Ale Weybridge se nedal: "Pořád nechápu, jak si myslíš, že to bude fungovat."

"Nejdřív, až mé uzavrou uvnitř, třikrát rozsvítím a zhasnu na znamení, zeje vše v pořádku. Pak mě můžete i se vši zátěží shodit přes palubu. Všechna závaží jsou umístěna na spodní části kabiny, zavěšena na sto sáhů dlouhém laně. Raději než řetěz používám obyčejné lano -je lehčí a snadněji se přeřízne, což jsou, jak už brzy uvidíte, důležité vlastnosti. Poté, co závaží začnou dosedat na dno, uvede se do chodu hodinový stroj ovládající namotávání lana, takže závaží k sobě kabinu přitáhne."

"Ale proč to lano? Proč vše neurychlíme a nepřipecvníme závaží rovnou ke kabině?"

"Protože by se dole rozmačkala. Při svém pádu se bude zrychlovat a nakonec by se roztříštila o dno. Takhle začnou na dno dopadat nejprve jednotlivá závaží, až postupně začne být kabina vytlačována vzlakem k hladině. A v té chvíli začne fungovat hodinový stroj, který způsobí namotání lana. To mě dostane až ke dnu, kde bych měl půl hodiny zůstat a s pomocí elektrických svítilen pozorovat okolí. Pak uvolním pružinu s nožem, který přeřízne lano, a já poletím k hladině jako limonádová bublinka."

"A co riziko srážky s lodí?"

"Budou mít takovou rychlost, že bych prolétl lodí jako dělová koule zcela nepoškozen, o to si nedělejte starosti."

"Co když vzele do ovládacího mechanismu nějaký korýš?"

"Musel bych pokus ukončit." Elstead se otočil zády k moři a zahleděl se na svůj vynález.

Chvíli před jedenáctou bylo moře klidné, horizont se ztrácel v mlžném oparu, byl krásný den a Elstead třikrát rozsvítil a opět zhasl. Pokus mohl být zahájen. Pomalu jej spouštěli k hladině. Kabina, na palubě tak impozantní, se teď zdála docela maličká. Rotovala kolem své osy a námořníci u zábradlí uvažovali, jestli to snad Elsteadovi není nepříjemné.

"Připraven?" otázel se kapitán.

"Zajisté, sire."

"Pak tedy spustit na vodu!"

Popruhy byly uvolněny. Kdosi zamával kapesníčkem, někdo jiný se pokusil o úsměv.

"Osm, devět, deset!" Koule se chvíli zdála nehybná, a pak byla stále menší a menší, jak se vzdalovala. Nakonec se nad ní uzavřela hladina. Než bys napočítal do tří, zbyla po ní jenom třepotající se skvrnka světla odrážejícího se od ocelového povrchu a i ta se brzy změnila v malou tečku, aby nakonec zmizela docela. A pak už byla vidět pouze černá hlubina, kterou se právě mihl žralok.

Loďní šroub se dal pomalu do pohybu.

"Proč odjíždíme?" zeptal se kdosi a někdo jiný mu vysvětlil: "Musíme pár mil popojet, aby do nás, až vypluje, nenarazil."

Loď sice změnila stanoviště, ale každý, kdo zrovna neměl nic na práci, zůstal na palubě s pohledem upřeným do míst, kde se Elstead potopil. Dalo by se dokonce pochybovat, zda v následující hodině bylo vůbec řečeno cokoli, co by se k experimentu přímo nebo nepřímou nevztahovalo. Prosincové slunce stálo vysoko nad obzorem a značně páliło.

"Může mu být docela zima," pronesl Weybridge. "Říká se, že v určité hloubce je voda stále okolo bodu mrazu. Kde se má vynořit?" zeptal se. "Ztratil jsem orientaci."

"Támhle," kapitán, pyšný na svou vševědoudcnost, ukázal k jihovýchodu. "A odhaduji, že to bude každou chvíli. Je to už skoro půl hodiny, co se ponořil."

"Jak dlouho to trvá, než klesne až na dno?" opět se zeptal Steevens.

"Do hloubky pěti mil, se zrychlením, které jsme odhadli na dvě stopy za vteřinu, přibližně tři čtvrtě minuty."

"Ale to už překročil," spočítal Weybridge.

Kapitán mu přitakal. "Skoro. Předpokládám, že chvíli trvá, než se namotá lano."

"Na to jsem zapomněl," Weybridge si očividně oddechl.

Nastalo napjaté očekávání. Všichni námořníci vylezli do lanoví a vyhlíželi Elsteada. Minuty se ale táhly a hladina oceánu zůstávala neporušená. Jeden druhému vysvětloval zdržení způsobené namotáváním lana. "No tak, Elsteade! Vynoř se!" zvolal námořník s chlupatou hrudí a ostatní se toho hned chytili a vzápětí vy volávali průzkumníka jako herce v divadle.

Kapitán se na ně popuzeně podíval. "Je jasné, že pokud je zrychlení menší, bude to trvat déle. Výpočty nemusely být absolutně přesné."

Steevens krátce přikývl. Po několik minut na palubě nikdo nepromluvil.

Ještě půl hodiny poté, když už slunce dosáhlo k obzoru, všichni hleděli na moře. Nikdo si netroufal dát ztrátu naděje najevo. Ticho prolomil až Weybridge: "To okénko se mi nikdy moc nezdálo..." promluvil ke Steevensovi.

Ten se zhrozil: "Snad si nemyslíš - ?"

"Co nadělaš?" Weybridge jej nechal, aby si domyslel nevyřčené.

"Osobně v podobné odhady moc nevěřím, a tak neztrácím naději," pronesl kapitán.

Byla půlnoc a loď stále kroužila okolo místa, kde se Weybridge ponořil. Svazek bílého světla neúnavně pátral, zastavoval se a opět poskakoval po nekonečné vodní hladině pod hvězdnou oblohou, temné a mlčenlivé.

"Jestli se okénko neprolomilo, je na tom mnohem hůř," uvažoval Weybridge. "Protože v tom případě se porouchal hodinový stroj, a on teď, pět mil pod námi, trpí u vězně ve své kouli a uvažuje, jestli zemře hladu, nebo se dřív udusí. Co myslíte? Já bych řekl, že se vyčerpá Myersův přístroj - jak dlouho to tak může trvat?"

"Ach Bože!" zvolal po chvíli. "Jak malínci jsme a jak jsme domýšliví! Míle a míle vody pod námi a ten obrovský prostor ke hvězdám!" rozhodil rukama. A jak to udělal, vystřelil z hladiny sloup vody, jako by nová hvězda chtěla vzlétnout na oblohu. A pak sklouzla zase zpátky a ztratila se v třpytu hvězd odrážejících se od hladiny a v odlescích vln.

Weybridge zůstal stát s nataženou rukou a otevřenými ústy. Chvilí nebyl mocen slova a pak zvolal z plných plic: "Elstead se vynořil!" a utíkal k Lindleymu, který obsluhoval pátrací světlo. "Viděl jsem ho. Právě vylétl z vody," oznamoval. "Měli bychom ho vidět, otáčeť pomalu světlem."

Ale našli ho a nalodili až za svítání, když do kabiny málem narazili. Vytáhli ho na řetěze a jakmile byl na palubě, odšroubovali poklop a zírali do černoty uvnitř. Na jejich dychtivé dotazy ale nepřicházela odpověď. V kabině se nic nepohnulo, dýchl na ně jen horký vzduch. Lodní doktor vlezl dovnitř a Elsteada vytáhl na palubu. Jeho tvář se ve žlutém světle svítlen leskla potem.

Přenesli ho do jeho kajuty a zjistili, že není mrtev, že je pouze ve stavu nervového zhroucení a mimoto značně pomohodněn. Vyprávěný byl schopen až týden poté.

Jeho první slova se vztahovala k vylepšení kabiny, aby mohl být experiment zopakován. Stačí prý, aby se mohl, až bude potřeba, kdykoli zbavit lana. Jeho *zážitky* byly neuvěřitelné.

"Říkali jste, že tam dole nenajdu nic než bahno. Smáli jste se mi - a já tam objevil celý nový svět!" A pak vyprávěl, co prožil - bohužel nesouvisle a útržkovitě, takže je nemožné vše převyprávět jeho vlastními slovy.

Cesta začala docela surově. Než se lano odmotalo, kabina rotovala, otáčela se všemi směry a Elstead absolutně nemohl odhadnout, jakým směrem poletí v příštím okamžiku. Viděl oblohu a chvílemi jeřáb, občas zahlédl i lidi na palubě. Připadal si jako žába ve fotbalovém míči. Chvilí padal ke stropu, a když už si chtěl, stoupnout, koule se stočila zase jinak a mrštila jím jinam. Jakýkoli jiný tvar ponorné kabiny by byl býval pohodlnější, ale na žádný jiný by se pod tak vysokým tlakem nemohl lépe spolehnout.

A pak náhle všechno to *házení* a rotování ustalo a Elstead kolem sebe uviděl jenom vodu, modrozelenou vodní masu a hejno rybek v fialce. Všechno ale bylo stále tmavší, méně a méně světla pronikalo do hloubky, až bylo okolí tmavé jako půlnoční obloha, snad jen nahoře s o něco zelenavějším nádechem. Jen občas zpozoroval malé, průsvitné, zářící živočichy - vytvořili kolem jeho kabiny nejasný pruh zelenavého světla a zase zmizeli v dálce.

A ten úžasný pocit - jako když se rozjedete ve výtahu, jenomže tohle pokračovalo po celou dobu, až ke dnu. Elstead si vzpomněl na veliká, sépiím i lidem podobná stvoření, která byla <gs od Času nalezena v břiše velryb, nebo napůl sežraná, plovoucí na hladině. Vždycky si o nich myslel, že jsou jenom výplodem fantazie senzacechtivých novinářů. A co hodinový stroj? Byl dostatečně otestován? Ale teď už stejně nezáleží na tom, jestli chce pokračovat nebo se vrátit.

V necelé minutě byla tma kolem černější než noc, pouze paprsek jeho vlastního světlometu prozařoval okolí a objevil občas nějakou tu rybu. Zableskla se a zase rychle zmizela, takže ani nemohl rozeznat, o jaký druh se jedná. Jednou měl dokonce pocit, že zahlédl žraloka. Koule se brzy začala třením o vodní masu zahřívát a Elstead si uvědomil, že tento efekt zřejmě podcenili.

Nejprve si všiml, jak je zpocení, a pak uslyšel stále hlasitější sykot a zpozoroval množství malých bublinek, tvořících kolem koule vějíř a pospíchajících k hladině. Pára - okénko bylo horké, rozdílem teplot se mohlo i prolomit. Klesal dvě minuty a voda v těchto hloubkách nebyla o moc teplejší než bod mrazu.

A pak náraz - bublinky prchaly stále pomaleji, sykot utichl. Kabina ještě trochu rotovala, pak však konečně narazila na dno a Elstead si uvědomil, že nebezpečnoství spojená s pádem už přestál.

/ Steevens, Weybridge a celá posádka jsou teď pět mil nad ním, výš než je obloha nad zemí - hledí teď určitě na moře a odhadují se, jak mu asi je.

Všude kolem byla naprostá temnota, pouze tam, kam dosáhlo jeho elektrické světlo, ukázala svou žlutozelenou barvu. Tn zvláštní stvoření připlula ke světlu, jedno následované druhým. Nevěděl, jestli byla velká a vzdálená a nebo malá a blízká.

Jak se stvoření blížila, namodralé světlo, jež je zahalovalo, se vytrácelo a Elstead rozeznával neznámý druh ryb s velkou hlavou a nápadnými očima upřenými k němu. Usoudil, že ho stvoření zahlédla někde při sestupu a sledovala ho pak dolů, zřejmě fascinována elektrickým světlem.

Jak klesal, voda kolem dostávala siná vy nádech a ve světelném paprsku se občas něco mihlo. Zřejmě to způsobila mračna prachu a bahna rozvířená dopadem závaží.

Po dopadu se dokonce ocitl v tak husté bahnité mlze, zeji jeho světlo nemohlo po několik minut vůbec proniknout dále než několik yardů. Když se částčky usadily, v elektrickém světle doplněném o matnou záři vzdáleného hejna ryb uviděl bílé, bahnité dno, ze kterého tu a tam vystupovaly mořské lilijice se svými hladovými rameny.

Stvoření podobná ploštícím a jiná připomínající humry přelezla čas od času ozářený pruh a zase zmizela, zanechávající za sebou stopy v bahně. Objevil i purpurové a černé chomáče mořských ježků, v dálce spatřil půvabnou skupinku gigantických, průsvitných hub.

Najednou ho obklopilo hejno malých, třpytivých rybek. Připluly znenadání, jako přilétají špačkové, a stejně tak rychle byly zase pryč. Za nimi se ale objevilo něco většího a pomalu to postupovalo blíž.

Nejprve jen nezřetelně rozeznával vzdálenou postavu, neodbytně vnucující představu krácejícího člověka. Pak přišla blíž a - oslepena světlem - přivřela oči. Elstead v němém úžasu zíral ven.

Byl to zvláštní obratlovec s tmavě červenou, ještěrcí hlavou. Jeho čelo ale bylo vysoké a velikost mozkovny plazům neodpovídala. Vertikální postavení obličeje dokonce připomínalo člověka.

Stvoření mělo vypouklé chameleóni oči, malé nozdry a široká ústa s rohovitými rty. Na místě uší dvě mohutné skřele, za nimiž byly vidět větvené žábry, jaké mají žraloci a rejnoci. Uvědomil si, že se stvoření chopilo jeho lana a táhne ho po dně.

A pak zpozoroval nejasnou, vzdálenou záři nad obzorem. Jak se blížil, záře rostla a stále více vnucovala představu města.

Když se ocitli v ozářené oblasti, bylo něco kolem páté a Elstead zřetelně rozeznával ulice i domy seskupené kolem zborcené stavby, ruiny jakéhosi chrámu či něčeho podobného. Všechny domy byly vystavěny z mohutných svítivých kostí, a proto bylo celé město ponořeno do bledého světla.

Lilijice natahovaly svá dlouhá ramena a štíhlé, průsvitné houby se třpytily v mlžném světle. Zdálo se, že Elstead čilě hemženi obyvatel, byl ale příliš daleko, než aby mohl rozeznat jednotlivé postavy.

A pak sestoupili k městu blíže a Elsteadovi se zdálo, že na několika místech vidí zakryté vraky lodí. Pomalu, ale jistě byl tažen dolů k městu, jehož obrysy byly stále zřetelnější. Pohlédl pozorněji na vrak jedné z lodí a spatřil na něm dav postav - všechny měly tváře obrácené k němu a vzrušeně gestikulovaly. Pak mu však výhled na město zakryly vysoké zdi centrální budovy.

Byly to stěny ze dřeva nasáklého vodou, lodních lan, ráhen a kostí mrtvých lidí. Jejich lebky tvořily klikaté linie a ornamenty také na stěnách okolních budov, v ocních se jim schovávaly malé rybky, které si hrály a proháněly se v hejnech všude kolem.

Ozvalo se zahoukání a z okolí zazněl zpěv.

Elstead pozoroval ony zvláštní postavy skrze veliká okna, kolem kterých kabina klesala. Klesala a pak konečně dosedla doprostřed prostranství - na něco, co Elsteadovi připadalo jako oltář.

Zarazilo ho, jak podmořské bytosti vypadají sklesle a smutně. Jedna z nich, oděná v šupinatou robu a ozdobená zářivou čelenkou, otevírala a zavírala svá plazí ústa a zdálo se, že řídí zpěv ostatních.

V náhlém hnutí mysli Elstead rozsvítil v kabině a postavám venku se tak poprvé ukázal. Tvorové okamžitě začali vzrušeně jásat, což ho ovšem znepokojilo a přimělo zase v kabině

zhasnout. Nějakou chvíli byl ale ještě oslepen, a když byl pak schopen znovu postavy rozlišit, zjistil, že už zase klečí před jeho kabinou na oltáři a uctívají jej. A tak to pokračovalo tři hodiny bez přestávky.

Námořníci s otevřenou pusou poslouchali vyprávění o podivném městě a jeho obyvatelích, pro které byla stále noc, kteří nevěděli nic o zelených roštiliích a vzduch dýchajících tvorech, kteří nikdy nespatřili slunce, ani měsíc nebo hvězdy. Neznali oheň a ani žádné jiné světlo, kromě toho, které pocházelo z živých tvorů.

Pozoruhodné na tomto příběhu je, že ani takoví vědci, jako třeba Adams nebo Jenkins, na něm nenašli nic, čemu by se nedalo uvěřit. Proč by na dně moře nemohli žít inteligentní, vodu dýchající obratlovci přizpůsobení extrémnímu tlaku a nízkou teplotu? Lidské bytosti by znali pouze jako mrtvá těla, občas spadlá z jejich temné vodní oblohy. Do jejich světa také padaly naše lodě a předměty - a občas by je také zasáhly, jakoby svrženy nějakou vyšší mocností. Někdy by spadly předměty pro ně neznámé, vzácné a možná užitečné, inspirující jejich fantazii. Když si toto uvědomíme, možná pak můžeme pochopit jejich chování k zářícímu stvoření, které sestoupilo z jejich nebe.

Elstead vyprávěl důstojníkům všechny detaily svého dvanactihodinového pobytu v podmořské propasti, zamýšlel své zážitky i sepsat. Nikdy tak ale neučinil, a tak musíme vycházet z rozporuplných útržků vzpomínek kapitána Simmonse, Weybridge, Steevense, Lindleyho a ostatních.

Jen útržkovitě jsme se doslechli o přízračných budovách, o klavírních se stvořeních s ještěrcími hlavami, oděných ve fosforeskující róby, o odvážném Elsteadovi, který na sebe rozsvítil a marně se snažil bytostem naznačit, že lano, za které ho táhnou, musí odříznout. Minuta za minutou ubíhaly a Elstead zděšeně pozoroval, jak se zásoba kyslíku krátí. Zpěv nic netušících podmořských bytostí zněl jako bohoslužba jeho blízkosti se smrti.

Způsob, jakým byl uvolněn, nikdy zcela nepochopil, ale pokud můžeme soudit podle konce lana, zřejmě se prošoupalo o okraj oltáře. Kabina okamžitě vystřelila k hladině - asi tak, jak by vy střelila podobná vakuová kabina mimozemské bytosti v naší atmosféře. Jako bublinka tak utekl z onoho podivného podmořského světa.

Koule pospíchala k hladině ještě rychleji, než, zatížena olověnými závažími, klesala. Během několika chvil vzniklo uvnitř nesnesitelné horko. Elstead čekal, že každou chvíli musí vylétnout nad hladinu. A pak se kolem něj začalo všechno točit a on ztratil vědomí. Probral se až hlasem doktora ve vlastní kajutě.

A to je v podstatě celá historie Elsteadova příběhu, jak ho vyprávěl lodním důstojníkům. Slíbil, že později vše sepiše, jeho mysl ale byla zaměstnána vylepšením přístroje, aby mohl experiment zopakovat.

Zbývá už jen dodat, že 2. února 1896 podruhé sestoupil do mořských hlubin. Co se s ním stalo, to se pravděpodobně nikdo nedozví. Nikdy se nevrátil. Lod' kroužila okolo místa, kde se potopil, a hledala ho třináct dní. *Záhada* zůstala neobjasněná. Nicméně, zdá se nepravděpodobné, že by se nenašel žádný další odvážlivec, který by se pokusil ověřit tento podivný příběh o městech v mořských hlubinách.

**přeložila Pavla Koucká
ilustroval Alois Křesala**

Pavel Houser

Za Bílou řekou šedá zem

Divoštví je přirozeným stavem lidstva. Civilizace je nepřirozená. Je to jen momentální shoda okolností a souhra náhod. Divošství a divochům však bude patřit konečné vítězství.

R.E. Howardi Za Černou řekou

I.

Pěna na říčních vírech nedaleko severního pobřeží byla bílá. Nebe bylo šedé, jeho modř halily husté mraky, mezi kterými jen zřídka prosvítl zářící slunce. Zdálo se, že v noci je zase naopak spíše šero nežli opravdová tma, a listy hustě rostoucích stromů se nezelenaly ani brzy zjara. Šedou barvu měla zem, krev prolitá v bojích se do ní vsákla a kapky vybledly. V písku na pobřeží šedého moře se sice občas nalézal jantar, ale jiné bohatství kraj nikdy nepoznal a lesk zlata v něm hasl.

Přesto ale nebyla celá země šedá. Pěna na říčních vírech nedaleko severního pobřeží byla totiž bílá a podle toho dostala řeka Albis i své jméno.

II.

Vysoko vzplál oheň v daleké zemi Sámů, když na něj unavení lovci přihodili náruč borových větví. Kemien, náčelník kmene, vybídl kulhavého Heikiho, aby si vzal další kus sobí kůže a vyprávěl o svých zážitcích na dalekém jihozápadě. Heikiho příhodám nikdo příliš nevěřil a mnozí se domnívali, že kromě do nohy dostal také nejednu ránu do hlavy, ale když se slunce celé dny ani neukázalo a všude byla tma, poslouchaly se jeho příběhy jistě lépe než vyprávění o praotcích, kteří prý kdysi přivedli Sámy do rozkvetlé tundry z krajů ještě dále na východě.

A tak Heiki začal hovořit: "Když před dvěma desítkami let zmizelo během léta několik dětí, všichni si mysleli, že je roztrhal medvěd. Šaman ale tenkrát poznal, že těla i duše dětí si odnesli duchové noci, které jsme málo uctívali. Bylo to zrovna v době, kdy slunce stálo na obloze celý den a temná a mrazivá zima se zdála být něčím vzdáleným. Když však vesnice zapomene přinášet oběti, duchové se pokaždé hněvají, a protože vláda noci se vždy znovu vrací, je lépe být s jejími pány zadobře.

A tak se šaman rozhodl usmířit duchy krvavým rituálem.

*'Jeden život, jednu krev,
je třeba jim dát,
abychom se pánů noci
nemuseli bát...'*

zazpíval tehdy šaman před shromážděním mužů kmene. Nevím, proč si za oběť vybral zrovna mne, ale nebyla to šťastná volba. Můj život a vše, co jsem znal, mohlo snadno skončit, a přesto se to z vůle osudu sběhlo jinak a můj příběh zde naopak teprve začíná.

Když šaman náhle vyslovil mé jméno ve své chýši uprostřed závěsů z kostí, slabost vstoupila do mého srdce a já cítil, že umírám. Obyčejné slovo by nikdy nemohlo tak silně zaznít, ale to, co jsem v tu chvíli uslyšel, byl hlas temnoty. Už jsem věděl, kdo je určen duchům noci, viděl jsem jejich lačné pařáty, jak se natahují až ke mně.

Smrt bych snad přesto přijal, ale tváří duchů jsme se děsil. Zaklínání mi však nepřineslo okamžitou záhubu, naopak, sílu mi upíjelo jen pomalu. Až ve své bezmoci neudrží na lůžku z kožešin otevřená víčka, vrátí se všechny mě strašlivé sny najednou ke mně, říkal jsem si. Až na to, že snít budu už věčně a nepůjde o sny ani přeludy.

Když všichni spali, vplížil jsem se do šamanovy chýše a uviděl jej tvarovat nějaký předmět z měkké hlíny. Brzy jsem poznal, že ta věc

je lidská postavička. Šaman při tom s očima upřenýma do plamenů neustále opakoval mé jméno. Slyšel jsem své skutečné jméno, také, jaké získá každý muž při slavnosti návratu slunce a které smí slyšet jen jednou za život.

Šaman pak vzal do ruky vyleštěnou kostěnou jehlici a pomalu ji začal nořit do měkké hlíny. Ucítil jsem, jak mi ze strašné rány na hlavě začíná kapat krev. Popadl jsem oštěp a vbodl ho šamanovi mezi lopatky. Pak jsem se dal na útěk, očekáváje pomstu celého kmene..."

"Ale přitom by ti nikdo neublížil," řekl Kemien. "Tvůj život patřil duchům noci, ne nám."

Heiki se na chvíli zasní. Ano, je pravda, že ani cizí bohové jeho život později nepřijali a v bitvách se mu smrt vyhýbala jako zázrakem. Jenže kdyby opravdu patřil vládčům temnoty... v duchu se otrásl a aby zahnal chmurné myšlenky, pokračoval ve vyprávění:

"Ve vrcholícím létě jsem v lese nacházel vždy dost plodů, abych se nasýtil. I rána na hlavě se mi zahojila téměř stejně náhle, jako se předtím objevila. Postupoval jsem poměrně rychle, nechal jsem se najmout jako veslař na loď tisíckrát větší než naše čluny a po přistání jsem pokračoval dál na jih.

Už se blížila zima, když jsem přišel do míst, kde stromy nejsou tak mohutné, ale zato rostou blíže k sobě a pro husté křoviny se mezi nimi dá jen těžko projít.

Tehdy jsem poprvé od svého odchodu z tundry usnul spánkem beze snů a když jsem se ráno rozhlédl, neucítil jsem vůbec nic. Hleděl jsem na šedou oblohu, lhostejným pohledem přešel po zemi, stromy na mě nezaujatě kývaly větvemi a v dálce jsem zahlédl bažinaté vřesoviště.

Me oči nikde neutkvěly, nebylo nic, na co bych je mohl upřít, a země mi nedovolila pocítit žádné hnutí srdce, lásku ani nenávist."

III.

"Tehdy se ke mně přiblížilo několik mužů se světlou pletí i vlasy a já se poprvé setkal s nepřátelským přijetím. Cheruskové, jak se obyvatelé šedé země nazývali, mě zajali a já strávil rok jako jejich otrok. Nakonec mě chtěli poslat do kotinských dolů, kde se ze země získává zvláštní kámen, jenž se pak nad ohněm mění v tekoucí kov.

Kotinové národové žijící v šedé zemi nenávidí, ale slouží jim, protože se jich bojí. Cheruskové totiž v sobě mají jakousi podivnou lhostejnost k jakékoliv bolesti či radosti, ať už se týká jich samotných nebo kohokoliv jiného. Jsou jiní než ostatní lidé a jejich pochmurná tvrdost vůči nepřátelům předčí sebezbežnější krutost.

Byl jsem u toho, když si kotinští otroci přece jen dodali odvahy a povstali. Bylo jich více a přidali se k nim i další, výhně peci pohasly a místo nich vzplál oheň války. Kxronové vešli s křikem do šedé země, ale les pohltil jejich slova a na ně samotné padla bázeň.

Tehdy se Cheruskové nevrhli do bitvy s řevem a pěnou na rtech, ale za táhlého zpěvu. Jejich bojová píseň byla bez tónů, bezbarvá jako samotná země, a pomalá melodie obrátila Kotiny na útěk. Pravdou však je, že ti, kdo masakr přece jen přežili, říkali, že porážku nezpůsobila statečnost nepřátel, ale spíše strašlivý vzhled krajiny, její jednobarevnost.

Koho vítězové ušetřili, ten již nevyšel z příšeří skalních kobek na světlo dne, a přesto se mu hlubiny země zdály zářivě barevné v porovnání s šedou zemí.

A Cheruskové žili stále stejně, páni otroků a přesto hladoví. Jejich živobytím byl hubený dobytek pasoucí se na rozlehlých blatech a chudá úroda žita a ova jen o málo překračující setbu. V zimě přišla nouze a museli jsme se spokojit i s tím, co mohl poskytnout divoký les plný houštin.

IV.

Zatímco Sámové na severu hnali stáda sobů, na jih od šedé země se střídaly říše a postupně je pohlcoval nekonečný proud řeky času.

V šedé zemi nebylo zlato, a tak na ni pyšní králové hleděli s pohrdáním, takovým, jaké si však její obyvatelé vskutku jen stěží zasloužili. Že na ohni z dubových kmenů vykovají kouzelné zbraně a jejich vědmy vládnu obrovskou mocí, to se ovšem ukázalo až mnohem později.

Kdysi se už osudy jižních říší s šedou zemí setkaly. Tehdy v Teto-burii a Hercinii, jak se země na obou březích řeky Albis nazývaly mezi učenci císařského dvora, nastala chudoba. Mořské vlny začaly ukrajovat z polí na pobřeží, zvěř v lesích i dobytek na pastvinách hynuly, zimy byly stále studenější a v létě zase téměř neustále přšelo. Část barbarských kmenů byla nucena hledat si novou zemi a vydala se k jihu skrz průsmyky Padonských hor až do Cispadonie.

Tažení Teutonů a Kimbrů vneslo do rad národů obývajících pobřeží jižního Vnitřního moře děs.

V.

Věčné město shlíželo ze svých sedmi pahorků pyšně do kraje. Uprostřed mramorových sloupů seděl císař a rádci oblečení v tógách mu zpočátku vymlouvali jeho záměr.

Hovořil zrovna stařec s vlasy bílými jako sníh: "Jsi první mezi občany Města, císař Impéria, ale přesto dej na radu starého muže, jenž se už brzy vydá na poslední plavbu s Převozníkem mrtvých.

Můj otec padl v boji s hordami ze šedé země a já jej proto nikdy nepoznal. Presto mi však matka vyprávěla, jak ho přinesli s těžkým zraněním po bitvě u Arausie. Teutoni a Kimbrové nám tehdy připravili porážku na našem vlastním území, uprostřed olivových hájů a kvetoucích fíkovníků.

"A přece jsme je tehdy potřeli," přerušil jej císař.

"Víš však dnes někdo, co se tehdy vlastně dělo?" ptal se stařec. "Ano, potřeli jsme je, ale střez se dalších bojů. Nechtěj se s nimi utkat v jejich zemi. Kolik obchodníků do ní vešlo a nikdy se nevrátilo? Ba co víc, kolik se jich vrátilo a zanechalo v hustých šedých lesích svoji duši?"

"Tím spíše," pravil císař, "musejí být zničeni. Dokud je nepodrobíme, nebudou naše hranice nikdy bezpečné. Než promluví zbraně a umlnou Múzy," usmál se císař, "ať svou práci odvede diplomacie. Rozeštveme je proti sobě dřív, než nechám své legie vstoupit do šera."

VI.

"Myslel jsem, že nahradím padlé Kotiny a až do konce života budu prolézat úzkými chodbami v nitru země. Osud však chtěl jinak. Již jednou jsem měl padnout za oběť démonům a nyní se vše opakovalo. Podruhé jsem byl vybrán, abych získal smrtelníkům přízeň neumírajících.

Přišla totiž zpráva, že se chystá válka s vládcem jižních krajů, kde se celý rok střídá noc a den, slunce vždy zapadne a nikdy nesvítí tajemná polární záře.

Dozvěděl jsem se, že císař vládne obrovskou mocí a hlavně uměním rozesívat mezi své nepřátele svár, poštvát jedny proti druhým, bojovat zlatem i zbraněmi, dary i krutostí. Mí vězňů byli nadto znesvářeni s řadou okolních kmenů a jednotliví vůdci i mezi sebou. Mnohé kmeny - postupně jsem se dozvěděl jejich jména, byli to Frísové, Svévové, Maršové a Chattové - už asi před padesáti zimami s císařem bojovali. V té době se ještě severní hranice císařské moci pohybovala mnohem jižněji, nicméně jeho nepřátelé byli tenkrát poraženi a museli ustoupit až za řeku Rhenus.

Proto si nyní Cheruskové chtěli krvavou obětí naklonit své bohy, aby s jejich pomocí dokázali císaře zastavit. A tak mi jednoho dne ráno zavázali oči a odvedli na lesní mýtinu, kde ze země vyvěral silný pramen. Přinutili mě napít se jeho vody a v té bylo ukryto kouzlo, protože hned po prvním doušku jsem ztratil vědomí.

A pak jsem skrz zavřená víčka viděl mýtinu v oblacích magie, která prýštila z okolních stromů stejně, jako voda vyvěrá ze studánky skryté mezi kameny. Poprvé mi šedá země před očima ožila a já náhle rozuměl každému slovu, třebaže až do té doby jsem z ostrého jazyka Cherusků pochytal jen málo.

VII.

Zpočátku se zdálo, že i tentokrát plány spřádané uprostřed mramorových sloupů vyjdou. Několik menších kmenů bylo poraženo, pak se ale postup nadlouho zastavil a hranici tvořenou Istrem a Rhenem nebylo snadné překročit. Občas se sice některý z náčelníků za slib vojenské pomoci proti svým rivalům odhodlal uznat formálně císaře za svého pána, někdy zaplatil i tribut ve stříbrných kůžích, ale jakmile se cítil dost silný, rychle na svou podřízenost zapomněl.

Svolal si tenkrát císař Věčného města podruhé své rádce a sloupořadí bylo rázem plné. Jen tam, kde dříve stával starý muž, bylo nyní místo prázdné.

"Jakási sfla stojí proti nám," řekl císař. "Ta zem je podivná. Abychom v ní mohli panovat, musíme ji rozdělit. Když to však nejde slovy a sliby..."

"Ať tedy umlnou múzy. Ledový sever očistíme silou ohně. Legie rozežene barbary jako stádo..." lichotili rádci císaři.

"Ano, nesmíme dopustit žádné další útoky proti Impériu," rozhodl císař Věčného města. "Když však přešli Padonské hory jako kdysi Punové, trvalo několik let, než je Marius zničil. Jaké hrůzy nám však připraví, až budou bránit své domovy uprostřed šedých lesů té podivné severní země?"

Radili tedy senátoři císaři: "Ať legie jdou podél mořského břehu a stejnou cestou se i vrátí. Hustým lesům se tak vyhnou. Snad mají pravdu pověsti, podle nichž tam žijí podivná zvířata a jen málokdo najde cestu skrz blata. Ty, první mezi občany Věčného města, jistě víš, co by se mohlo stát pak..."

Tu se otázel císař: "Koho však mám určit velitelem vojska? Kdo chce získat mou přízeň a právo uspořádat po návratu vítězný triumf?" Nikdo z přítomných rádců se neozval.

V té chvíli vstoupil do císařské komnaty muž ve vojenském plášti. Než mohl přichozí cokoliv říct, vykřikl jeden z tribunů lidu: "Ať jde s vojskem tvůj nástuce, ten je nejspíše této úlohy hoden. Ať barbarský sever pokoří statečný Drusus!"

"A tak se také stane," rozhodl císař Věčného města.

VIII.

Ticho spícího vojenského tábora skrytého mezi vinicemi Transpadonie prořal náhle ostrý, chraptivý výkřik.

Drusus v tu chvíli pohlédl do očí hlubších než nejstrašnější propasti Tartaru v útrobách země. Samotné oči snad mohly být součástí ženské tváře, ale při veškeré snaze v ní nebyl schopen rozeznat žádné další rysy.

"Kdo jsi," zeptal se očí, "jsi snad moje smrt?" Vykřikl hrůzou. Pak už byl ale zcela omámen hypnotickým pohledem i podmanivou mocí bezbarvého hlasu, který mu zněl v uších. V tom hlase slyšel hrozbu a přece nerozuměl jedinému slovu. Jen občas se mu zdálo, že vidí sám sebe obklopeného oblaky šedého dýmu. Připomnělo mu to nějaký temný rituál, jeden z těch, které se prý v poslední době provozovaly stále častěji i uprostřed hradeb Věčného města a proti jejichž pronikání z východu nikdo nic nesvedl.

Když konečně zachytil několik slov, pochopil, že slyší útržky zařikání:

*Šedá země, šedá zem,
nikdo nesmí vstoupit sem.
Od severní úžiny
po nehybné bažiny
naše lesy leží jen,
šedá země, šedá zem.*

*Šedá země, šedá zem,
meči, kouzly bojujem s
tím, kdo proti vůli bohů vloží
nečistou svou nohu,
kde není noc ani den.
Šedá země, šedá zem.*

Šedá země, sedá zem,
zadrž ještě v c/7i svém/
Asové ai pokynou,
města věčná zahynou,
vší sláva se stane snem,
všude bude šedá zem.

Ve zlomku okamžiku zahlédl ještě obrovskou síň, dubové stoly, u kterých sedí řady zachmuřených mužů s meči a sekerami u pasů a zlatovlasé přízračné víly roznášejí mezi stoly hořkosladce vonící poháry, pak obraz náhle zmatněl a rozplynul se, stejně jako v prvních paprscích slunce ztichl i hlas zafikávání.

Drusus se probudil.

IX.

"Dvě postavy," vypravoval Heiki, "spolu hovořily uprostřed noci. Bojovník s přilbou, mečem a štítem při řeči neklidně přecházel, zatímco žena s tváří ukrytou pod závojem stála naprosto nehybně. Malá lesní mýtina byla ozářena měsíčním svitem a chvějící se vzduch zesiloval každé pronesené slovo.

"Udělal jsem, co jsi žádala," řekl muž. "Nerien, nač potřebuješ toho zajatce? Je zdravý, silný a v kotinských dolech je po nedávném boji jen málo rukou. Nestačí ti pro obětní dýku nějaký odsouzenec, jehož tělo jinak stejně pohltní bažiny?"

"Ne, Wruft, nic nechápeš," odpověděla úsečně žena a udeřila o zem zkroucenou dřevěnou holí. "Bohové musí okusit krev cizinců, aby jim zachutnala a lačnili po ní. A pak, kdo jiný by se napil z posvátného pramene zasvěceného Ašům? Který muž z vašeho kmene by se podobné svatokrádeže dopustil? Při Asgardu i Vanheimu; ty snad?" Hůl udeřila o zem a v tváři bojovníka se objevilo zděšení. Přikrčil se, jako by očekával ránu, a mimoděk o několik kroků ustoupil.

"Tak vidíš," řekla žena s opovržením, "každý z vás by zemřel strachy dříve, než by mu první doušek vody protekl hrdlem, a jeho

tělo by bez života padlo na mýtinu uprostřed háje stromů, v nichž koluje míza Yggdrasilu, stromu života. On neví," ukázala na mě, "čeho se dopustil, a jen proto vůbec dýchá Bohové musí svoji oběť dostat živou. Ty teď odejdi a vrať se sem až těsně před východem slunce, neboť jen já vydržím pohled bohů. Brzy přijdou, nedlouho potom, co je zavolám.

*Volám tě, Thóre, vzývám tě, Loki, modlím se k tobě, Ymi,
králové obrů, vládci vlků, pánové trollů,
běsníci démoni, zlatovlasí Asové, modroocí Vanové,
zruční Alfové, strašliví Jotuňané, bytosti všech Devíti světů,
temná Hell, mlho Niflheimu i obrů z Múspellu,
mocný Odine!*

Pohledáte do Midgardu a vejďte do světa lidí!

Okuste krev cizince, kterého vám přináším v oběť!

Kéž vám zachutná a zachce se vám pít ji každý den znovu a znovu!

*Rozsekejte jeho tělo meči, roztrhejte ho svými pařáty
a bez života ho nechte pohozené ve větvích stromů!*

Žena domluvila a zavřela oči, neboť ani vědmě nepřisluší střetnout se zrakem s přicházejícími bohy. Třebaže celou noc bylo úplně bezvětří, stromy teď kývaly větvemi ze strany na stranu.

Nebál jsem se. Ne snad, že bych byl kdovíjak statečný, ale omámení způsobené čarovnou vodou vedlo k tomu, že jsem byl úplně klidný. Na chvíli jsem pak vše viděl očima vědmny.

Nerien čekala. Když i její trpělivost byla u konce, opatrně se rozhlédla a viděla, že bojovník s přilbicí se už vrátil a nejistě stojí opodál. Mraky postupně pohlcovaly měsíční záři a šero zase houstlo. Krajina se propadala do obvyklé šedi. Ležel jsem nehybně vedle pramene ve stejné pozici jako před začátkem obřadu. Me tělo bylo téměř bez života, ale nebyla na něm ani stopa krve.

"Bohové naši oběť nepřijali," řekla Nerien tiše a v jejím hlase bylo znát zoufalství.

"Možná si ji vezmou jindy," promluvil Wruft a podivně se usmál, "ale co teď s ním?" ukázal na mne. "Vidět posvátné místo nesmí

žádný cizinec, aniž by za to zaplatil životem. Ani já nemohl být svědkem celého obřadu. Bohové jeho krev nechťeli, ale můj meč se jineušípiní.'

Zazvonil kov tasené zbraně a muž vykročil ke mně.

'Počkej,' zastavila ho Nerien, 'bohové určili, aby žil, a proti jejich vůli nemá smysl se stavět. At' už nám to připadá jakkoliv divné, musíme teď počkat, až se probere, cokoliv jiného by nám nakonec přineslo zkázu. Ostatně, předpokládám, že byl po celou dobu v hlubokém bezvědomí a nebude si nic pamatovat.'

'Ale co s ním tedy uděláme? Nemůžeme ho přece poslat jako otrocka do kotinských dolů, teď, když na něm ulpěl pohled bohů. To by na nás tím spíše seslalo nějaké prokletí...'

'Opatří mu zbraň, Wruft,' řekla Nerien. 'At' mu dají meč a sekeru. Zaveď ho k svému pánovi. Arminius jistě potřebuje nějakého osobního strážce, teď, když se blíží válka a v každém rukávu se může skrývat zákeřná dýka. A kdo může být lepším strážcem než cizinec ze vzdálené země?'

X.

Viděl jsem, jak se Arminius chystá k boji s císařem. Jeho meč byl ihned po vykování zakalen v krvi a sotva by mu mohl odolat nějaký štít. I já dostal novou sekeru s železným ostřím, takovou, za jakou chtějí obchodníci v naší zemi až pět desítek bobřích kůží. Přesto mě ale všichni kolem ubezpečovali, že jižané jsou vyzbrojeni ještě mnohem lépe a těžko je zatím porazit silou zbraní. Proto Arminius vyslal posly, kteří slibovali všem okolním kouzelníkům obrovské bohatství, poradí-li mu, jak s legiemi bojovat.

Nejmocnější z kouzelníků, vědma Nerien, jejíž tvář jsem nikdy nesměl spatřit, *vzkázala* Arminiovi po jednookém poutníku, který se náhle objevil uprostřed noci:

'Kdo se vypraví vši silou proti nepříteli své země, může zahynout. Odplata mrtvého je jen kouřem stoupajícím z jeho hrobu. Ne každý, komu je dopřán dar vidění, bude šťasten. Města stojí jen tam, kde vládne řád. Je-li vůli bohů chaos, království hynou, sloupce se obracejí v prach, ale stromy rostou dál. A králové to vše dobře vědí.'

Arminius si poselství vyložil tak, že nemá riskovat rozhodnou bitvu, ale raději počkat na lepší příležitost. Impérium nebude zítra tak silné jako dnes.

Nechá-li vojáky vpochodovat hluboko do své šedé země, jejich bojový duch bude zlomen. Vojáci, uvyklí bojovat u dalekého jižního moře, zešílí hrůzou v nekonečných lesích a až se zbylí vrátí, děs ze severních krajů ještě vzroste.

A tu radu vzkázal Arminius i ostatním náčelníkům.

To vše jsem tenkrát nevěděl, žil jsem jen popravami na bitvu. Konečně přinesli zvědové zprávu, že naši nepřátelé še blíží, a k boji došlo zanedlouho.?

XI.

Vyříteli jsme se vpřed. Arminius se držel v zadním voji a já mu kryl záda. Na bitevní plán se snesl mrak šípů. Lukostřelci ustoupili, legie se zavlnila, vzápětí opět vytvořila formaci a její sevřené řady se nám vydaly vstříc.

Na rovinatém nebo mírně zvlněném terénu prý až dosud nebylo síly, která by císařským jednotkám odolala. Legionáři prošli železným výcvikem a na celém jihu nebylo lepších* vojáků. Se svými tmavými vlasy mi byli podobnější než Cheruskové, třebaže kůží měli všichni světlou.

V šedé zemi nedaleko břehů Albis se ale dlouho zdálo, že tomu bude jinak. Zdánlivě neuspořádané, chaoticky vyhlížející oddíly Cherasků se náhle spojily a my vztyčili nad hlavami štíty; vznikla tak jakási střecha, která zabránila většině šípů zasáhnout cíl. Pak se šik náhle rozpadl stejně rychle jako se vytvořil a horda Cherasků se vrhla proti legiím.

V jedné z prvních šarvátek padl Wruft a nad jeho tělem se objevil zlatovlasý přízrak. Neměl jsem však čas podrobněji si vílu prohlédnout, poněvadž bitva se mezitím přenesla i k nám. Boj byl dlouho vyrovnaný a když se slunce sklánělo k západu, třesk mečů na chvíli utichl. Pak se vojska znovu srazila, čtvercová formace legie se zavlnila, ale tentokrát se už nevyrovnala zpět do hladké řady. Ve

středu pole se šik prolomil, vojáci Impéria začali ustupovat a mezi oběma křídly se vytvářelo *prázdné* pole.

Vnikli jsme jako klín do rozestoupených řad, poháněni nadějí na brzké vítězství. Věděl jsem, že se před námi otevírá past, ale nedokázal jsem Arminia *zadržet*. Rozběhl jsem se tedy za ním. Později mi vyprávěli, jak se z mé přílby náhle rozlil pruh bílého světla a na chvíli se na bojišti rozjasnilo. Všichni strnuli, náš nápor se zpomalil a zase jsme se seřadili.

Nepřátelé rychle přeskupili zálohy a jejich útok směřoval z křídel do středu. Pak se bitevní plán opět pohroužila do šera a legie dokončily obchvat. Když bylo jasné, že osud obklíčeného oddílu je zpečetěn, z bitevní pláně jsme ustoupili a těla svých mrtvých nechali v prachu.

Během ústupu se Arminia pokusil bodnout někdo z vlastních lidí. V posledním okamžiku jsem se dostal mezi ně a roztal *zrádce* sekerou. Nevím ani, kdo to byl a kolik měl za hlavu svého pána slíbeno; raději jsme rychle doběhli do úkrytu v lese. Nikdo nás však nepro-následoval.

Příští den zrána přišli cheruští poslové k Drusovi. Ten byl prý velice překvapen skutečností, že téměř neporazený protivník prosí o mír. Očekával další tuhou bitvu a teď se zdálo, že může zvítězit bez boje.

To vše ale bylo součástí plánu ještě prohnanejšího, než jaký kdy vymysleli naši nepřátelé.

XII.

Mír uzavíraný císařem je vždy pouze mírem vítězným, uvažoval Drusus. Může přistoupit na návrhy Cherasků? Vzdát se téměř všech cílů, pro které se tažení konalo? Uzavře-li mír, v šedé zemi nevyrostou pevnosti a ani významní rukojmí nebudou odvedeni k císařskému dvoru. Ně; je třeba bojovat dále. Ostatně, legie už jednou zvítězily, třebaže nepříliš přesvědčivě, a není na světě národa, který by jejich sfl odolal.

Ale ostatní radili: "Pouč se z dějin. V celé naší historii byl první mír mírem laskavým. Spokojme se s placením tributu. Bude chudý, ale v šedé zemi zlato nenajdeš. Porazený nepřítel se tak snad stane naším spojencem a když ne, příště už s ním bude naloženo s největší možnou krutostí. Oni to vědí, nemohou neznat osud kdysi mocných a bohatých říší, které si naši zdrženlivost vykládaly jako slabost.

A pak, slyšel jsi jejich hrozbu? Co kdyby ji snad přece splnili a odešli z lásky ke svobodě na východ? Kam by se hnuly kmeny, které žijí na východě dnes, a kolik škody by Impériu udělal neklid nedaleko hranic? Jaké hordy z východních stepí by se přihnaly sem? Takový chaos by se mohl stát osudným i Věčnému městu. Vzpomeň, jak po zmatcích na severu přišli Galové kdysi k našim bránám a jen kapitolské husy jim zabránily v konečném vítězství."

"Ale oni něco takového nikdy neudělají," namítl Drusus. "Jenom odchodem na východ vyhrožují. Nikdo neopouští rád svůj domov a oni jsou s touto šedou zemí svázáni příliš pevným poutem."

"Zoufalství by je snadno mohlo dohnat k takovému činu," odpověděli rádcí. "Nestrachuj se. Včera jsme byli slabí, dnes jsme silní. A zítra? Už dnes nám leží u nohou celý svět a kdyby ti barbaři proti nám pozdvihli zbraň, přitáhne sem naše vojsko dvakrát tak početné. Proč spěchat, vždyť Čas je naším spojencem."

"Až dosud byl," povzdychl si Drusus. "Ale ani bohové nevědí, zda tomu tak bude i nadále. Jsme-li dnes silnější než včera, můžeme snad říci, jaký osud nám přinese zítřek?" pomyslel si ještě pro sebe, ale navrhované podmínky přijal.

Když král dalšího kmene nabídl totéž dokonce bez bitvy, Drusus pochopil, že neuzavírá vítězný mír, ale dělá další tah uprostřed jakéhosi spiknutí, hry, která je zahalena závojem. Ten, kdo tahal za nitky celého plánu, byl stále ukryt v neprodyšné tmě. Pobočníci, tušili-li něco, neříkali nic. Drusus neměl sílu vymyslet nějaký proti-tah.

A pak se v něm něco zlomilo, zákeřný stín se mu posadil na ramena a pomalu z něj vysával životní sílu. Byl jako ochromen a pomalu ztrácel schopnost uvažovat. Na vině nebyly útrapy bojů, snad jediné celá barbarská země.

Té noci zešílel první voják a čím více se pochoduujícím legiím přibližovala Bílá řeka, tím tajemněji znělo za noci zankání vědem,

kteřé přý uměly chodit i v močálech, nadnášené botami z komářích křídel, tím častěji znělo Drusovi v uších zařikadlo z jeho snu.

Obavy velitele rozhodně neuklidnil ani jeden ze setníků, kterému se krátce před smrtí vrátil rozum a v poslední jasné chvíli Drusovi řekl: "Můj pane, teinné je zařikání, jež jsem slyšel ve snech postupujícího šílenství, a k temnotě vede i pomalý proud řeky Albis, ač se říká, že ji u jejího ústí pokrývá bílá pěna. Věz, že spatříš-li proud té řeky nedaleko mořských břehů, nebude ti už nikdy dáno uvidět Město na Sedmi pahorcích."

XIII.

Klesající slunce zářilo temně rudě, jako by s sebou přinášelo krvavé poselství; tu rudou barvu šed' nepohltila Vojáci ovšem i v nejnepříznivějším znamení viděli jen vítanou změnu proti bezútěšné šedi a s nadějí vykročili vstříc šumění vod vlévajících se na obzoru do moře. Obešli bažinu a vstoupili na vlnami otlučené oblázky pobřežní pláně.

Nálada legionářů se prudce zlepšila, neboť prokleté tažení se zdálo být u konce. Ani krajina se jim už nezdála hrozná a svému strachu z ní se teď v duchu vysmívali a styděli se za něj. Vždyť vše šlo vlastně snadno, bitvy s obávanými protivníky byly spíše šarvátkami a stály je jen málo padlých.

Zatímco legie hleděly s radostí tam, kde se řeka vlévala do moře, zdálo se všem nepochopitelné, že tolik jejich druhů mohlo zešílet kvůli takové nicotnosti, jako je barva okolní země. Ještě dříve, než rudé slunce zapadlo za obzor, vztyčili u ústí Albis sloup vítězství, podobný těm, které lemovaly Impérium ze všech stran.

Nikdo neviděl v seru počihající noci přicházet stařenu zahalenou do rozruhaného pláště, jejíž vlasy připomínaly klubko hadů a svráštělé prsty kořeny stromů. A přece tam stařena náhle byla, jako by povstala ze země přímo vedle oltáře, na němž se Drusus chystal obětovat bohům přívětivých jižních krajin.

"Viděl jsi Bílou řeku," zaskřehotala chrcivým hlasem a všichni strnuli ve strachu. Tvé jméno je zapsáno na druhé straně, tam, kde se ryjí runy do hořících skal. Neuposlechl jsi varování vlastních ani cizích snů a šedá zem bude tím posledním, co tvé oči uvidí. Nespatříš už zdi Kapitolu, jestliže jsi pohlédl do očí vědmy Nerien, služebnice pánů Asgardu i Vanheimu.

Přikazuji ti, abys zemřel. Zlatovlasá valkýra ti ale nepodá pohár kouřící medoviny, tvá duše ani zbraň nespočine v síních Valhaly jako ti, kdo padli v boji.

Než se svět utopí v moři krve a zemřou Ásové i Vanové, bude tvůj stín bloudit šedými vřesovišti, šedými, jako je celá naše zem, ale tvůj duch nenajde jako tolik jiných záchranu v šílenství. Já, vědma Nerien, nad tebou totiž vznáším svoji kletbu. Zemři beze zbraně, silou kouzel, protože toto je:

*Šedá země, šedá zem,
cizák nesmí vstoupit sem...*

Nikdo z vojáků se neodvážil pozvednout meč. Teprve když rytmus popěvku dozněl a Drusus klesl bezvládně k zemi, se ti, kdo stáli kolem něj, vrhli s tasenými zbraněmi kupředu; vědma však zmizela stejně náhle, jako se objevila. Ticho padlo na celou zem, umlkly vlny i bodavý hmyz nad močalem. Když centurioni poklekli a prohlédli ležícího velitele, zjistili, že dýchá, ale je v hlubokém bezvědomí.

Křísili ho, ale duše se mu už nevrátila zpět do těla, snad bloudila místy známými jen tajemné stařeně. Centurioni zapálili aetiopské kadidlo a pronesli krátkou modlitbu za šťastný návrat vojska a za Drusovo uzdravení. Děkovat za vítězství už nikoho nenapadlo, jako by si teprve teď uvědomili, že žádného vítězství nikdy nebylo. Oltář se však nepokryl plápolajícím ohněm - v této zemi vládli jiní bohové, zlatovlasí Ásové a modroocí Vanové a ani jedni z nich otířet nepojali. Když kadidlo uhaslo a oltář se rozpadl v prach, bojový duch neporazené armády byl definitivně podlomen. Legie se zachmuřeně a bojácně vydaly na cestu zpět, aniž by velitelé vyřkli nějaký příkaz. Jen osaměle se tyčící sloup vítězství ukazoval místo, kde noha císařského vojáka stanula na břehu Bílé řeky.

XIV.

"Ukázalo se, že nepřítel je příliš mnoho, dosud utrpěli jen málo ztrát, a tak se Arminius na jejich cestě zpátky nepokusil proti nim

vystoupit se zbraní v ruce. Když pak poslední legionáři odešli za Rhenus, nechal si mě zavolat a řekl mi:

"Víš příliš mnoho o mých plánech, znáš nejedno přísně utajované tajemství, viděl jsi posvátný háj a pil vodu ze zázračného pramene. To vše by bylo osudné každému, byť by třeba pocházel z královské krve. Vlastní šlechta se už nyní obává mé moci, protože tuší, že jednou nad císařem zvítězím a pak získám takovou slávu a moc, že už se dále nebudu muset ohlížet na mínění našich velmožů. Různí lidé by brzy chtěli využít tvých vědomostí proti mně a myslím, že čas, kdy jsi mi byl užitečný, je u konce. Naopak, nyní představuješ spíše hrozbu.

Mohl bych tě dát zabít, neoplácím ale věrnou službu zradou. Ty jsi zachránil život můj a za odměnu smrt nezískáš. Kromě toho, ač to možná sám nevíš, na tobě spočívá zvláštní přízeň bohů. Proto si vezmi svůj meč a jdi, odkud jsi přišel. Jsi zase volný."

Dojatě jsem Arminiovi děkoval a vydal se na cestu domů. Měl jsem už dost cizích zemí. Chtěl jsem zase vidět barvy květů v tundře, i kdybych měl zahynout rukou vlastních lidí."

"Tvůj život náleží duchům noci," řekl tiše Kemien.

Heiki pohlédl tam, kde se zář ohně rozplývala v temnotě polární noci. Pak raději obrátil oči zpět do plamenů a rychle pokračoval:

"Návrat byl ale mnohem delší, než jsem předpokládal. Potkala mě řada neobvyklých příhod, ale sýček smrti mi nikdy nezazpíval. Skoro bych i uvěřil tc mu, že jsem byl pod zvláštní ochranou tamějších bohů. V námomí bitvě u Raujenu jsem jako jeden z mála přežil ztroskotání naší lodi na pobřežním skalisku, přečkal jsem i sebevražedný útok Rugiů proti Thorově svatyni na Bomholmu a v zemi Venetů se mi podařilo prosekát se z obklíčení, třebaže jsem při tom málem ztratil nohu a od té doby kulhám. Nakonec jsem se ale zase vrátil tam, odkud jsem před dvaceti lety odešel."

XV.

Drusus se celou cestu zpět nepřebíral z bezvědomí, třebaže se ho dařilo držet při životě. Když však z šedi prosvitl na obzoru majestátný tok Rhenu, vydechl nástupce císařského trůnu naposledy, aniž by ze sebe alespoň ve chvíli smrti setřásl kouzelné omámení.

Po patnáct let pak plynul z Hercinie do města za Padonskými horami chudý tribut. A potom došla do civilizovaných krajů zpráva, že barbarské kmeny už dále nadvládou Věčného města snášet nehodlají.

Císař si tehdy potřetí svolal své rádce a tentokrát všichni radili k opatrnosti. Zatím se však už vypravily proti Cheruskům pod velením Vara nové legie. Neuposlechl rad starých vysloužilců, nevydali se na dohled severnímu pobřeží, ale údolím Vesery vstoupili přímo do zrádného Tetoburského lesa. Tam byli v šeru mezi hustými stromy současně zaskočeni z mnoha stran.

Ztemnělé příšeří hvozdů jediné vidělo zkázu legií a jen ono ví, zda se na porážce císařských vojsk podílelo válečné umění a nebo zda svoji roli sehrála i kouzla.

Bohové šedé země tentokrát okusili krve cizinců do sytosti.

Téměř všichni císařští vojáci padli a zajatci byli obětováni mocnostem vládnoucím nad celou Germanií.

Císař ve Věčném městě tloukl v zoufalství hlavou o mramorovou zeď a římský lid truchlil, nenáviděné vědmy prováděly uprostřed lesů a močálů nové obřady, zařikání mocnější než kdykoliv dříve, zaklínání, které nakonec způsobilo i pád Věčného města.

Sám Arminius zahynul o několik let později rukou vraha, kterého zaplatili jeho velmoži, závidějící králi moc a slávu. To se však mělo stát až v budoucnosti, nyní byl naopak oslavovaným vítězem.

V jiných zemích možná rozkvétaly první květy, ale zde ne.

Mrazy byly tenkrát šedé, stejně jako tráva a mokřý sníh, který padal z nebe. Varova hlava, odříznutá od trupu Nerieninou dýkou, a těla dalších císařských vojáků sundaná z obětních kůlů plavala v řece. Možná že se potopí, ale třeba také těla zbrcená vybledlou krví doplují až tam, kde Albis ústí do oceánu a kde ji pod šedým soumrakem pokrývá jasně bílá pěna.

ilustroval Tomáš Rygl

Markéta Lanová

Loučení s Elizou

Elizina štíhlá paže lehce prošla obláčkem růžového světla, ačkoli se na pohled tvářil jako cosi hmotného. Pozorovala pohyb svých dlouhých prstů, zatímco se probouzela. Vznášela se, obklopena množstvím podobných objektů ze zářivého oparu.

Odkudsi shora dopadalo příjemné, jasné a zářivé žlutobílé světlo. Vál teplý větřík. V malých černých koulích, občas svištících tímto neurčitým prostorem, byly ukryty všechny starosti a problémy světa, obrovské živé bytosti vnímající pavučinou lidských neuronů. Tam uvnitř byly neškodné, nikoho netrápily ani netížily. Eliza s Ronem do nich s oblibou nahlíželi, probírali se složitým šedým předivem podstaty potůžků, rozprostírali ho a jen tak pro zábavu pátrali po řešeních. Někdy je jejich objektivní, nezúčastněné a lehké myslí opravdu nalézaly.

Jindy rychle letící projektily ignorovali a oddávali se kráse, která je obklopovala, nechávali se prostupovat světlem, dotýkali se oblaků, vytvářeli nové přenášedelné tvary a barvy jen sobě pro radost.

Ron přicházel. Jako vždy se jeho tvář zjevila uprostřed svítícího prázdna a na okrajích zorného pole mohla Eliza zahlédnout odraz jeho reality. Litovala ho, že musí žít na planetě, jíž se týkala všechna hrůza z černých koulí. Věděla o ní vše, znala totiž Ronovy myšlenky, sama ji však nikdy nenavštívila. Trávila čas zde, s ním. Když on odcházel tam, propadala se do černého nebytí, kde neprožívala zloha nic. Necítila, nepřemýšlela, nepamatovala si. Přesto vždy věděla, kdy se probudila, vybavovala si loučení a on s ní nebyl, teprve se chystal dorazit.

Ron se šťastně usmíval, jak jinak. Vracel se k ní. Pozdravila ho. Poslala k němu teplou, milující vlnu. Nikdy nemluvili. Snad by to i dokázali, ale jejich komunikace byla mnohem přímější a dokonalejší. Byli stvořeni jeden pro druhého, tak to Eliza alespoň cítila.

Ano, těšilo ho být s ní, avšak narazila v tom na zvláštní prvek. Jako by se radoval hlavně z překonání něčeho, co mu ve vstupu sem bránilo. Víc se nedozvěděla, zastavovala se vždy před branou části jeho vědomí, do které nemohla a nesměla nahlížet.

Tentokrát zvolil Ron modré, kovově lesklé tělo dokonalých tvarů. I obličej byl modrý, jen hnědé oči zůstaly zachovány. Jeho skutečná fyzická podoba se držela na periferii průchodu mezi dimenzemi.

Dnes se nezajímal o svět. Ron to tak chtěl, a proto i Eliza. Když se ptala sama sebe, proč je přesně taková, jakou ji Ron touží mít, a proč ji dělá šťastnou plnit jeho přání, nacházela jedinou odpověď - bylo to jejím vlastním cílem. Považovala se za samostatnou a soběstačnou bytost, která se z vlastní vůle rozhodla žít jen pro svého milovaného. Zasloužil si tu péči a ona mohla rozdávat. Její existence byla oproti jeho tak snadná a spokojená.

Létali spolu stejně jako .v den, kdy Ron poprvé přišel a vyvolal ji z bezesného spánku. Její rasa se oprostila od hmoty před miliony let a zvolila si jediný cíl - ulehčovat

bytostem, jež k tomu ještě nedospěly, jejich uděl. Přinejmenším několika jedincům, kteří se o této vizi dozvěděli a našli odvahu překročit práh světa utvářeného podle jejich přání a obydleného laskavou duší s podobou, jakou považovali za nejkrásnější.

Ron měl starosti. Z nějakého záhadného důvodu je s Elizou zpočátku nechtěl sdílet. Využívala, že jsou alespoň částečně tělesné povahy. V nechráněné části jeho podvědomí nalezla mezi miliardami jiných údajů i přibližný obraz zdravého jedince lidské rasy. Přes něj chápala výrazy jako bledý, ztrhaný a unavený. Samozřejmě se tyto stavy projevovaly jen na pravém těle v pozadí, ale rozpoznávala je i v myšlení a pohledu létajícího modrého atleta.

Ron si ve skutečnosti přál svěřit se jí. Postupně se odhaloval a uváděl ji v čím dál větší zmatek. Máš opravdu vědomí? plachtila k ní otázka. Neznala hněv, nemohla se urazit. Prostěho ujistila, že má. Pochyboval snad někdy o něčem tak samozřejmém? Čím by byla, měl ji snad za loutku? Omlouval se. Bylo hloupé vyřknout něco takového. Začal se ptát na její minulost. Vyprávěla mu o všem, na co si vzpomínala, o životě na své planetě vzdálené vývojem desetitisíce let od jeho doby. Zesmutněl. Nechápal to.

Není to pravda, přečetla si. Modrý muž se vznášel se zkříženými nohama. Plakal a jeho zlaté slzy padaly bezedným prostorem. Vše, co víš, je lež. Ty jsi lež.

Už se stalo, že ho na návštěvách přepadla deprese. Vždycky ho dokázala uchlácholit. Ale proč uvažuje tak divně? Jeho myšlenky nedávají smysl, říkala si Eliza s údivem. Zmínila se o problémech jeho těla. Už je neskrýval. Propustil k ní bolesti, nejistotu, varovná slova lékařů. A v pozadí viděla sama sebe.

Mohu za to já? Třeba přece něco nevěděla. Možná lidem pobyt v její dimenzi ubližoval.

Jsi blízko, dozvěděla se. A pak poprvé pocítila hrůzu. Rozechvěla celé okolí, naplnila je miliardou ledových krystalků. Pochopila, že být tady Rona zabíjí.

Tak běž pryč, křičela. Ke mně jednou přijde někdo jiný. Ani dlouhé bezvědomí mi neublíží. Nechci tě zahubit. Miluju tě. Proč jsi přišel, když ses to dozvěděl?

Vždycky jsem to věděl, opravil ji Ron. Spatřila informaci, že • mnozí zemřeli před ním. Nevěděla, jak si to vyložit. Škodlivé působení byla nezvratná pravda vyrytá v Ronově mozku. Jak k tomu mohlo dojít, jak mohli projektanti jejich ráje učinit tak osudné opomenutí? Co na jejím světě bralo Ronovi život?

Kovově lesklé prsty podepřely hlavu. Slzy vyschly. Ron už jen vzlykal. Nejsi. Není žádná tvoje dimenze. Tvoje vzpomínky jsou falešné. Já si tě vymyslel, dal jsem ti vědomí, abys mě mohla milovat, samostatnost, abys mě mohla překvapit. Jsi se mnou spojená a zároveň svá. Ale nejhorší je, že jsi pro mě opravdová. Mám tě rád, nechci tě jen tak navždy opustit. Proto jsem tady. Abych se rozloučil.

To, co tvrdil, lidé dělat nedovedli. Byl to nesmysl. Cítí se tak špatně, že pořádně neví, co říká, navrhl Elize její přehled o Zemi.

Rozuměl její nedůvěře. Slova, která v duchu formuloval, ji nemohla přesvědčit.

Podívej se sama!

Všechny bariéry v jeho mozku se v jediném okamžiku zbouraly. Žádné vznešené poslání, nařikal modrý fantom. Nízká, nesmyslná, zbabělá věc, schovávání se před životem, hraní si na velké myšlenky, tvořivost, krásu, lásku.

Viděla to. Nesnesla to a dovolila své podobě reagovat. Křičela, až zvuk odháněl obláčky. Dlouhé zlaté vlasy zčernaly, vypadaly a rozlétly se do nekonečna. Brčálově zelenými nehty si drásala holou lebku, ale krev netekla. Nehmotná postava žádnou neměla.

Ron studoval chemii. O látce ve svém krevním oběhu věděl víc než dost. Eliza se s ním vrátila do minulosti, k prvnímu snu, který si přivodil oranžovými tabletami z usmoleného sáčku pochybného kamaráda. Po pouhých šesti měsících nebylo v jeho organismu snad nic, co by se neboufalo. Mozek kupodivu nejméně. Možná by trvalo ještě několik let, než by zešílel. Ale k selhání něčeho životně důležitého mohlo dojít mnohem dříve.

Nebyla nic než halucinace. Vražedná k tomu. Proč jí poskytl Část sama sebe jako osobnost? Kdyby byla jen obrazem, nezhroutila by se.

Ani částice světla nevydrží vědomí, že nejsou ničím, navíc destruktivním ničím.

S posledním zakvílením se bytost, která znávala sama sebe jako Elizu, rozletěla. Jas jejího světa vyhasl. Jejím posledním vjemem byl mizející odlesk stříbrné záře na modrém obličejí poznamenaném bolestí.

Jediným světlem v tiché kanceláři byla matná záře monitoru. Už pět hodin ukazoval jen neobvyklý šetrič obrazovky, abstraktní trojrozměrný prostor plný bílé a žluté s prolétajícími tmavými body. Jako by někdo zbavil klasický obraz hvězdného pole symetrie a posunul barvy až k opačné hranici barevného spektra.

Výsledky dlouhé přesčasové práce ležely úhledně srovnány vedle tiskárny. Kousek od nich, podložená bílým papírovým ubrouskem, stála prázdná lahvička se stopami oranžového barviva na dně.

Ruka, která ji tam odložila, se už nedokázala vrátit na opěradlo křesla pro návštěvníky, visela z něj nepřírovnalým a nepohodlným způsobem, jaký by i tvrdě spícího dávno přiměl k reflexivnímu pohybu.

Dvaadvacetiletá Eliza Kantová stále seděla v pozici, v níž před chvílí zemřela. Její široce otevřené zelené oči, jasné a prázdné, byly upřeny na šálivý rej barev.

Otomar Dvořák

Bůh s tančícími ústy

1

Vyskočila z džípu přímo do kaluže a ulevila si slovem, které se příliš nehodí pro dámu. Temně hnědý řidič vycenil zuby v pobaveném úsměvu. Nedivila by se, kdyby je měl zpilované do špičatá; tyhle ostrovy zaručeně mají starou lidov-jedskou tradici...

Trhnutím hlavy odhodila z obličeje promáčené vlasy a promnula si oslepené oči. Pokusila se zorientovat v šedém přívalu, který se na ni řítí jako nebesky vodopád. Přímou nad ní se divoce zmítaly široké vějíře palmových listů a opodál bušily pro vázce deště do stanového plátna. Původ pravidelného, monotónního bubnování však tkvěl někde jinde. Konečně objevila jeho zdroj: mezi přístřešky se mokře lesklo obnažené tělo mohutného černocha. Byl oblečen jen do krátkých květovaných kalhot a jeho vyklenutou hrud' zdobilo několik řad náhrdelníků z kůstek, zubů, provrtaných kamínků a mušlí, z tykviček a vysušených ještěrek. Zarputile pleskal růžovými dlaněmi do bongového bubínku a s hlavou zvrácenou vzhůru proti padající vodě ze sebe vyřázel jakýsi zpěvavý nárek.

"Co to má znamenat?" zeptala se Sandra překvapeně.

Řidič, který ji přivezl, pokrčil rameny, ale jeho úsměv se vytratil. Pozoroval bubníka s neklidem a narůstající úzkostí.

"Dělá to dva dolary, slečno," řekl chvatně, "musím být do pěti zpátky v Basseterre."

"Paule!" vykřikla Sandra, zatímco hledala v kabelce požadovaný obnos, "Paule! Leoně! Kde vězíte, sakra!"

Pozvedla bankovku k taxikáři a zjistila, že ji nevnímá, že strnule zírá přes její rameno. Prudce se otočila. Těsně za ní stáli dva muži v širokých kloboucích a nepromokavých pláštích. Jeden z nich byl mulat s pichlavýma očima a tenkým knírkem pod nosem, druhý přežvykující běloch, jehož oči se skrývaly za zrcadlovými skly slunečních brýlí.

"Slečna Sandra Shakletenová?" zeptal se ten, co si hrál na Američana.

Zmateně pokývla.

"Policie," prohlásil a zamával jí pod nosem služebním průkazem. "Potřebujeme od vás důležité svědectví. Buďte tak laskavá a pojdte s námi."

"Co se děje? Kde je vedoucí expedice? Musím s ním mluvit..."

"Všechno se dozvíte," přerušil ji a rezolutně ukázal k autu, "nastupte si, prosím!"

Postrčil ji před sebou a vsoukal se za ní na odřené sedadlo.

"Do Cayonu," řekl zkoprnělému taxikáři.

"Ano, pane, jistě, pane..."

Když vycouvali na cestu, která se mezitím změnila v divokou bystřinu, prosvítilo nad kužely sopečných hor slunce.

Černoch nepřestával bubnovat, ale z úkrytu ve stanech se teď vyrojilo plno mužů a žen ve všech odstínech hnědi a s jásotem kolem něj utvořili vířící kruh.

Také policista mulat, sedící vedle řidiče, se ulehčeně pousmál. "Starý Takiwa umí své řemeslo," řekl tiše.

"Babské pověry," ušklíbl se Američan.

"Co je to?" zeptala se nechápavě Sandra, "nějaký folklór? Kdo toho muzikanta objednal? Paul?"

"Přišel sám," řekl mulat, "starý Takiwa ví, kdy má přijít. Bubnuje, aby zabránil mrtvolám padat z nebe."

2.

V kanceláři tiše šustila vrtule ventilátoru, ale tlustý komisař byl přesto zbrocený potem. A možná se nepotil jen kvůli všudypřítomnému tropickému dusnu. Neustále si kapesníkem osoušel čelo a vrhal při tom po Sandře, sedící nasupeně na oprýskané židli vedle dveří, velice nejisté pohledy. Zhluboka povzdechl a opět se vrátil k listování ve složce papírů, které našel v její cestovní brašně.

Sandra roztrženými prsty bezděky otáčela stříbrným prstýnkem na ruce. Soustředila se na jiskřivou plošku briliantu a pokusila se k němu upnout veškerou mysl a zbavit se tak zmatku v hlavě. Zasnubní prsten od Paula... trochu staromódní gesto. Ten prsten nás spojí, řekl tenkrát, neboť to jako formalitu, ale jako symbol cesty v kruhu, věčně se obnovujícího počátku. Ať budeme kdekoli ve světě, naše cesty se vždycky sejdou, nemůžeme se minout...

"Vysvětlí mi už někdo konečně, co to má znamenat!" vybuchla. "Upozorňuji vás, že si budu na vaše jednání stěžovat! *Žádám* o okamžité spojení s konzulátem Spojených států amerických!"

Komisař roztržitě pokývl. "Jistě. Na všechno dojde... Mohla byste mi laskavě povědět, co znamenají tyhle seznamy?"

"Umíte snad číst, ne?"

"To ano... Mám tomu rozumět tak, že váš šéf vás požádal, abyste pro něj shromáždila zde uváděné údaje?"

"Je to snad zakázáno?"

"Ne... samozřejmě že ne... ale vypovídá to něco o jeho duševním založení, zálibách, směřování... když tady čtu například... krvavý déšť v Blaukenbergu 1819, žabí déšť v Birminghamu 1892... déšť kamenných seker na Sumatře 1902, déšť živých ryb v Singapuru 1861, déšť hnilobně páchnoucího rosolu v Mexiku 1917, kusy masa v sirném dešti... ano, kusy krvavého masa... nepřipadá vám to jako velice znepokojivá četba, slečno? Jako vyhledávání jakýchsi morbidit..."

"Jsou to statistická fakta. Možná jsou opravdu znepokojivá. Právě proto se snažíme pochopit jejich příčinu..."

Komisař se shovívavě pousmál: "Vím, tajemno je dnes v módě. Ale posedlost myšlenkou by neměla překročit určitou míru."

"Co tím chcete říct? Je snad Paul.. Je vedoucí naší expedice z něčeho obviněn?"

"Z vraždy, slečno."

Sandra jen naprázdno polkla.

"A dost nechutné vraždy," pokračoval neúprosně komisař. "Rozsekal svého kolegu na kusy..."

Sandra se vymrštila ze židle. "Tomu nevěřím!" vykřikla hystericky. "To je nesmysl, omyl, nedorozumění, pomluva... Chci s ním mluvit!"

"Prosím... Ale jsem povinen vás upozornit, že jeho duševní stav..."

Sandra nebyla schopna vnímat další komisařova slova, měla pocit, že se s ní všechno točí. Musela se na chvíli opřít o zeď, aby udržela rovnováhu... Snad neomdlím? Vždycky jsem si zakládala na tom, jak jsem silná, nazávislá... Ale Paul... Nepojmenovatelná tíseň, která kolem ní kroužila po celou cestu, ta podivná předtucha něčeho děsivého a neodvratitelného, se na ni teď zřítila jak černá lavina.

Vedli ji někam dolů po špatně osvětlených schodech a pak ji nechali před mříží rozdělující nevlídnou chodbu na dvě poloviny. Komisař stál těsně za ní, hlasitě funěl a stíral si z pleše perlivé krůpěje.

A pak se na opačné straně mříže objevil Paul. Přiváděl ho ten neúčastně žvýkající policajt. Málem by svého snoubence nepoznala. Byl hubený, rozčuchaný, s nažloutlou pletí na propadlých tvářích a lesklýma, horečně blýskajícíma očima.

"Paule!" zavolala na něj.

Roztržitě zatékal pohledem, chvíli na ni soustředěně zíral a nakonec mu rozpraskané rty přeci jen zvlínil záblesk úsměvu.

"Máš to?" zeptal se rozzechvěle, "přivezla jsi podklady? Budeš muset pokračovat sama Ale opatrně! Ta nestvůra se brání. Za žádnou cenu nespouštěj přístroje, rozumíš! Zdá se, že ho to dráždí - a my nejsme patřičně popraveni... Zanes všechny údaje do map, propoj ty body časovou a prostorovou sítí... hod' to do počítače... Musíme pochopit systém jeho pohybu..."

"Co se stalo?" přerušila ho. "Z čeho tě to obviňují?"

Tváří jako by mu přeletěl stín. Sklopil hlavu.

"To se nemělo stát," řekl, "Leon chtěl proniknout do centra... neporadil se, nepočkal na mě... Roztrhalo ho to. Je to nenasytná šelma, Sandro! Žravý bůh! Občas je však přesycen a pak na různých místech vyvrhuje obsah svých útrob!"

Sandra ho pozorovala se zmatenou úzkostí.

Komisař jí chlácholivě položil ruku na rameno. "Sama vidíte," řekl tiše. "Moji muži vás odvezou na letiště do Basse-terre. Vráťte se domů."

"Nemohu ho tu nechat!"

Komisař kývl na policistu a ten odváděl Paula zpátky k jeho cele. Paul nepřítomně a něco si pro sebe mumlal.

"Mám příkaz k vašemu vyhoštění, slečno," řekl poté komisař rozmrzele. "Činnost, kterou tu váš... přítel... prováděl, je pro nás nežádoucí. Vzbuzuje v lidech strach, oživuje magii a temné kulty vůdů..."

"Musím promluvit s naší ambasadou."

"Jsou informováni."

"Ano, ale musím mu zajistit obhájce. A dobrého psychiatra! Na to má právo. Snad by se dalo uvažovat o propuštění na kauci..."

Komisař si těžce povzdechl. "Jste pěkně tvrdohlavá... no, dobře... Máte lhůtu do zítřejšího rána. Jestli do té doby neopustíte zemi, najdeme si vás. Náš ostrov není tak velký, abyste se na něm mohla skrýt. Pak vás na letiště dopravíme třeba v poutech!"

3.

Právě chtěla odbočit z pobřežní asfaltky na rozbitou cestu stoupající do hor, když si uvědomila, že už delší dobu vidí ve zpětném zrcátku stále stejný černý automobil. Držel se v těsném závěsu, ale nehodlal ji předjet. Minula tedy odbočku a zvýšila rychlost. Ti vzadu okamžitě přidali také, aby ji neztratili z dohledu. Teď už bylo vše jasné... Znechuceně se zadívala na vlnící se plochy vysokých třtinových stvolů. Vlevo se zalesklo moře, vpravo pluly v bělavých parách temné kužely hor. Slunce už klouzalo k obzoru a předměty vrhaly dlouhé fialové stíny. Podivná past...

Nedávný optimismus úředníka ambasády jí začínal připadat stále falešnější. Nebyla i tohle jen dobře hraná maska? Ten bodrý muž si rozšafně nacípal dýmku, nabízel kávu a drink s ledem, nešetřil komplimenty. Podle něj není na celé záležitosti sebemenší problém. Ano, má o případu vlastní, nestranné informace. Zdejší domorodci jsou rození pohádkáři a sedmilháři. Podle něj to byla nehoda, výbuch nahromaděných sopečných plynů, jejichž skalní kapsu výzkumníci neopatrně navrtali. Paul při pohledu na zohavené tělo přítele utrpěl psychický šok. Nebude těžké dosáhnout jeho vydání do rukou amerických úřadů a pak mu zajistit řádné psychiatrické léčení na některé klinice. Stačí na vhodném místě zašustit svazečkem dolarů, dodal potichu s šibalsky přimhouřeným okem. Ačkoliv má tenhle karibský ostrůvek zbožné jméno Svatý Krištof, korupce je tu málem společenskou normou. Nakonec jí úředník ochotně zapůjčil svůj vůz a doporučil slušný hotel v Basse-terre.

"Auto nechť zaparkované před letištěm, náš člověk si ho tam pozítří vyzvedne."

Trochu ji uklidnil, ale přesto k němu nepojala tolik důvěry, aby mu svěřila svůj tajný plán. Měla v úmyslu ještě jednou navštívit tábor expedice a pokusit se najít nějaké stopy události, která se tam přihodila...

Silnice se teď vinula mezi banánovníkovými plantážemi. Za jednou zatáčkou se před ní nenadále vynořil traktor vyjíždějící z pole s několika plně naloženými valníky čerstvě sklizených plodů. Už chtěla přibrzdit, ale v poslední chvíli jí hlavou bleskl šílený nápad a naopak šlápla na plyn. Prudkou klikou proklouzla kolem vysokého vozu; jen o pár vteřin dřív než zcela přehradil silnici. Těsně za vozem pak sjela do plantáže a ve stínu širokých banánovníkových listů vypnula motor.

Traktor couval já popojížděl několik minut, než konečně uvolnil trasu zuřivě troubícímu černému autu. To pak vyrazilo jako blesk, aby dohnalo její předpokládaný náskok.

Pobaveně se usmála, vrátila se pár kilometrů po silnici zpátky k odbočce a zamířila do hor.

Týčily se. Teď nad nijako vypreparovaný rybí hřbet, táhnoucí se od krvavé rýhy na západě do hlubokých hvězdných temnot na východě. Tropický večer je jen krátkým okamžikem mezi dnem a nocí, jen rychlým pádem černé opony, oddělujícím jedno dějství od druhého.

Zdolala další serpentinu a hluboko dole zahlédla měňavý lesk moře. Možná se tam zrcadlí měsíc, ukrytý dosud za mrakem... Ne, daleko nad pustou vodní plání se rozvínila duhová světelná stěna... Polární záře? Tak nízko u rovníku?

Zastavila a užasle, hleděla k severnímu obzoru. Zřejmě nastaly zvláštní světelné podmínky, kdy rozptýlené koronální světlo právě zapadlého slunce zviditelňuje to, co je běžně neviditelné: výrony mikročastic plynů a par rozpadající se pod úder kosmického záření, prach nekonečna vířící ve slunečním větru... Paul zřejmě moc dobře věděl, proč právě tenhle ostrov zvolil pro svá pozorování.

Jsem na stopě, psal jí v posledním dopise, *záhada* bermudského trojúhelníku, v jehož jižním cípu se nacházím, velice těsně souvisí s pouštními netvory baziliškem a olgoj-chorchojem, s mořským hadem, UFO a kulovými blesky. To všechno pochází z jednoho zdroje. Číňané a Tibetané mluví o sféře duhového draka, který obepíná svět... je to Had zakusující se do vlastního ocasu, požírač požíračů... *Začínám* tušit, co znamenají obří kresby vyryté v zemi na náhorních planinách světa. Mají ho odradit, aby nesestupoval, aby nevrhal dolů své příšerné tvory, aby odletěl ve směru vyznačeném dlouhými liniemi... Jsem na stopě, miláčku, už Hada skoro držím za ocas...

Považovala to za poetickou nadsázku vyjadřující jeho nadšení předmětem výzkumu. Paul byl vždycky fantasta, ačkoliv jejich výzkumný úkol měl velice střizlivě znějící *zadání*: studium vzniku a pohybu cyklonů.

Vytrhla se z úvah a chtěla pokračovat v cestě; zjistila však, že motor odmítá naskočit. Marně znovu a znovu otáčela klíčkem startéru. Vypadalo to, jako by se naráz vybila baterie. Vystoupila z vozu, aby se přesvědčila, jestli se jízdou přes výmoly neuvolnil přívod k zapalování. Sotva udělala dva, tři kroky, zatočila se jí hlava a musela se rychle opřít o kapotu auta. Dnes už podruhé... Co se to děje? Po celém těle se jí rozběhlo protivné mravenčení a sevřela ji úzkost. Chvilí zápasila s nevolností, žaludek cítila až v krku, srdce jí tepalo jak splašené. *Zvrátila* hlavu dozadu, pevně se zády opřela o vyhrátý plech... Nebe nad ní se pomalu otáčelo. Byl to nějaký optický klam, samozřejmě, nebo jí ten pohyb probíhal pouze v hlavě... Připomnělo jí to známé fotografie přes rybí oko: hory se v půlkruhu nakláněly k moři a vodní pláň se zvedla jako kolmá stěna. Nebe sevřené zaobleným obzorem se vypouliklo nahoru do podoby čocky. A náhle tam vysoko nahoře *začaly* z jediného bodu vystřelovat zářící disky. Bylo to jako obrovská sršící prskavka, nebo ještě lépe neviditelný kouzelník, který lapá z prázdná bílé talířky a hází je do prostoru. Většina jich končila daleko v moři, ale pak se jeden začal řídit přímo k Sandře, rostl každou vteřinou. Přimhouřila oči v očekávám neodvratné srážky. Létající talíř přeletěl dost vysoko nad ní, ale přesto tak nízko, aby dokázala rozeznat jeho strukturu. Připadalo jí, že je tvořen jakousi prudce rotující kašovitou hmotou, která jiskří svitem svatojánských

mušek. S tichým sykavým praskotem zapadl někam za temné kužely hor a tam zhasl. Následoval ho závan divokého vichru, jehož póry vy rvaly listí rohovníků a palem a vrhly jí do očí zvířeny prach; přinášely odporný zápach rozkladu a mršin, hnijícího masa a zkažených vajec...

To ji dorazilo. Bezmocně dávala vzepruha rukama o bok auta. Pak se jí ulevilo, ale cítila se slabá a nesmírně vyčerpaná. Zhroutila se zpátky za volant a chvíli strnule hleděla do prázdná. Měla pocit, že v hlavě se jí pomalu převahuje mořský příboj... hučící vlna, příliv a odliv... prázdno... Jsem jenom slupka, napadlo ji, duše chodí někde okolo... Zkusmo otočila klíčkem a překvapilo ji, když motor naskočil.

Zařadila a pomalu se rozjela silničkou vzhůru. Jako ve snu, jako když se člověku zdá, že někam jede, ale přitom je to jenom představa, pouhá iluze pohybu...

4.

Už zdaleka viděla, jak mezi vějíři palem probleskuje třaslavá zář ohňů. Duněly tam bubny, míhala se polonahá ebenová těla pomalovaná podivnými vzory, zpěv stoupal a klesal v táhlých vlnách, pod jejichž zdánlivou jednotvárností se chvěl silný expresivní náboj; jako by se v těch civilizovaných potomcích černých otroků probouzela něj aká pradávna duše...

Zastavila na okraji náhorní planiny a nejistě pozorovala tábor. Netušila, že tu bude i v noci takhle živo. Najatí dělníci, kteří za pár dolarů prováděli všechny těžké manuální práce spojené s výzkumem, se najednou stali pány situace. Kde je policie, aby zavedla pořádek? Ti úplatní pánové se starají

o všechno možná, ale kde mají doopravdy být, tam je nikdo nevidí! Je tu plno cenných přístrojů - co úřady podnikly proti jejich zničení a rozkradení?

Rozhořčení jí vrátilo ztracenou energii, zařadila rychlost a pomalu vyjela do uličky mezi krajními stany.

Vzápětí prudce dupla na brzdu a vytřeštěně zírala na skupinu stožárů, které byly součástí systému na měření silových polí. Vrcholy anténních sběračů teď kdosi propojil provazem z kroucených lián - a na nich sebou škubala řada oběšených černých kohoutů. Připomnělo jí to děsivou napodobeninu sušícího se prádla. Kohouti v agónii máchali křídly a rozechvívali napjatou strunu...

Najednou se jí zmocnil strach. Zařadila zpátečku a ohlédla se dozadu, aby se při couvání střelila do správné uličky. Z úst se jí bezděky vydral zděšený výkřik. Ke sklu zadního okénka se tiskla d'ábelská červenožlutá tvář s vyceněnými kančimi kly.

Vzápětí ji divoké masky obklopily ze všech stran, bušily do auta ozdobně vyřezávanými holemi a vydávaly kvílení, ze kterého jí běhal mráz po zádech. Jiní začali barevnými hlinkami kreslit na okna i všude po kapotě fantastické obrazce, které připomínaly svastiky, ty neblaze proslulé rotující kříže mocných sil...

Než si uvědomila, že by měla zajistit dvířka, bylo auto otevřeno a desítky rukou mrtvolně nabílených hlinkou ji vytáhly ven. Ječela a divoce se zmítala; bezmocný děs v ní přehlušil jakoukoliv možnost racionální úvahy.

Vlekli ji kolem rozlámaných vrtulí větoměrů, kolem skleněné tříště, která zbyla z kombinálních tlakoměrů, kolem protřených sítí lapačů pylu a biologických částeček unášených vzdušnými proudy, na kterých si Paul obzvlášť zakládal, protože to byl jeho vlastní patent. Vše je zničeno, desítky let trpělivého výzkumu rozmetány šílenou tlupou v pravěkých maskách! V tom hořkém zoufalství se jí pořád vracel obraz kohoutů rozechvívajících umíráním napjaté lano. Vysílají kamsi do prostoru poslední silné výrony své životní energie... Je to signál. Volání... Oběť má nasytit Boha, blesklo jí hlavou, ve zdejších lidech ještě pořád přežívá dávná zkušenost s Velkým Požírčem... Ale snad nechtějí... Ne! křičelo to v ní, to si netroufnou, to by přeci byla vražda!

Povalili ji na záda pod hlavním stožárem, pevněji přidržovali u země, zatímco pomalovaní tanečníci kolem kroužili stále divoceji. Rytmus bubnů se zrychloval, maskovaní muži vyráželi zběsilé skřeky. Pak se nad ní naklonil statný černoch ověšený amulety; právě ten, kterého ráno viděla bubnovat v dešti. Jak ho to nazývali? Takiwa?

"Vzbudili jste hlad strašného Teko-kinwi," zasyčel jí zblízka do tváře, "vzbudili jste hlad Boha s tančícími ústy! Slyšíte? Přichází! Už vyslal znamení. Už vyslal světlo mrtvých, hnijící duši! Když ho nenasytíme my, nasytí se sám!"

Kdosi mu podal černého kohouta, který divoce vřeštěl a tloukl křídly. Vzápětí však zmlkl, protože Takiwa mu jediným šubnutím utrl hlavu. Sandra se křečovitě zachvěla, když ji zkropila teplá krev. Pak obrovitý černoch začal mumlat jakési zaklínání v dávném africkém jazyce, kterému už možná ani sám nerozuměl. Namočil palec v kohoutí krevi a na čelo jí pečlivě nakreslil zakroucenou spirálu.

"Teko-kinwa! Teko-kinwa!" řval zástup v extatickém nadšení.

"Nééé!" zaúpěla Sandra.

V téže chvíli prásklo nad plání několik výstřelů a maskovaní tanečníci se s jekotem rozprchlí na všechny strany.

Sandra se nedůvěřivě nadzvedla.

Mezi stany se vynořila skupina policistů s pistolemi a obušky v rukou.

"Jste v pořádku?" zeptal se přezvykující amerikan.

Zmohla se jen na pokývnutí.

"Varovali jsme vás," ušklíbl se, "doufám, že tohle vás dostatečně poučilo. Příště se nám nepokoušejte utéct. Ostatně, nebudete mít ani příležitost. Osobně vás dovezeme na letiště a počkáme, dokud se s vámi letadlo nevznese. Nechceme mít problémy, rozumíte?"

Znovu mlčky přikývla.

Podal jí ruku, aby jí pomohl vstát.

S podivnou úlevou zapadla na zadní sedadlo policejního vozu. Amerikan se vmákl vedle ní. Z druhé strany jí pokynul na pozdrav mulat. Zdvořilý úsměv mu však rázem zmrzl na tváři. Prstem se rozechvěle dotkl jejího čela.

"Označili vás znamením Teko-kinwi," špitl stísněně, "jste oběť na usmířenou. Teď už svému osudu neuniknete."

"Neberte ho vážně," řekl amerikan a vsunul si do úst nový plátek žvýkačky, "tyhle černý huby jsou děsně pověřivé."

5.

Strnule se dívala okénkem, když se štíhlý beechcraft odlepil od země a začal se otáčet kolem křídla, které jako by bylo zapáchlé do modré mořské pláně. Hluboko dole se ještě jednou mihl ostrov Svätý Kryštof, který z téhle výšky připomínal protáhlou šedo zelenou rybu vroubenou kolem dokola bílou linkou příboje. Kousek od jeho ocasu se ještě krčil oválný ostrůvek Nevis. A pak letadlo začalo nabírat výšku a brzy se ztratilo mezi oceánem vody dole a oceánem vzduchu nahoře.

Měla pocit jakési neodvratnosti. Něco se stane, ale ona už si všechnu hrůzu prožila předem a teď jenom čeká... čeká...

Ráno bylo průzračné a zářivé, letuška spolu s kávou rozdávala úsměvy. Kabina působila poloprázdným dojmem, z devatenácti míst pro cestující jich byla obsazena sotva polovina. Monotónní hluk motorů, ospalý klid... měla bych si zdřímnout... Ne, bliklo jí kdesi hluboko v podvědomí varovné světélko, nesmíš spát, mohla bys propást rozhodující okamžik... nenech se ukolébat... už brzy se to stane... brzy...

Letuška se opět vynořila z pilotní kabiny. Její úsměv byl najednou křečovitý jako ztuhlá maska.

"Připoutejte se, prosím," řekla.

"Nějaká porucha?" ozvaly se znepokojené hlasy cestujících.

"Klid... nic se neděje. Letadlo je v naprostém pořádku, jenom... nečekaná změna počasí. Možná se brzy dostaneme do silnějšího nárazového větru... bude to s námi trochu houpat..."

Když mýjela její sedadlo, uchopila ji Sandra za loket a přitáhla k sobě. "Promiňte," ztišila hlas, "je to cyklon?"

Letuška se na ni překvapeně podívala.

"Jsem odborník, zabývám se výzkumem těchto jevů. Právě se vracím ze základny na Svätém Kryštofu."

Letuška si povzddechla. "K čemu vás tedy máme?" řekla vyčítavě. "Všechny meteorologické stanice bez přestání hlásí krásné počasí, stálý tlak, příznivé podmínky letu... a přitom na našich radiolokátorech se najednou objeví typická spirála vzdušného víru... postupuje od severovýchodu, ve směru od Bermudských ostrovů. Jeho rychlost je značná... pilot se obává..."

"Že mu neunikneme?" dopověděla Sandra za ni.

"Pssst!" ohlédla se letuška bázlivě po ostatních cestujících a pak nejistě odkráčela k pilotní kabině.

A je to tady! - pomyslela si Sandra. Spíš zvědavě než s obavou se naklonila k okénku.

Letadlo dokončovalo půlkruh a vracelo se zpátky. Moře i nebe byly pořád průzračně modré, nic neprozrazovalo blížící se nebezpečí. A přeci: obzor za nimi najednou zmlhavěl, sluneční paprsky tam ve sloupu vodní tříště rozzářily nádherný oblouk duhy... Duhový drak!

První nápor vichru hodil letadlem do strany. Propadlo se a opět nabralo výšku. Moře pod nimi zčernalo a pokrylo se dlouhými řadami zpěněných hřebínků.

Další úder. Kovová konstrukce stroje zaskřípěla, v jekotu uragánu zanikly zděšené výkřiky cestujících.

Letadlo, teď už zcela neovladatelné, se převalovalo v burácejícím víru jako hračka, již si pohazují ruce šíleného obra. Chvillemi padalo po křídle, pak zase ocasem napřed a vzápětí se jim moře objevilo nad hlavami. Sandra visela na popruhu, zatínala prsty do opěradla před sebou, zběsilá závrat' jí přivlula vzpomínku z dětství, kdy ji bratranec proti její vůli *zatáhl* na horskou dráhu... Možná křičela, možná jí z očí tekly slzy... neslyšela a nevnímala, hučelo jí v uších a do očí se vkrádalo divné zrnité šero... *Spíš* cítila než slyšela, jak něco zaprašťelo, jak se celý trup rozechvěl křečovitými záškuby, jak se nýty rozestupují a někde se sykotem uniká vzduch... ovanul ji žhavý žár... ne, to nebyl žár, ale spalující dech mrazu...

Koutkem oka zahlédla odlomené křídlo, které rotovalo jako javorové semínko a rychle se od nich vzdalovalo... Tak to je konec, uvědomila si.

Ale nebyl to konec. Ještě zdaleka ne. Najednou se ocitli v mrtvém prostoru obklopeném divoce kroužícími jazyky gigantického víru. Ano, točící se spirála vtahuje vše, čeho se zmocní, do svého nitra, do bodu propadání... Byl to pád opačným směrem, řítili se prudce vzhůru, připadalo jí, že jsou vystřeleni skrze těsnou, temnou šachtu uprostřed vířících mračen. Tam shora přicházelo zvláštní světlo, světlo, které nemělo zdroj, které uvízlo navěky mezi mnohonásobnými ledovými zrcadly... Takhle prý duše opouští tělo. Kde to četla? Co je dole a co nahoře? Co je pravda a co přelud? Každý popis reality je závislý na existenci pozorovatele... Jsem pozorovatel? Vidím totéž co ostatní? A jsou tu ještě vůbec nějakí ostatní? Jsem já?

Co vlastně zbylo z letadla? Svět kolem byl plný podivných obrysů, chvillemi rozeznávala známé předměty, ačkoliv jejich linie byly zdvojené, ztrojené, zdesateronásobené, hrály duhovými barvami, tvary se ztrácely a opět vynořovaly z jediného bodu... Prostor pulzoval, pravidelně se rozpínal a opět smršťoval. Všechno bylo rozfázované na momenty existence a neexistence. Světlo se stahovalo a zhušťovalo ve směru pohybu... Ano, tohle je zóna duhového draka, sféra, kam nelze proniknout, a pokud se tam pronikne, nelze dát odtud nikomu zprávu. Je to oblast neviditelná jak ze Země, tak z vesmíru... Jen občas, podle přidružených příznaků, poznáváme její přítomnost. Oko uragánu je černá díra sunoucí se po zemi, obří násoska, vysavač nebes...

V meziprostoru, kde neplatí zákony Země ani zákony Vesmíru, sídlí Bůh požírač. V jeho mrazivých útrokách se vznášejí hejna mražených ryb a ztuhlých ptáků, trámy a komíny, kusy ledovců, lodě Vikingů, vraky ponorek, křídla letadel, lisované koule hmyzu a rozčtvrcení sloni, předměty vržené do prostoru křečemi sousedních planet, meteority, které tu uvízly na bludné pouti, zbytky kosmických lodí pozemských i mimozemských, závěje listů ze stromů dnešních i z časů karbonu, obilní pravěcí ještěři, křížáčtí rytíři i s brněním... strašlivá nakupenina věků...

A přeci jako by i tento chaos měl svůj řád... i zmražená hmota se postupně rozpadá, přeměňuje se v jakési bláto a stejnorodý prach, červený, černý nebo žlutý... a nahoře nade

vším (nebo dole pode vším, je to jedno, protože tu není pozorovatel ani stanoviště, není tu pevný bod), se vznášejí rozsáhlé, slizké a rosolovité ostrovy, bělavá huspenina, stavební hmota živých těl... Místo gigantického převrtělování, nebe a peklo v jednom, svorník koloběhu životů, konec a začátek, alfa a omega, duhový Had požírající vlastní ocas, nenasytný Bůh s tančícími ústy...

6.

Paul slastně přimhouřil oči a nastavil tvář slunci. Opodál tiše šplouchal modře vykachlíčkováný bazén, pomerančovníky, tvořící za bazénem živý plot, právě kvetly a opojně voněly. Orange county je jedna z nejpříjemnějších čtvrtí Los Angeles, klidná a tichá, jako stvořená pro lidi se solidním kontem a standardním vkusem. Tady, u jednoho přítele z mládí, trávil dny rekonvalescence. Léčba se protáhla přes celou zimu a teprve před několika týdny ho propustili z kliniky.

Cítil se opět svěží a plný energie. Brzy se znovu pustí do práce. Jakmile si vzpomněl na práci, znejistěl. Léčba silnými medikamenty jako by mu vymazala část paměti. Vracel se mu vtíravý pocit, že těsně před nemocí něco objevil, něco nesmírně důležitého, že už mu chyběl jen malý krůček ke konečnému poznání. Neboje to všechno jen blud vyvolaný chorobou? Lékaři tvrdí, že na ostrově Svatý Kryštof onemocněl mozkovou infekcí přenášenou některými druhy tropických komárů. Škoda že nemůže promluvit alespoň se svými bývalými spolupracovníky. Když volal do ústavu, vznikl tam jakýsi zmatek. Nakonec si vzal sluchátko sám šéf a sdělil mu, že Leon vede expedici v Tibetu a Sandra je na studijním pobytu v Evropě. Nemá se zneklidňovat a co nejdřív se uzdravit. Ale přesto byl v šéfově hlasu tón, který se mu nelíbil. Proč ho Leon ani Sandra nepřišli navštívit? Zanevřeli na něj? Zradili ho? Je v tom nějaký konflikt, na který během své choroby zapomněl?

Začalo mu nepříjemně hučet v hlavě, a tak raději toho trýznivého shledávání trosk vlastní minulosti zanechal. Spolkl ranní tablety, zapil je džusem a spokojeně se zadíval na blankytně modrou oblohu. Je krásný den, nebudu myslet na to, co bylo... Začnu znovu. Ten problém cyklonů je velice zajímavý a vzrušující...

V tu chvíli cosi s pronikavým třeskem dopadlo doprostřed stolku se snídaní, talířky a šálky se rozprskly, skleněný džbán pukl a červený džus se rozlil po bílé ploše stolu jako kaluž krve. A uprostřed té spouště ležel podivný, černý kámen.

Nevěřící neho zvedl, ještě celý rozzechvělý leknutím. Kdo to sem mohl hodit? Co je to za darebáctví! Pak si uvědomil, že kámen hozený ze země by přilétl pod zcela jiným úhlem. Tohle spadlo shora... Pffmo z bezmračného modrého nebe. Černý spečený kámen, nejspíš meteorit. Ale vůbec není zahřátý, vypadá jako by padal volným pádem. Pak si uvědomil, že podivný kus kamene je opracován lidskou rukou, zeje to jakási pravěká sekerka, na jejímž boku je vyryto podivné znamení zakroucené spirály. Snad had... nebo vír... Vzrušeně vstal se sekerkou v ruce a začal prudce chodit sem tam kolem bazénu, aby dodal rytmus myšlenkám, které jako by se najednou překotně řítily z nějaké černé díry na dně mozku... Hromové sekery občas přšivaly na selská pole, jsou o tom *záznamy* ve starých kronikách... neshbíral snad už jednou podobné *zánamy*! Ano, Sandra je sbírala a měla je přivést...

Otáčel přitom sekerkou bezděčně v prstech. Najednou strnul a s úžasem hleděl na neuvěřitelnou věc: do hmoty kamene byl zpolá zataven stříbrný zásnubní prsten s briliantem...

ilustroval Jan Štěpánek